

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

โครงการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน
เสนอแนะศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(Ayutthaya Tourist Information Center)

โดย
นาย ชยพัฒน์ ธนารักษ์
44020052

รฟ.
ร 189
9148-3549

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 71304
วัน,เดือน,ปี - 8 พ.ค. 2550

b. 117 Δ 20 Δ 5
i.....

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต(สถาปัตยกรรมภายใน)
ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2548-2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต(สถาปัตยกรรมภายใน)

(ผศ.นพปฎล สุวณานนท์)
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

รศ.สมศักดิ์	แยมพราย	ประธานกรรมการ
ผศ.นิรมล	แยมพราย	คณะกรรมการ
ผศ.นพปฎล	สุวณานนท์	คณะกรรมการ
รศ.ทรงชม	จุลาสัย	คณะกรรมการ
อ. วีรยุต	ทัยศร	คณะกรรมการและเลขานุการ

(ผศ.นพปฎล สุวณานนท์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในขณะเดียวกันโครงการนี้ยังหมายรวมไปถึงการประชาสัมพันธ์และการพัฒนา
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศถือเป็นอีก
อุตสาหกรรมหลักที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม
และการพัฒนาในด้านต่างๆ จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย
เพื่อให้เกิดการพัฒนาของประเทศและยั่งยืนต่อไป

Abstract

Ayutthaya reign-from the end of the nineteenth to the beginning of the
twenty-fourth Buddhist era century- lasted for over 400 years. The variety of events
that occurred has brought about a number of affects to the world such as politic,
economic, society, technology and any fields of science. Consequently, Ayutthaya
has been a well-known provinccne not only as the capital of Thailand but the great
and important kingdom of Southeast Asia region in the world history as well.

Nowadays, Ayutthaya is one of the remarkable tourist-attractions for both
domestic and overseas tourists. Moreover, it has been renowned as one of the
World Heritage in Thailand. Then the glory of culture has begun since Ayutthaya
reign until now. Due to the invaluable and gorgeous history, culture and arts, and
architecture including the typical Thai-ways of living, Ayutthaya is considerably
attractive.

This thesis aims at supporting people's awareness about graceful history
and culture of Thailand with focussing on the tourism aspect as the important
variable to conserve and promote Thai-culture to public. It also brings about good
cross-cultural understanding to all tourists.

The thesis also focuses on the public relation and tourism industry
development which is considered the main industry that influences the country
development in many aspects. Hence, cooperativeness from every sector which
concerns is certainly needed for the country development.

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นอันเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การออกแบบของโครงการ อันได้แก่ การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ หน่วยงานและสายการบริหาร ผู้เข้าใช้โครงการ และองค์ประกอบของโครงการ รายละเอียดของพื้นที่ใช้สอยต่างๆ ความสัมพันธ์ของพื้นที่ นำข้อมูลทั้งหมดทำการวิเคราะห์ ศึกษาหาบทสรุปเพื่อเป็นแนวคิดในการออกแบบ

2. งานออกแบบส่วนหลักของโครงการและส่วนรองประกอบด้วยส่วน Public Service Section, Support Section รวมทั้งการนำเสนอแนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน ของโครงการ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการเข้าใช้ส่วนประกอบต่างๆภายในศูนย์อย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีผลต่อการออกแบบจัดวางตำแหน่งในระบบ PLANING
2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ข้างเคียง มีผลต่อเหตุการณ์เลือกตำแหน่งที่ตั้งศูนย์
3. กลุ่มเป้าหมายหลักและนโยบายทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการให้บริการ
4. อุปกรณ์ เทคโนโลยี ใหม่ ๆ เป็นผลช่วยให้งานการออกแบบสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. การออกแบบจัดผังบริเวณของอาคารอนุรักษ์ บริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ต้องคำนึงถึงข้อกำหนดเป็นสำคัญ
6. การส่งเสริมการท่องเที่ยวของ ททท. รวมทั้งปฏิทินการงานต่างๆเป็นฐานข้อมูล สำคัญในการจัดสรรพื้นที่ของส่วนต่างๆในโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับการจัดเสนอแนะโครงการ ควรจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมุ่งเน้น การปรับฐานความรู้ กับนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปเป็นหลัก จัดส่วน บริการด้านการศึกษา คือส่วนห้องสมุด ซึ่งต้องมีสำหรับพนักงานแล้ว ควรจัดเป็น ส่วนบริการสำหรับประชาชนเพื่อประโยชน์ยิ่งขึ้น

2. การรับเอาเทคโนโลยีความก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ เข้าสู่ส่วนบริการข้อมูล นอกจากสะดวกรวดเร็วกับการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมฐานข้อมูลแล้วยังเป็นการลดการใช้พื้นที่ใช้งานซึ่งเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน
3. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและข้อมูลเป็นส่วนสำคัญที่มีส่วนช่วยในการให้ความรู้ในระดับหนึ่ง และการส่งเสริมสนับสนุนและปลูกฝังให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าความเป็นไทยผ่านกิจกรรมต่างๆ จะเป็นการสร้างภาพรวมและเสริมสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมพื้นฐานของประเทศไทยได้ง่ายขึ้นและจดจำได้มากกว่า การเดินชมสถานที่และเรียนรู้เรื่องราวตามปกติ โดยทั้งนี้ต้องประกอบด้วยการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ,บริการ ต่างๆ พร้อมกันด้วย นั่นคือ การจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งหวังให้ความพอใจแก่นักท่องเที่ยวในระดับพื้นฐาน (Basic Needs) และสวัสดิการทางสังคมเป็นเป้าหมายหลัก การเพิ่มรายได้เป็นเป้าหมายรอง
4. ควรเห็นความสำคัญของการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยนำเอาการสานประโยชน์ร่วมกันเป็นจุดร่วม โดยควรเอื้ออำนวยและสอดคล้องกับความเป็นอยู่ของชุมชนและในแง่ของการพัฒนาพื้นที่ ที่สำคัญคือต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในทุกๆด้านด้วย

คำนำ

ปัจจุบันเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาได้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทั้งในแง่เมืองประวัติศาสตร์ ความงามด้านสถาปัตยกรรม ศิลปกรรมและจิตรกรรม นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน แต่ยังคงขาดศูนย์ที่ให้คำแนะนำปรึกษาและให้ความรู้โดยตรง วิทยานิพนธ์ “ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เป็นโครงกาเสนอแนะด้านการจัดตั้งศูนย์บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งทั้งนี้การท่องเที่ยวประสบผลสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนรอบๆ พื้นที่ด้วย ทั้งนี้เพื่อการดำรงอยู่และพัฒนาแบบยั่งยืน โครงการนี้จึงให้ความสำคัญไปยังประชาชนที่อาศัยโดยรอบด้วย เพื่อให้เกิดความห่วงแหนและดูแลพื้นที่ของตน นอกจากนี้ยังสามารถกระจายรายได้ให้กับชุมชนโดยรอบอีกทางหนึ่งด้วย

นายชยพัฒน์ ธนารักษ์

14 กุมภาพันธ์ 2549

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณพี่น้องและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ร่วมเดินเคียงข้างไปกับคนระยะก้าวสั้นอย่างผม แม้ว่าบางครั้งจะหยุดพักบ้าง แต่ในที่สุดระยะตัวสั้นๆนี้ก็ได้ออกมาถึงจุดหมายที่หวังเสียที ขอขอบคุณที่ช่วยกันดูแลระยะก้าวสั้นนี้ จนก้าวได้ไกลอย่างมั่นคง และพร้อมที่จะก้าวไปยังจุดหมายใหม่ต่อไป

“จงเลือกที่จะเชื่อ และทำในสิ่งที่ตนรัก”

“แล้วจะได้ไม่ต้องมาเสียดายภายหลัง”

ขอบคุณชาวรหัส007และCoรหัสทุกคนนะคับ (ขอกราบแบบงามๆ)

- พี่เจต และพี่เอ็กซ์ ที่มาเสริมสร้างจินตนาการให้กว้างไกล
  - พี่หนูดี พี่เกรท และพี่อื่น ที่เสกgive สวยมากกก...ก ให้
  - พี่กอล์ฟ สำหรับการจัดการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ
  - พี่นา ที่เป็นกำลังใจ และเป็นแหล่งข้อมูลแหล่งสำคัญ
  - น้องปิ๊อป และน้องผู้ย ที่เต็มเต็มในงานทั้งหมด
  - น้องนัท และน้องเก่ง สำหรับ Model ที่สวยมากกก...ก
  - น้องเบน สำหรับกำลังใจในการทำงานมาส์ชาร์ตและตัดกระดาษที่ไม่มีวันหมด
  - น้องรุ่ง และน้องจอย ที่คอยปลอบประโลม และคอยเตือนว่า “อย่าเครียด! อย่าลกติ!”
- หน่วยช่วยเหลือพิเศษ
- น้องอู๋มที่เขียน Auto CADและตลกได้ตลอดเวลา
  - น้องโบว์ ที่เขียน Auto CAD เหมือนกันถึงแม้ว่าจะนานมากก็ตาม แต่ไม่ได้โกรธนะจ๊ะ
  - น้องกระต่าย ที่ความจริงแม้ว่าจะอายุมากแล้วแต่ก็มาช่วย555+
  - น้องคิว และน้องตั้ม ที่ปรากฏกายมาช่วยในยามคับขัน

และสุดท้าย ขอขอบคุณตัวเองที่อดทน อดหลับ อดนอน อดออม ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ และเลยต้องขอบอกว่าอดดีใจไม่ได้เลยคับผม

ปล. ขอขอบคุณที่มอ้อมคอนอ่านจบ

Mekumi

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ

คำนำ

กิตติกรรมประกาศ

บทที่ 1 บทนำ

หน้าที่

1.1 ความเป็นมาของโครงการ	2
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	4
1.3 ที่ตั้งโครงการ	4
1.4 องค์ประกอบของโครงการ	20
1.5 ผลที่จะได้รับในการศึกษาโครงการ	21

บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

2.1 การศึกษาการให้บริการชาวสารการทองเที่ยว	24
2.2 การศึกษารูปแบบกิจกรรมและวิธีการให้ชาวสารการทองเที่ยว	32
2.3 ข้อพิจารณาและปัญหาของศูนย์บริการชาวสารการทองเที่ยว	35
2.4 ปัจจัยพื้นฐานของการกำหนดที่ตั้งศูนย์บริการชาวสารการทองเที่ยว	37
2.5 ข้อมูลองค์ประกอบพื้นฐานของการกำหนดที่ตั้งศูนย์บริการชาวสารการทองเที่ยว	40
2.6 การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ	44

ส่วนบริการการทองเที่ยว

2.6.1 ศูนย์ส่งเสริมการทองเที่ยวกรุงเทพมหานคร (ศทท.)	45
2.6.2 ศูนย์บริการข้อมูลชาวสารการทองเที่ยวอยุธยา	50
2.6.3 The Visitor's Center , Capetown , South Africa	52
2.6.4 The Visitor's Center , Inari , Lapland	53
2.6.5 ศูนย์บริการข้อมูลชาวสารการทองเที่ยวในต่างประเทศ	54
2.6.6 สรุปข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดสร้างศูนย์	59

ให้บริการชาวสารการทองเที่ยว

ส่วนห้องสมุด

2.6.7 ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ	60
2.6.8 ห้องสมุดการทองเที่ยวแห่งประเทศไทย (ห้องสมุดเฉพาะ)	61

ส่วนนิทรรศการ

2.6.9 หอศิลป์ตาดู(Tadu Contemporary Art)	64
--	----

2.7	สรุปองค์ประกอบโครงการ	67
2.7.1	การศึกษาองค์ประกอบโครงการจากเป้าหมาย และจุดประสงค์ของโครงการ	67
2.7.2	องค์ประกอบโครงการจากกิจกรรมจากโครงการเปรียบเทียบ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร	69
2.7.3	สรุปองค์ประกอบที่สามารถเกิดขึ้นได้ จากการศึกษา โครงการเปรียบเทียบ	71
2.8	ขอบข่ายและขอบเขตโครงการ	72
2.9	ข้อสรุปและเสนอแนะ	74
บทที่ 3 พฤติกรรมและพื้นที่ที่ใช้สอยที่ต้องการ		
3.1	อัตรากำลังและสายงานการบริหาร(Organization)	76
3.2	ตารางการทำงาน (Time Table)	79
3.3	ผู้เข้าใช้โครงการ (User)	80
3.4	วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ (User Behavior)	81
3.5	วิเคราะห์พื้นที่ที่ใช้สอย (Area Requirement)	84
บทที่ 4 สภาพแวดล้อมภายในและวัสดุ		
4.1	ระบบปรับอากาศภายในอาคาร	95
4.2	ระบบแสงสว่างภายในอาคาร	98
4.3	ระบบเสียงและการควบคุม	101
4.4	ระบบรักษาความปลอดภัยและการป้องกันอัคคีภัย	103
4.5	ประเภทของวัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง	104
บทที่ 5 วิเคราะห์และการออกแบบ		
5.1	วิเคราะห์ทำเลที่ตั้งและสภาพแวดล้อมโดยรอบของโครงการ	111
5.1.1	สภาพภูมิประเทศ	111
5.2	การวิเคราะห์อาคาร	115
5.3	วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์พื้นที่ (Relation matrix)	117
5.4	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของพื้นที่ (Bubble diagram)	119
5.5	การวิเคราะห์สัดส่วนขนาดพื้นที่ (Pie chart)	121

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6 การวิเคราะห์ขนาดพื้นที่สัมพันธ์ (Functional diagram)	122
5.7 การจัดพื้นที่ใช้สอย (Zoning)	122
5.8 แนวความคิดในการออกแบบ (Design Concept)	123
บทที่ 6 รายละเอียดการออกแบบ	
6.1 ผลงานการออกแบบ	124

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะพิทักษ์รักษา และสืบทอดมรดกของบรรพบุรุษต่อไปให้ได้ อยุธยาในฐานะที่เป็นมรดกโลกเป็นนครประวัติศาสตร์ แห่งหนึ่งของโลก จึงจำเป็นต้องมีการจัดการที่ดีเพื่ออนุรักษ์สงวนรักษาโบราณสถานโบราณวัตถุให้ คงอยู่ต่อไป

ในแผนดังกล่าว ได้กำหนดให้มีการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อม ตลอดจนระบบ สาธารณูปโภคการท่องเที่ยว และการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตามมา ในอนาคต ในเวลาเดียวกันได้พยายามปรับแนวทางให้โบราณสถานอันเป็นมรดกของชาติกับการ พัฒนาของชุมชนภายในเมืองสามารถอยู่ร่วมกันได้ ทั้งนี้ ด้วยเหตุที่พระนครศรีอยุธยา มีลักษณะ ของเมืองประวัติศาสตร์ที่ยังคงมีชีวิตอยู่ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้า ของสังคมและประเทศชาติ นอกจากนี้ในการปรับปรุงแผนแม่บท คณะผู้ทำงานได้ทำการปรับปรุง และเพิ่มเติมรายละเอียดจากแผนแม่บทนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่กรม ศิลปากรได้จัดทำไว้เป็นหลัก โดยปรับปรุงข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ให้สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในตัวเมืองพระนครศรีอยุธยาและบริเวณโดยรอบ เพื่อให้มีความชัดเจน ยิ่งขึ้น และสามารถนำแผนแม่บทที่ปรับปรุงใหม่แล้วนี้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นประโยชน์อันจะ เป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

จุดเด่นของพระนครศรีอยุธยาที่ไม่เหมือนเมืองประวัติศาสตร์อื่นใดในเมืองไทย คือการที่ เป็นเมืองน้ำมาแต่อดีตกล่าวคือเป็นเมืองซึ่งเคยเต็มไปด้วยคลอง และจุดเด่นของการปรับปรุงแผน แม่บทครั้งนี้ก็คือการรื้อฟื้นและใช้คลองโบราณเป็นเส้นทางคมนาคมเหมือนในอดีต โดยได้วางแผน ให้อุทยานประวัติศาสตร์ที่นักท่องเที่ยวเข้าชมโบราณสถานทางเรือเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็น นักท่องเที่ยวไทยหรือเทศ ดังนั้น เมื่อแผนดังกล่าวสำเร็จ นครประวัติศาสตร์แห่งนี้ จะมีบรรยากาศ ทางน้ำแบบไทยๆ อย่างน่าดูน่าชมที่สุด

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

“อยุธยา” ในอดีตจากช่วงเวลาตั้งแต่ปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๘ ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๔ ซึ่งกินเวลา ๕๐๐กว่าปี เป็นที่เกิดของเหตุการณ์หลากหลายที่ส่งผลกระทบต่อประชาคมโลกหลายทางด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวิทยาการสาขาต่างๆ อย่างไรก็ตามอยุธยาจึงไม่เพียงแต่เป็นที่รู้จักของโลกในฐานะเป็นเมืองๆหนึ่งหรือราชธานีแห่งหนึ่งของคนไทยเท่านั้น แต่เป็นเมืองและ “อาณาจักร” ที่สำคัญมากแห่งหนึ่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในประวัติศาสตร์โลกด้วย

ปัจจุบันอยุธยามีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย ที่รวมเมืองและหัวเมืองทั้งหลายเข้าด้วยกันเป็นรัฐประชาชาติตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นต้นมา สิ่งของต่างๆที่บรรพบุรุษสร้างไว้ กลายเป็นโบราณวัตถุสถาน ซึ่งหากชำรุดเสียหายไปตามกาลเวลา ก็พอทำเนา แต่โดยข้อเท็จจริงกลับถูกทำลายโดยคนรุ่นหลังที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการสร้างทรัพยากรวัฒนธรรมเหล่านั้นมาแม้แต่น้อย เพียงเพื่อต้องการประโยชน์ส่วนตนทั้งทางด้านธุรกิจที่ไม่เป็นไปตามครรลองของกฎหมายอย่างแท้จริง และความเห็นแก่ตัวที่ต้องการชื่นชมสมบัติของชาติในหมู่พวกตนเองอย่างไม่ละอายต่อบาปใดๆเลย แม้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน จะได้ทรงเตือนสติให้ทราบทั่วกันในวโรกาสต่างๆ หลายครั้งว่า โบราณวัตถุ-สถานเป็นของสำคัญ ไม่เพียงแต่เป็นประวัติศาสตร์ของชาติ แต่เป็นเกียรติให้คนในชาติได้ภาคภูมิใจด้วย ต่อไปจะต้องไปศึกษาหรือชมโบราณวัตถุของไทยเราเองในต่างประเทศ ซึ่งพระองค์ทรงเน้นว่า “...ก็คงเป็นเรื่องที่น่าเศร้าและน่าอับอายมาก...” แต่ก็ยังไม่มีใครนำพาต่อพระราชดำริเตือนสติอันทรงคุณค่าเหล่านี้ ยังหาทางเบียดบังเอาทรัพยากรประวัติศาสตร์มาเป็นของตนกันต่อไป จนโบราณสถานที่พระองค์ทรงรับสั่งว่า...เป็นเกียรติของชาติ...กลายเป็น “ซาก” จนเกือบหมดเมื่อกรมศิลปากร ต้องรับภาระฟื้นฟูอดีตของอยุธยา จึงต้องลงทุนสูงและใช้เวลามากกว่าที่ควรจะเป็นในทุกกรณีไป

อย่างไรก็ดี ได้มีแนวคิดใหม่ๆเกิดขึ้น คือการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมซึ่งส่วนใหญ่หมายถึงโบราณวัตถุและโบราณสถาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาควบคู่ไปกับประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ ในรูปแบบของการพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งจะขยายวงกว้างไปสู่ประชาชน กรมศิลปากรได้ดำเนินการอนุรักษ์และปรับปรุงโบราณสถานประเภทต่างๆตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นพระราชวังวัง วัด หรือชุมชนชาวต่างประเทศที่พระเจ้าอยู่หัวสมัยอยุธยาพระราชทานที่ดินให้ตั้งถิ่นฐานได้กว่า ๒๐๐ แห่งแล้วในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งต่อมาก็ได้เสนอให้องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ พิจารณาจนได้รับการประกาศเป็น “แหล่งมรดกโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ อย่างสมเกียรติ

ปัจจุบันอยุธยา เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอันเป็นศรีสง่า และดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดี ทั้งยังเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาติไทย เป็นจุดเริ่มต้นของวัฒนธรรมอันเจริญรุ่งเรืองในอดีตมาสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดของประเทศ ในปัจจุบัน เนื่องจากมีความมั่งคั่งในแง่ประวัติศาสตร์, ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมตลอดไป จนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญกับการพัฒนาและรองรับเศรษฐกิจที่หลุดตัวของประเทศไทยธุรกิจที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดการว่าจ้างงานเป็นฐานอย่างหนึ่งในการกระจายรายได้ และมีปริมาณเงินตราเข้าประเทศ เป็นจำนวนมหาศาล มีการสนับสนุนการท่องเที่ยวในอยุธยา ทั้งจากภาครัฐและเอกชน การร่วมมือกันของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย UNESCO กรุงเทพมหานคร ฯลฯ เพื่อปรับปรุงบูรณะสถานที่สาธารณะและฟื้นฟูอยุธยาให้มีชีวิตชีวาขึ้นใหม่ ทั้งนี้มีความต้องการฟื้นฟูในรูปแบบที่รวดเร็วและยั่งยืนในพื้นที่มีส่วนร่วม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้มีนโยบายส่งเสริม อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการบูรณะซ่อมแซมโบราณสถานและพื้นที่ประวัติศาสตร์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและวิถีชีวิตดั้งเดิมของตนเองและผู้อื่น และจากแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ก็ได้มีนโยบายปรับปรุงฟื้นฟู พื้นที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเช่นกัน ผนวกกับนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวในเขตอยุธยาให้เป็นการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมพื้นที่ประวัติศาสตร์ยังคงคุณค่าอยู่และเพิ่มรายได้ให้แก่ท้องถิ่นเองด้วย แต่การส่งเสริมให้ชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวให้มากอย่างเดียวยังคงจะต้องทำหน้าทีทางด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวการ ให้บริการทางการท่องเที่ยวเพื่อขจัดและป้องกันปัญหาการบริการท่องเที่ยว ที่ขาดคุณภาพ ตลอดจนสามารถลงทุนเพื่อนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการทางการท่องเที่ยวให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จากการดำเนินงานในช่วง Amazing Thailand 1998-1999 หรือปีการท่องเที่ยวไทยปี 2541-2542 สถิตินักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี2542 มีจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศ53.65ล้านคน-ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี2541 ร้อยละ3.08 มีรายได้หมุนเวียนในประเทศ203, 853 ล้านบาท

มีการศึกษาคาดการณ์ปริมาณนักท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วยนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร โดย ECONOMIC INTELLIGENCE UNITหรือ EIU ว่าภูมิภาคเอเชียตะวันออกจะมีอัตราการขยายตัวการท่องเที่ยวในอัตราร้อยละ7ต่อปีและประเทศไทยเองมีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมา ร้อยละ 9 ต่อปี ซึ่งถือเป็นการขยายตัวในอัตราที่สูง สำหรับการถดถอยทางด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ ซึ่งนักท่องเที่ยวบริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยามีอัตราส่วนแบ่งการตลาดถึง2ใน3

ในการศึกษาปัญหาการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องพบว่าเป็นบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเช่น บริเวณเกาะเมืองอยุธยาซึ่งมีผู้ท่องเที่ยวมาก แต่ขาดแหล่งประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารเป็นบริเวณที่ควรมีสื่อการเดินทางและเผยแพร่เอกลักษณ์ต่างๆ ของสถานที่ท่องเที่ยว กลับมีสภาพที่ขาดระเบียบและสกปรกสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยยังศึกษาพบว่าแม้ว่าคนไทยจะคุ้นเคยกับทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ แต่การเดินทางที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวที่แท้จริงยังเป็นไปในลักษณะจำกัด ดังนั้นเมื่อได้มีการปรับปรุงให้ความรู้ ความเข้าใจสร้างความสนใจ ประทับใจและเห็นคุณค่า ก็จะทำให้ปริมาณการท่องเที่ยวของชาวไทยสูงขึ้น ในส่วนของข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาปรับปรุง ยังชี้ให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจะเผยแพร่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นๆ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เผยแพร่ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว งานเทศกาล ความรู้ข้อมูลต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศและบุคคลที่สนใจ
2. อำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้แก่นักท่องเที่ยว
3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไปให้เกิดความหวงแหนมรดกของชาติ และช่วยกันดูแลที่อยู่อาศัยของตนให้น่าอยู่อาศัยและมีภูมิทัศน์ที่ดี
4. ส่งเสริมภาพพจน์ของการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.3 ที่ตั้งโครงการ

1.3.1 ลักษณะพึงประสงค์

- 1) ลักษณะที่ดิน ที่ตั้งโครงการควรอยู่ในย่านที่มีการเจริญเติบโตได้ดี มีพื้นที่ว่างค่อนข้างกว้าง อยู่ใจกลางของเมือง เนื่องจากต้องการเผยแพร่ข้อมูลสู่ประชาชนทั่วไปรวมทั้งชาวต่างชาติ และสามารถรองรับ นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งผู้ที่สนใจเข้าถึงได้ง่าย
- 2) การเข้าถึงโครงการ ที่ตั้งโครงการควรมีถนนสายหลักที่จะนำพาคนเข้าสู่โครงการได้สะดวก ควรมีระบบขนส่งมวลชนเสริมพิเศษที่เป็นทางเลือกในการเข้าถึงโครงการ เพื่อรองรับผู้ที่ไม่มียานพาหนะส่วนตัว และช่วยลดสภาพการจราจรติดขัด รวมทั้งลดมลพิษในเมือง
- 3) สภาพแวดล้อมโดยรอบ สภาพแวดล้อมของพื้นที่ ไม่ควรมีที่อยู่อาศัยของชุมชนมากนัก เนื่องจากจะเป็นการรบกวนชุมชนรอบๆ ควรอยู่ในย่านที่มีความร่มรื่นของธรรมชาติเพื่อช่วยส่งเสริมการเข้าถึงโครงการในสวนภายนอกอาคาร
- 4) ระบบสาธารณูปโภค ที่ตั้งของโครงการควรมีระบบสาธารณูปโภคที่เพียงพอพร้อม ทั้งระบบไฟฟ้า, ประปา, การคมนาคม, โทรศัพท์ และปัจจัยขั้นพื้นฐานต่างๆ

แผนผังเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ตั้ง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ในที่ราบภาคกลางตอนล่างบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำน้อย มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๗๖.๑๖ ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ : เขตอำเภอบ้านแพรกและอำเภอมหาราช ติดต่อกับจังหวัดอ่างทองและจังหวัดลพบุรี

ทิศใต้ : เขตอำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางไทร และอำเภอบางปะอิน ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานี

ทิศตะวันออก : เขตอำเภอท่าเรือ อำเภอภาชี อำเภออุทัย และอำเภอมโนรมย์ ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี

ทิศตะวันตก : เขตอำเภอมักไผ่ และอำเภอบางซ้าย ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี

สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มและทุ่งนาไม่มีภูเขา อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๓.๕๐ เมตร มีแม่น้ำไหลผ่าน ๔ สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำน้อย นอกจากนี้ยังมีลำคลองอีกเป็นจำนวนมาก ทำให้สภาพพื้นที่กลายเป็นเกาะใหญ่ๆ หลายเกาะ เช่น เกาะใหญ่ เกาะลอย ฯลฯ

การคมนาคมขนส่งทางบก

แยกเป็นทางรถยนต์และทางรถไฟ ดังนี้

ทางรถยนต์ มีเส้นทางรถยนต์ติดต่อกันภายในตัวจังหวัดกับอำเภอต่างๆ ระหว่างอำเภอ กับอำเภอ และระหว่างจังหวัดกับจังหวัดอื่นๆ ได้สะดวก โดยมีทางหลวงแผ่นดินสายประธาน ๒ สาย คือ ทางหลวงหมายเลข ๑ สายกรุงเทพฯ-วังน้อย-สระบุรีกับทางหลวงหมายเลข ๓๒ สายบางปะอิน-อยุธยา-อ่างทอง นอกจากนี้ยังมีทางหลวงแผ่นดินสายรอง ทางหลวงจังหวัด ทางหลวงท้องถิ่น และทางหลวงชนบท

รถยนต์ที่ให้บริการรับส่งผู้โดยสารภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามทะเบียนที่ได้รับใบอนุญาตจากขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้

- รถโดยสารประจำทาง จำนวน ๙๗๖ คัน
- รถขนาดเล็ก จำนวน ๕๑๕ คัน
- รถยนต์รับจ้างสามล้อ จำนวน ๒,๖๑๑ คัน

สำหรับรถยนต์โดยสารประจำทางวิ่งระหว่างจังหวัด ขึ้น-ล่อง และรับส่งผู้โดยสาร ณ สถานีขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประมาณ ๖๐๐ คัน

จำนวนรถ บ.ข.ส. ที่วิ่งรับ-ส่ง ผู้โดยสาร ณ สถานีขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนเที่ยว ดังนี้

- รถที่วิ่งไปยังจังหวัดภาคเหนือตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ขึ้นไป

วันธรรมดา	วิ่งประมาณ	๒๕๕	เที่ยว
วันเสาร์-อาทิตย์	วิ่งประมาณ	๒๕๕-๓๐๐	เที่ยว
ช่วงเทศกาล	วิ่งประมาณ	๓๐๐-๓๕๐	เที่ยว

- รถที่วิ่งจากกรุงเทพฯ แต่ไม่ถึงจังหวัดนครสวรรค์ (รวมสายบางปะอิน อยุธยา อ่างทอง และสุพรรณบุรี)

วันธรรมดา	วิ่งประมาณ	๔๐๐	เที่ยว
วันเสาร์-อาทิตย์	วิ่งประมาณ	๔๕๐	เที่ยว
ช่วงเทศกาล	วิ่งประมาณ	๗๐๐	เที่ยว

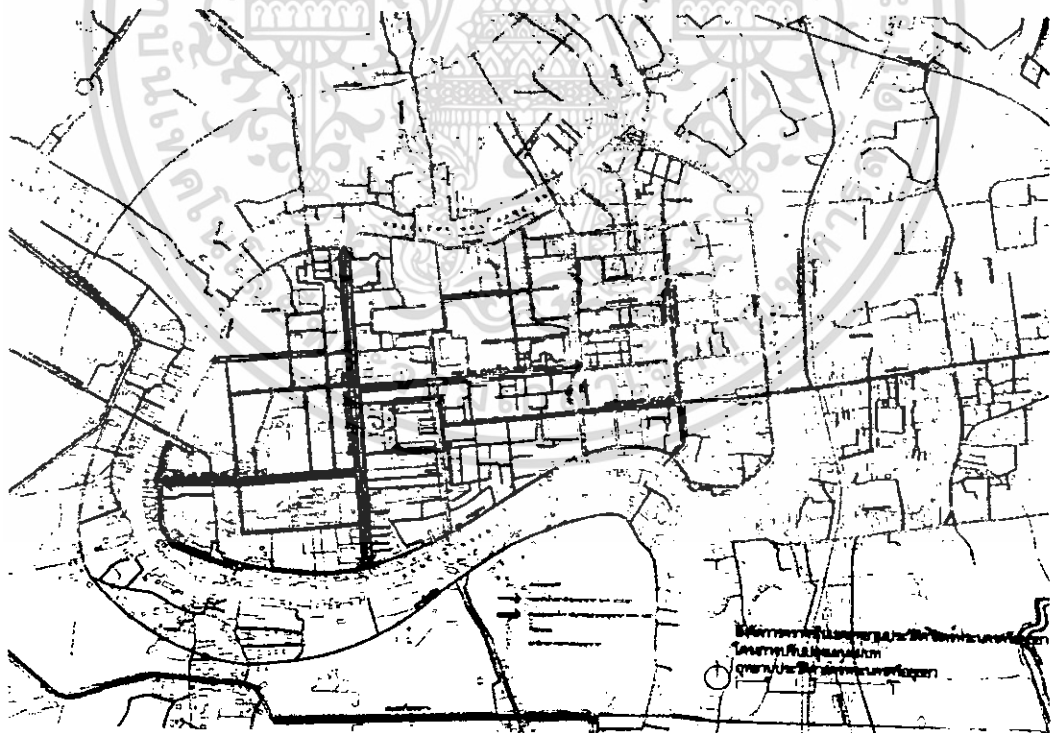
ทางรถไฟ มีรถไฟสายเหนือและสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในเขตท้องที่อำเภอบางปะอิน พระนครศรีอยุธยา ภาชี และอำเภอท่าเรือ โดยมีขบวนรถผ่านเป็นประจำทุกวัน ทำให้การขนส่งและการเดินทางติดต่อกันระหว่างอำเภอต่างๆ ภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงมีความคล่องตัวและรวดเร็ว

ขบวนรถไฟโดยสารขึ้น-ลง รับส่งผู้โดยสารที่สถานีรถไฟอยุธยา ประมาณ ๖๐ ขบวน เป็นเที่ยวขึ้น ๓๐ ขบวน เที่ยวลง ๓๐ ขบวน

ทางน้ำ ปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำเหลือน้อย เนื่องจากใช้การสัญจรทางบกเป็นส่วนใหญ่นักยังมีทางสัญจรทางน้ำในเขตชุมชนที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลอง และสามารถใช้เส้นทางน้ำนั้นได้ การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ซึ่งสะดวกในการขนส่งเพื่อการส่งออก นอกจากนี้ยังใช้เป็นเส้นทางท่องเที่ยว โดยเฉพาะแม่น้ำเจ้าพระยา

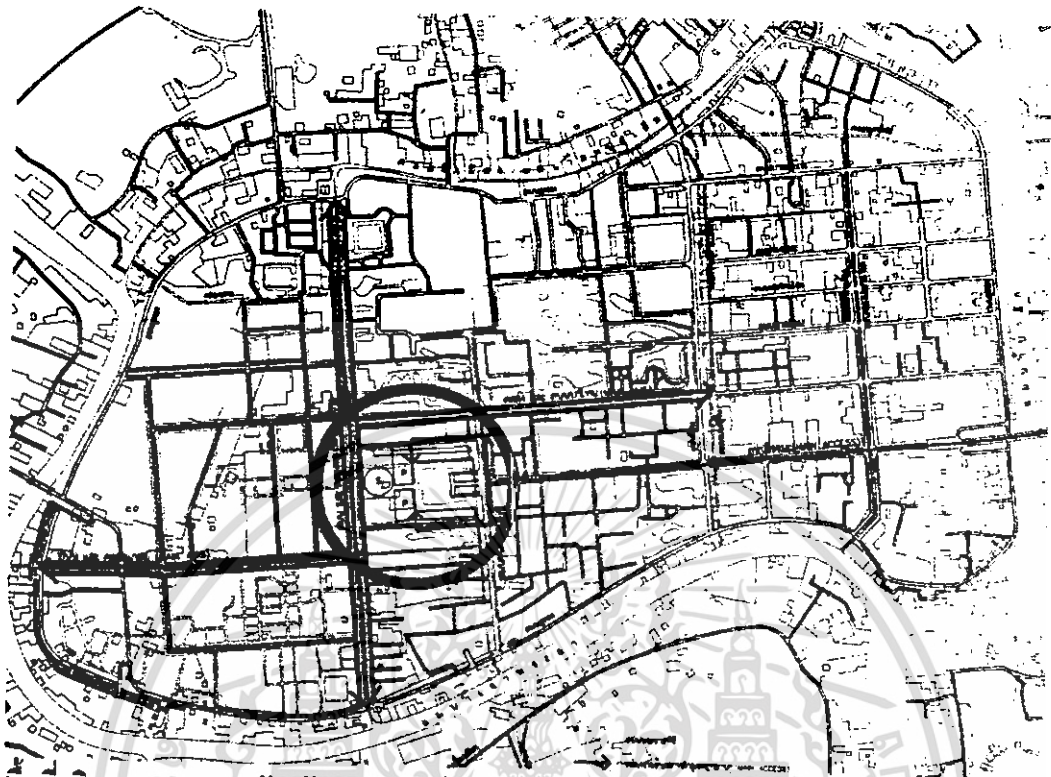
ได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนได้เข้ามาศึกษาความเป็นไปได้ในการส่งเสริมความเป็นไปได้ในการส่งเสริมให้เกิดท่าเรือขนถ่ายสินค้าพืชไร่ เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์ขนถ่ายสินค้าเพื่อส่งออกในเขตท้องที่อำเภอท่าเรือ รวมทั้งการขุดลอกร่องน้ำได้เชื่อมเจ้าพระยา ปรับปรุงพัฒนาแม่น้ำป่าสักช่วงอำเภอท่าเรือ-อยุธยา เพื่อให้ใช้ได้ตลอดทั้งปี

แผนผังเส้นทางการสัญจรภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพิจารณาที่ตั้งของโครงการ

พื้นที่บริเวณศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหลังเก่า

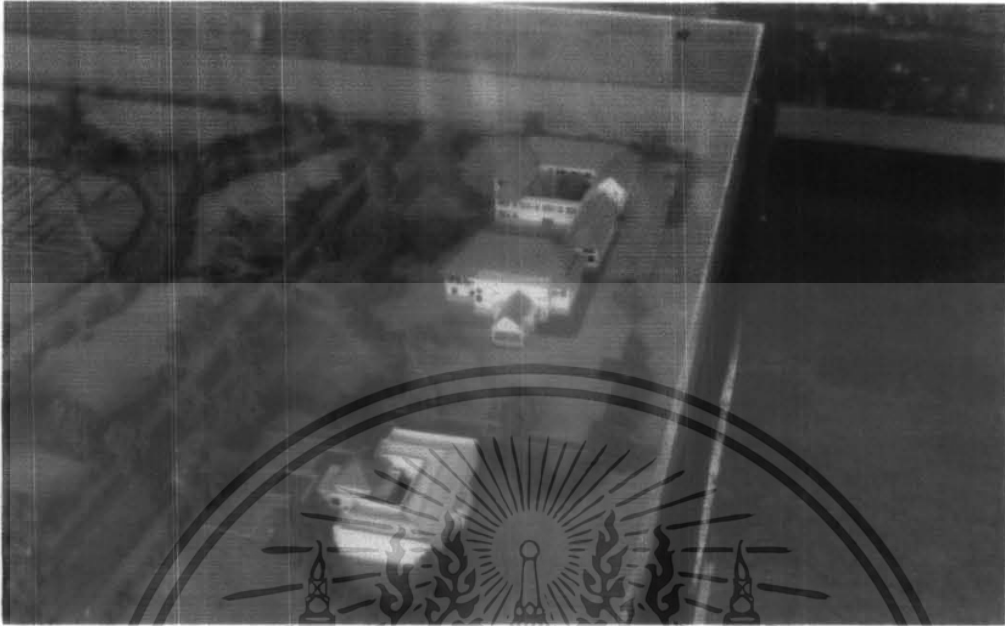
อาณาเขต

- ทิศเหนือ ถนนปาทอน ปางช้างและคุ้มขุนแผน
- ทิศใต้ พื้นที่ว่างปัจจุบันเป็นป่าไม้
- ทิศตะวันออก ถนนศรีสรรเพชร พิพิธภัณฑสถานเจ้าสามพระยาและมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- ทิศตะวันตก คลองท่อ วัดโคกขมื่น วัดพรหม วัดเก่าและวัดปรีาย

- ลักษณะพื้นที่ ตั้งอยู่ในเขตที่พักอาศัยค่อนข้างน้อย ล้อมรอบด้วยโบราณสถานสำคัญต่างๆ
- การคมนาคม อยู่ติดถนนโรจนะ ซึ่งเป็นถนนเส้นหลักที่จะเข้าสู่ตัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- การเข้าถึง สามารถเข้าถึงโดยทางรถยนต์ รถประจำทาง
- สภาพแวดล้อม อยู่ติดกับพิพิธภัณฑสถานเจ้าสามพระยาและมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- สาธารณูปโภค สมบูรณ์
- การขยายตัว สามารถขยายตัวได้พอสมควรเนื่องจากมีเนื้อที่ค่อนข้างกว้าง
- จุดเด่น ตั้งอยู่ใจกลางเมือง การคมนาคมสะดวกสบาย อยู่บริเวณที่เป็นจุดท่องเที่ยวแห่งหนึ่ง ใกล้พื้นที่พักผ่อน และสันตนาการ และเป็นแหล่งของโบราณสถานสำคัญต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปอาคารภายในโครงการ

อาคารศูนย์ปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ จ.พระนครศรีอยุธยา

เจ้าของโครงการ
ที่ตั้ง
เนื้อที่ทั้งหมด
ลักษณะอาคาร

กรมศิลปากร
ภายในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

6,000 ตารางเมตร

เป็นกลุ่มอาคารประกอบด้วย 2 อาคารหลักดังนี้

1 อาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ

2 อาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ

2.1 ส่วนอำนวยความสะดวก

2.2 ส่วนโบราณคดี

ส่วนโครงสร้าง สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม

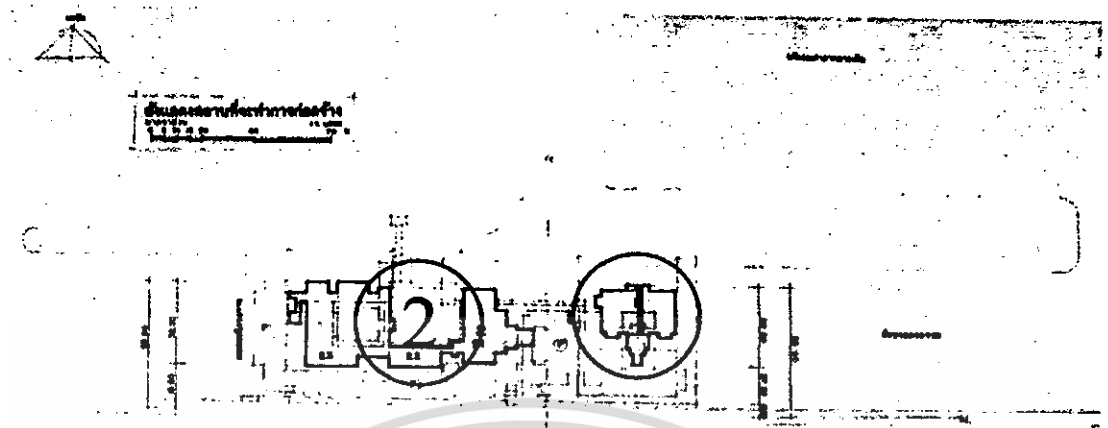
2.3 ส่วนวิทยาศาสตร์

โดยอาคารทั้ง อาคารถูกเชื่อมด้วยลานทางเดินอิฐมอญสลับกับสนามหญ้า

รูปแบบสถาปัตยกรรมของอาคาร เป็นอาคารในระบบเสาและคาน ผนังก่ออิฐฉาบปูน ดูร่วมสมัย

(contemporary)อาคารดูเบา โปร่ง และได้รับแรงบันดาลใจจากการขอมุมไม้ 12 และ

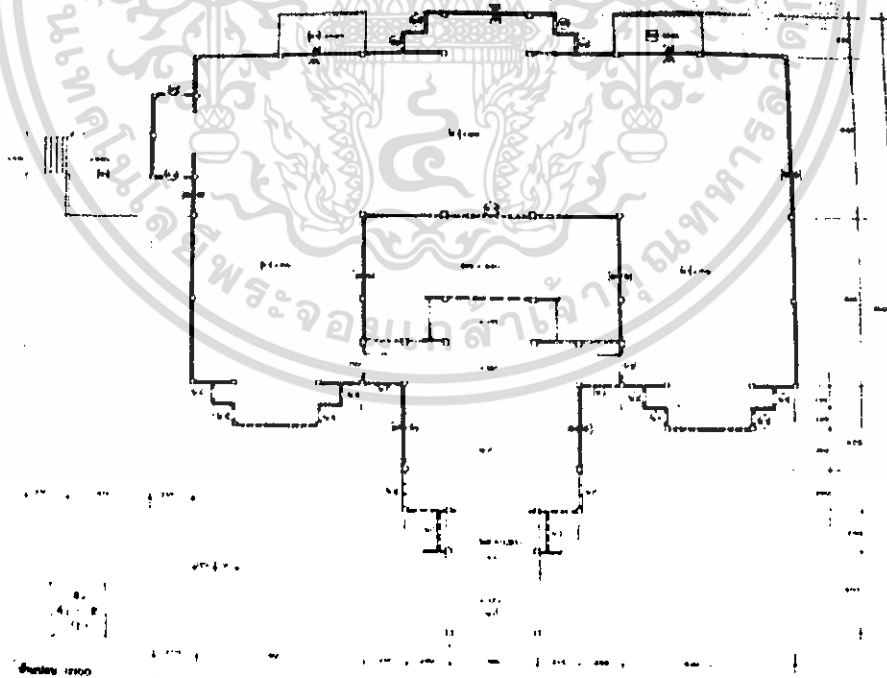
การเปิดลานโล่งแบบไทย

รายละเอียดอาคาร
 1. อาคารเรียนรวมอาคารชุดที่ 1
 2. อาคารปฏิบัติการชุดที่ 1
 2.1 ชั้นเรียนกลาง
 2.2 ชั้นปฏิบัติการ
 2.3 ชั้นโสตศึกษา

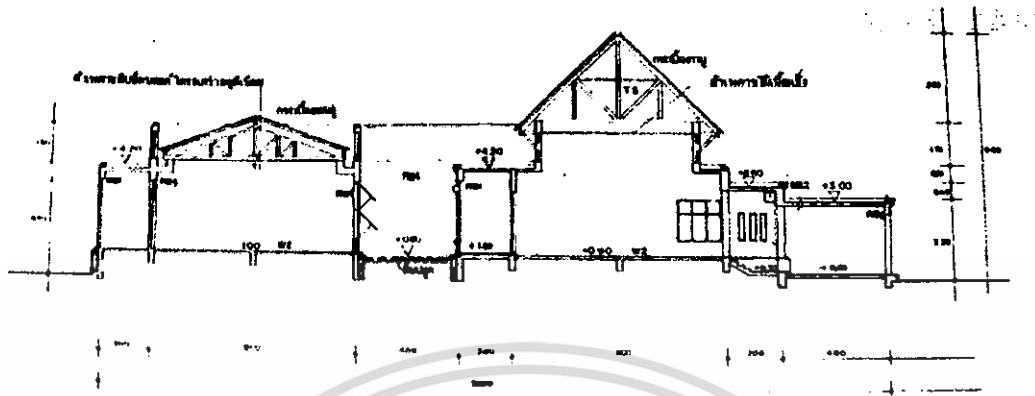
ผังรวมกลุ่มอาคาร

- 1 อาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ
- 2 อาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ

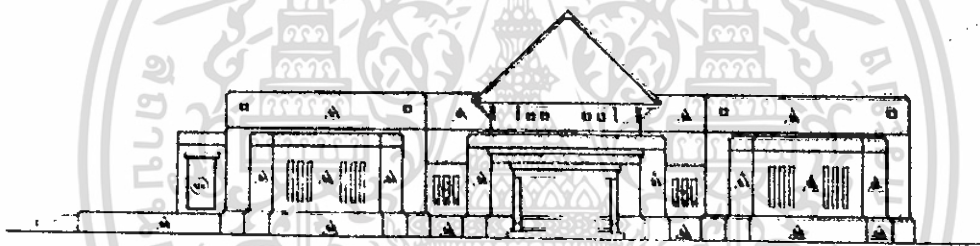

แปลนอาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ

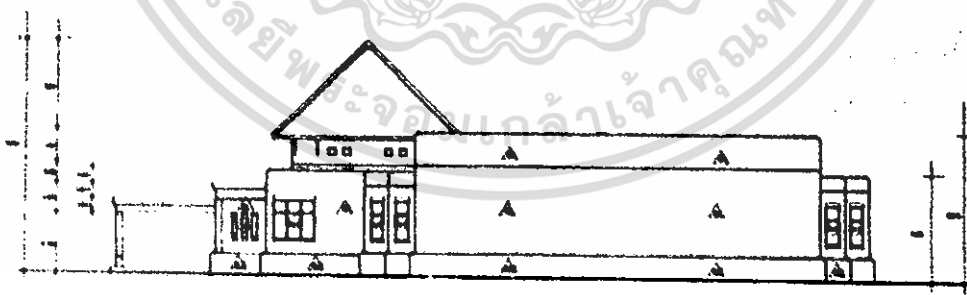
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ 10 การค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปตัดอาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ

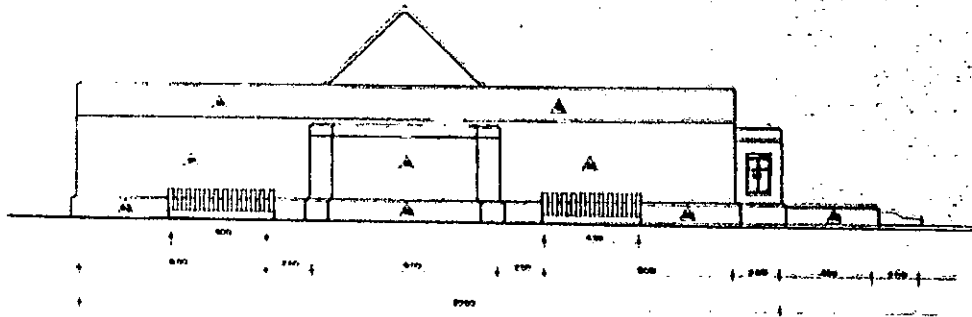

รูปด้านอาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ 1

รูปด้านอาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ 2

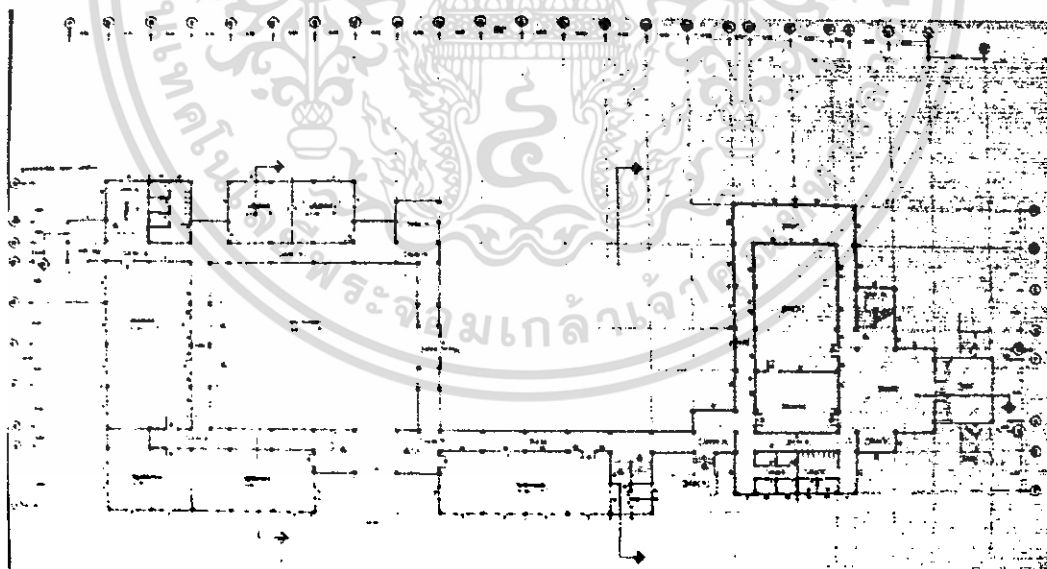
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปด้านอาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ 3

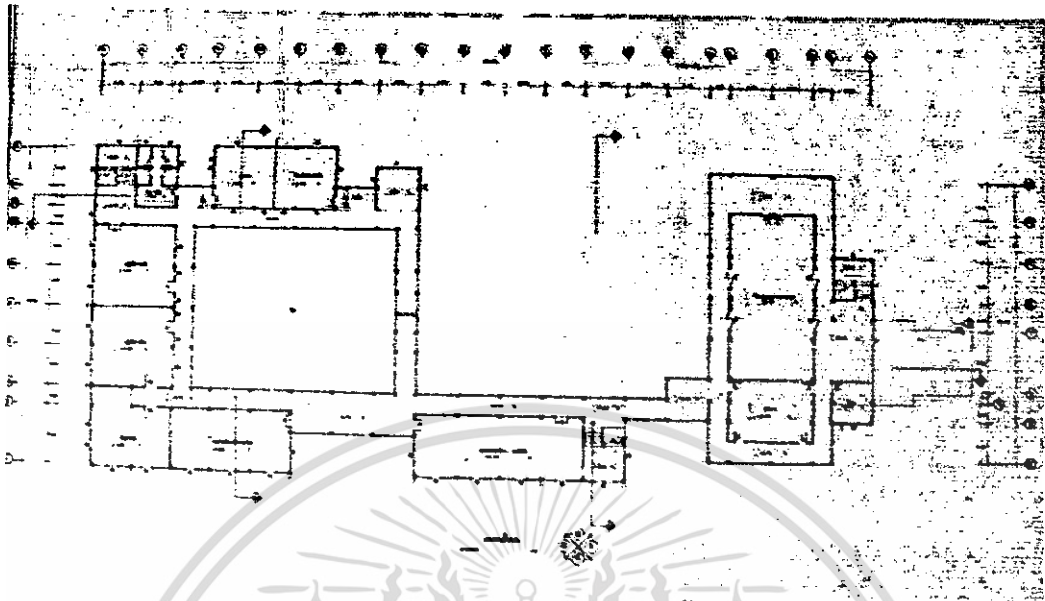

รูปด้านอาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ 4

แปลนอาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ ชั้น 1

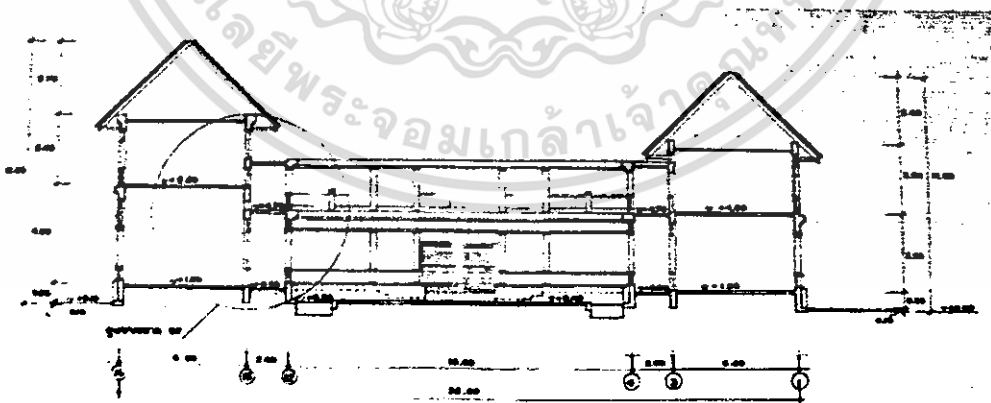
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ 12 การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แปลนอาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ ชั้น 2

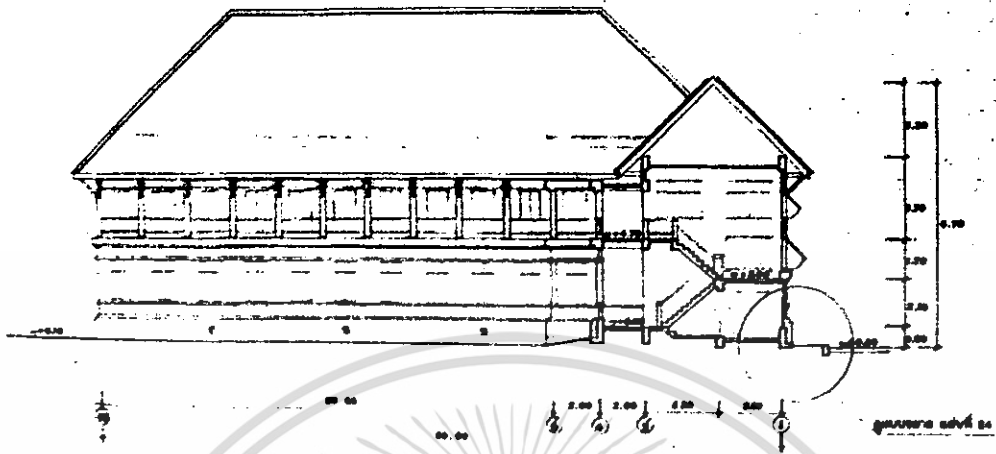

รูปตัดอาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ 1

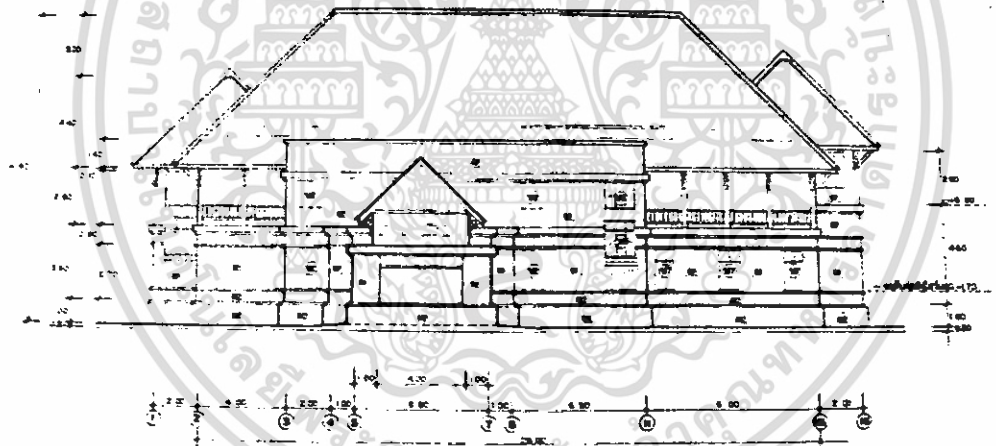

รูปตัดอาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ 2

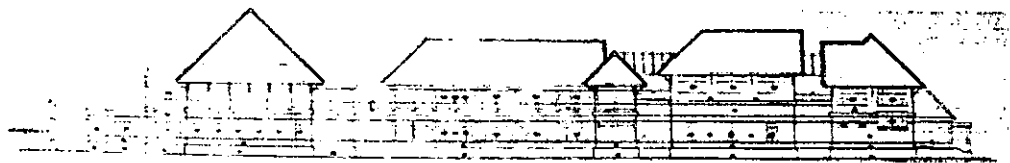
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ 13 การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปอาคารปฏิบัติการณ์อนุรักษ์ ๓

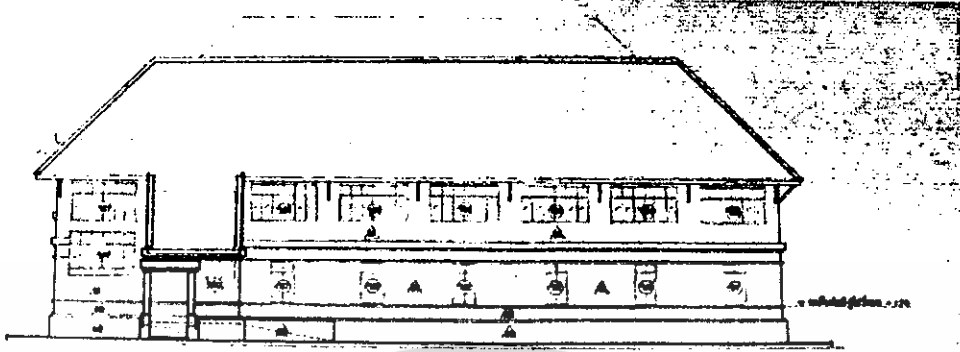

รูปด้านอาคารปฏิบัติการณ์อนุรักษ์ ๑

รูปด้านอาคารปฏิบัติการณ์อนุรักษ์ ๑ ๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ 14 การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปด้านอาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ 3

รูปด้านอาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ 4

เหตุผลในการเลือกอาคาร

- 1) เมื่อพิจารณาจากขอบข่ายของโครงการ จะเห็นได้ว่ามีส่วนตรงกับFUNCTION ต่างภายในอาคารศูนย์ปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ จ.พระนครศรีอยุธยาเกือบทั้งหมด
- 2) พื้นที่เหมาะสมส่วนต่างๆ สามารถใช้เป็นส่วน RESTAURANT , COFFE SHOP , EXIBITION หรือ LIBRARYได้ เนื่องจากมีการแยกทาง SERVICEชัดเจน
- 3) รูปลักษณ์อาคารเหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ
- 4) ตัวอาคารมีทั้งพื้นที่ในร่ม และกลางแจ้ง

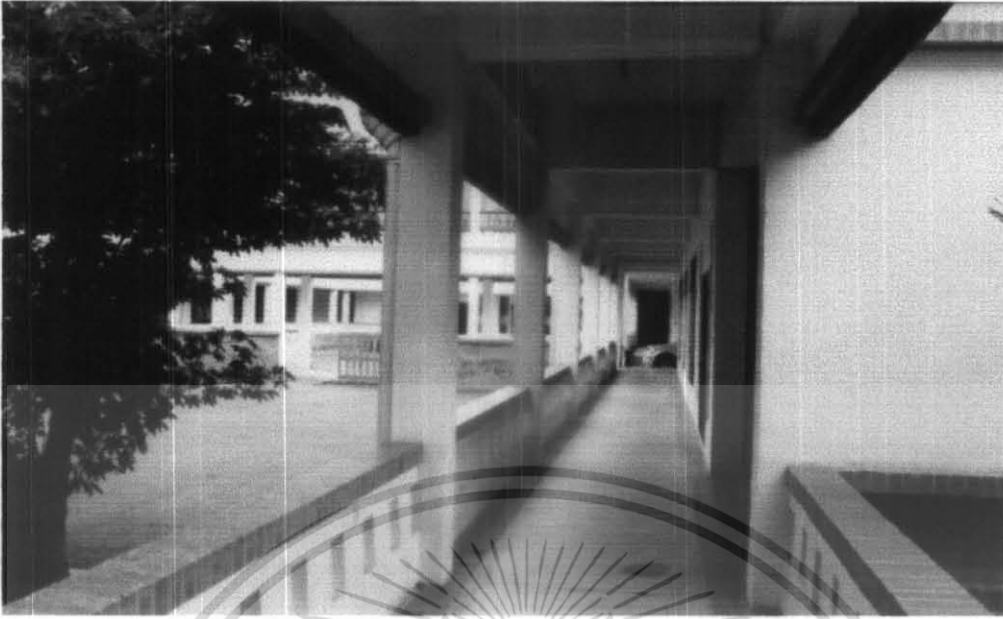
1.3.2 สภาพแวดล้อมโดยรวม

1.3.2.1 รูปถ่ายจากภายในอาคาร

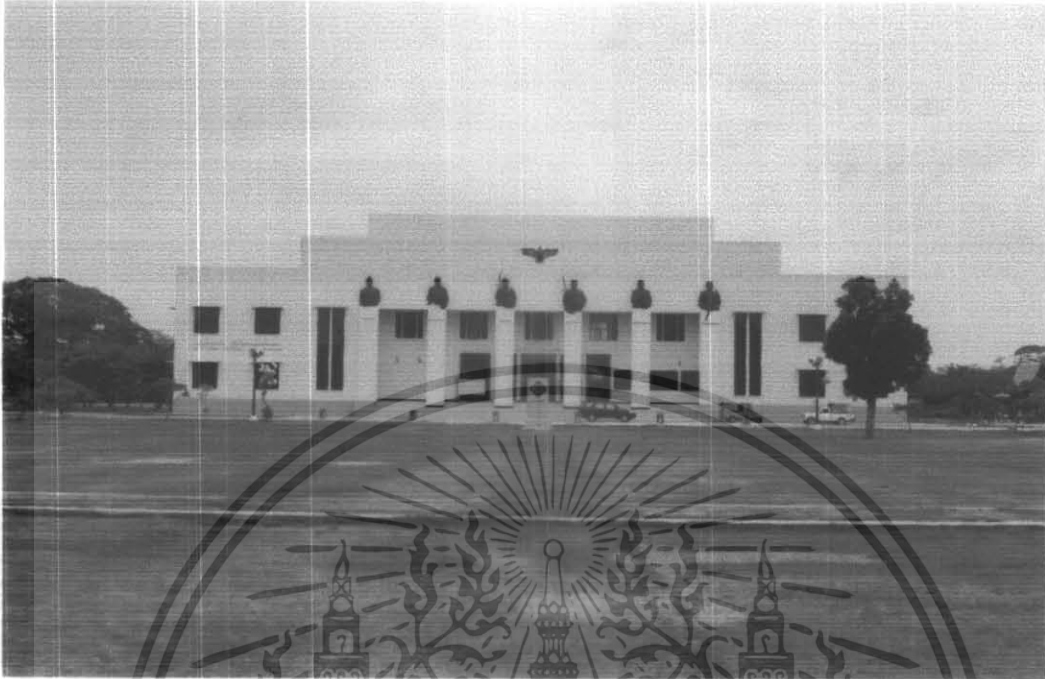
INFORMATION

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

OUTDOOR EXIBITION

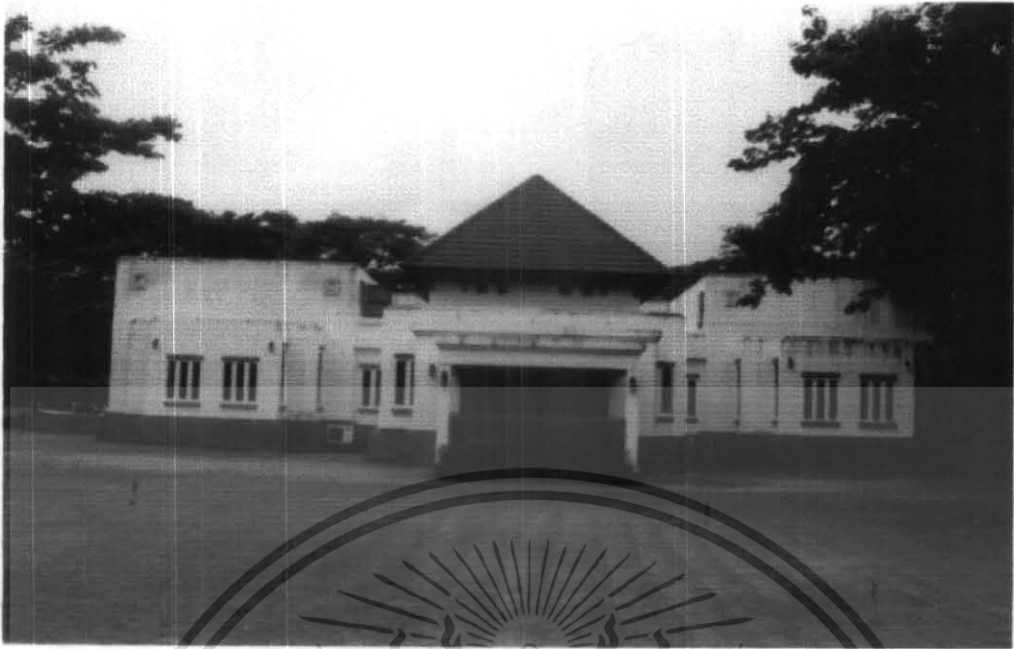
1.3.2.2 รูปถ่ายจากภายนอกอาคาร

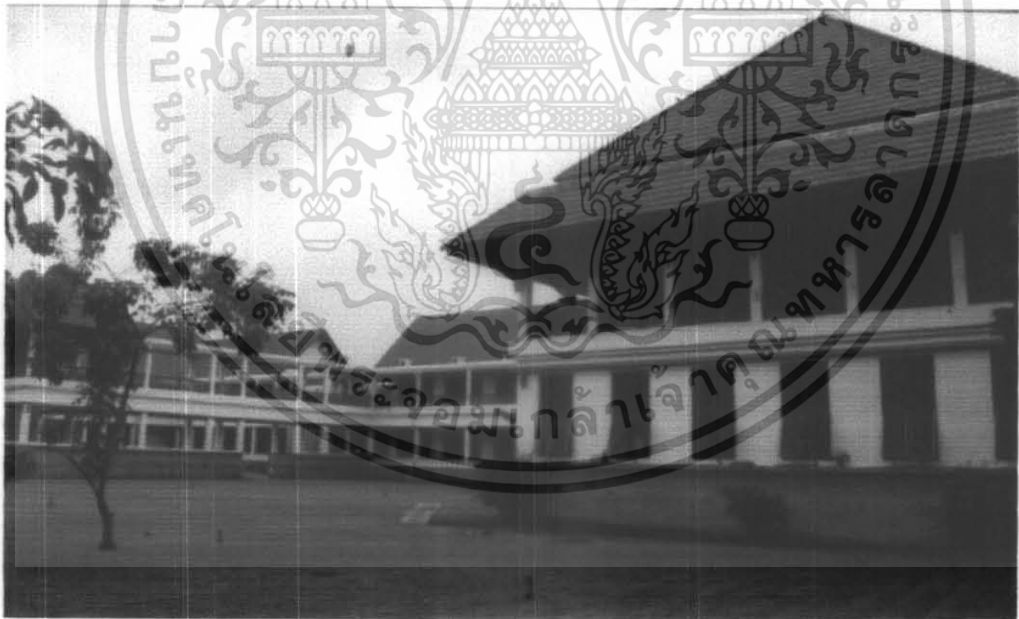
อาคารศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่

อาคารศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่

อาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ

อาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 องค์ประกอบโครงการ

1. ส่วนบริการข้อมูลและข่าวสาร(INFORMATION SECTION) เป็นส่วนสำนักงานประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการการท่องเที่ยวชนิดต่างๆ ตามโครงการลักษณะขององค์ประกอบพื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นจะสัมพันธ์กับวิธีการให้ข่าวสารเป็นสำคัญ กล่าวคือ

1.1 วิธีการให้ข่าวสารโดยบุคคล โดยนักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อภายในศูนย์หรือสอบถามอยู่ภายนอก

1.2 วิธีการให้ข่าวสารโดยอัตโนมัติ เป็นวิธีการให้ข่าวสารที่สะดวกรวดเร็วให้บริการได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้อาจเป็นข้อมูลที่สั้นกระชับ

1.3 BRIEF ROOM

2. ส่วนบริการสาธารณะ และลานวัฒนธรรม(TPUBLIC SERVICE SECTION) เป็นส่วนบริการนักท่องเที่ยวด้านต่างๆ เพื่อความสะดวกสบายและตอบสนองความต้องการนอกเหนือการให้รายละเอียดด้านการท่องเที่ยวได้แก่

2.1 ประชาสัมพันธ์

2.2 ส่วนพักคอยและที่นั่งพักเพื่อวางแผนเดินทาง

2.3 บริการรับฝากของ

2.4 ห้องพยาบาล

2.5 ศูนย์แลกเปลี่ยนเงินตราให้บริการเงินทั้งไทยและต่างประเทศ รวมทั้งบริการเครื่องเบิกเงินอัตโนมัติ

2.6 บริการจัดหาที่พัก

2.7 ส่วนที่ทำการไปรษณีย์

2.8 บริการโทรศัพท์ภายใน-ภายนอกประเทศ

2.9 ลานวัฒนธรรม(OUTDOOR ACTIVITY AREA)

2.10 ห้องน้ำ

2.11 ที่จอดรถ

3. ส่วนสนับสนุนโครงการ(SUPPORT SERVICE SECTION)

3.1 ร้านค้าที่ระลึก(Souvenir Shop)

3.2 ร้านอาหารไทย(Thai Restaurant)

3.3 Old Style Thai Coffee Shop

3.4 Thai Desert

3.5 โถงกิจกรรมพิเศษ(SPECIAL EVENT HALL)

3.6 ร้านหนังสือ(Book Shop)

3.7 ร้านขายของเช่า(Rental Shop)

4. ส่วนบริการวิชาการ(EDUCATION SERVICE)

4.1 นิทรรศการถาวร

4.2 นิทรรศการชั่วคราว

4.3 ห้องสมุด

4.4 ห้องสัมมนา

5. ส่วนสำนักงานบริหาร(ADMINISTRATION SECTION) เป็นส่วนของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในด้านต่างๆ ติดต่อประสานงานทั้งนี้พื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นคำนึงถึงลักษณะของงานในหน้าที่และความสะดวกรวดเร็วในการทำงานเป็นหลักส่วนสำนักงาน

5.1 ฝ่ายสำนักงานบริหาร

5.2 ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

5.3 ห้องประชุม

5.4 ห้องพักผ่อนพนักงาน

6. ส่วนงานเทคนิค(Technical Section)

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านวัฒนธรรมและสังคม

1. ประชาชนรวมถึงเยาวชนเข้าใจและสนใจรวมทั้งให้ความสำคัญกับโบราณสถานและรับรู้คุณค่ามรดกอันมั่งคั่งแห่งภายในประเทศ
2. กระตุ้นให้เกิดจิตใต้สำนึกและหวงแหนในความเป็นไทย
3. สร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับการท่องเที่ยวการท่องเที่ยว
4. ช่วยให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรัก ห่วงแหน และช่วยกันรักษามรดกอันล้ำค่าที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน
5. รักษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ให้ดำรงอยู่สืบต่อไป
6. สร้างความรู้ความเข้าใจอันดีระหว่างคนในท้องถิ่น ได้แลกเปลี่ยนความคิดและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน และสร้างความสามัคคีของคนในชาติเป็นอย่างดี

ด้านเศรษฐศาสตร์

1. นำเงินจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยได้มากขึ้น เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมมากขึ้นเรื่อยๆในกลุ่มนักท่องเที่ยว
2. เงินภายในไม่ไหลออกนอกประเทศ เนื่องจากทำให้คนไทยหันมาสนใจท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น
3. ส่งเสริมรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่หรือบุคลากรว่างงานในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน และเป็นการสร้างเงินหมุนเวียนให้เกิดขึ้นช่วยให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ด้านการศึกษา

1. เป็นสถานที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัย และวางแผนในการพัฒนาพื้นที่
2. เป็นตัวอย่างของศูนย์บริการและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เข้าโครงการอย่างเต็มที่
3. กระตุ้นให้เกิดความต้องการเรียนรู้งานสถาปัตยกรรม งานศิลปกรรม และประวัติความเป็นมาของอยุธยาทางอ้อม

ด้านสภาพแวดล้อม

1. เกิดสภาพภูมิทัศน์บริเวณโครงการที่สวยงามและเหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมภูมิทัศน์ที่สำคัญ ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่โดดเด่นและสัมพันธ์กับตัวโครงการที่เกิดขึ้น
2. เป็นโครงการตัวอย่างที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกให้ช่วยกันฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและทัศนียภาพของอยุธยา ให้มีความสวยงามและน่าชม

ด้านการท่องเที่ยว

1. สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้ง ชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวและชื่นชมความงามในคุณค่าและเอกลักษณ์ทางด้านงานสถาปัตยกรรม
2. ประชาชนทั่วไปหันมาสนใจการท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น ให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างสนุกเพลิดเพลิน และได้ความรู้ควบคู่ไปด้วย

ด้านการเมือง

1. อุดสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่ชาวต่างประเทศ สร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและประทับใจในคุณสมบัติและเอกลักษณ์ของประเทศที่มาเยือนซึ่งจะนำไปสู่สัมพันธภาพทางการเมือง

ด้านนโยบาย

1. สนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
2. สนับสนุนแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์และพัฒนาานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
3. สนับสนุนนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวในเขตอยุธยาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไปและกรณีศึกษาเปรียบเทียบ

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของโครงการ

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ที่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการการอำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ สำหรับศูนย์บริการนี้ให้บริการในด้านต่างๆ ดังนี้

1. บริการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
2. บริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ บริการเงินค้วน
3. บริการติดต่อสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ต่างประเทศ โทรสาร
4. บริการส่งพัสดุไปรษณีย์
5. บริการปฐมพยาบาล
6. บริการขายสินค้าที่ระลึก
7. บริการแสดงศิลปวัฒนธรรม
8. บริการส่วนนิทรรศการ
9. บริการส่วนร้านอาหาร
10. บริการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
11. บริการส่วนอื่นๆ เช่น ที่จอดรถ

ส่วนบริการนักท่องเที่ยว

องค์ประกอบของส่วนบริการนักท่องเที่ยว

- ส่วนบริการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เพื่อให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเกาะเกร็ด
- ส่วนบริการแลกเปลี่ยนเงินตรา และเงินค้วน เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในการจับจ่ายซื้อสินค้าภายในโครงการ
- ส่วนบริการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ โทรศัพท์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ และบริการทางไปรษณีย์
- ส่วนบริการปฐมพยาบาล เนื่องจากในบางโอกาส นักท่องเที่ยวอาจเกิดการไม่สบายได้ การบริการของททท.เน้นการบริการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้แก่ รูปภาพประกอบ คู่มือนักท่องเที่ยว เป็นต้น

โดยการให้บริการข่าวสารนี้จะออกมาในลักษณะแผ่นพับหนังสือหรือเป็นโปสเตอร์ติดประกาศ ซึ่งวิธีการบริการจะมีพนักงานมาอำนวยความสะดวก ในการให้คำปรึกษา ติดต่อสอบถามบริเวณเคาน์เตอร์

อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ เคาน์เตอร์ ตู้หรือโต๊ะสำหรับวางเอกสาร หนังสือต่างๆ แก้วสำหรับพนักงาน

การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

เป็นบริการจากธนาคาร โดยจะมีพนักงานจากธนาคาร ซึ่งจะมาประจำอยู่ ในแต่ละวันจะมีเงินเข้า-ออกตามกำหนดเวลาของธนาคารแต่ละแห่ง

อุปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ เคาน์เตอร์และเก้าอี้พนักงาน คู่มือสำเนาใบเสร็จ เอกสารแลกเปลี่ยนสกุลเงิน เครื่องตรวจสอบเงินแบบ BLACK LIGHT และโทรศัพท์เป็นต้น

การติดต่อสื่อสารและไปรษณีย์

เป็นบริการทางกรมไปรษณีย์โดยจะมีพนักงานมาประจำอยู่ซึ่งจะบริการจัดส่งจดหมาย ไปสการ์ตและพัสดุต่างๆ อำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

การบริการพยาบาล

เป็นเพียงการพยาบาลเบื้องต้น ซึ่งจะพยาบาลสำหรับอาการเจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย เช่น เป็นไข้ อาการเป็นลม ปวดท้อง ท้องเสีย เป็นต้น หรือมีอาการบาดเจ็บหนักก็จะพยาบาลเพื่อบรรเทาอาการให้ลดน้อยลงเพื่อนำส่งโรงพยาบาล(เจ้าหน้าที่รักษาพยาบาลนั้นส่วนใหญ่เป็นเพียงนางพยาบาล)

2.1 การศึกษาการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว

จากการนำเสนอแนวทางการศึกษาวิธีการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวของโครงการนั้น โดยแบ่งการสำรวจออกเป็น 2 แหล่งข้อมูลใหญ่ๆ คือ

1. การบริการข่าวสารการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบัน
2. ความต้องการข่าวสารการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

โดยมีกลยุทธ์ในการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลการขอเข้าสัมภาษณ์ในหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบข้อมูลการให้บริการข่าวสารรวมถึง แนวทางการบริหารและการจัดการของหน่วยงานนั้นๆ หากหน่วยงานไหนมีบทบาทหรือศักยภาพในการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวสูง จึงขอความร่วมมือในการฝากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวเพื่อให้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวในที่จะเห็นการแสดงผลและวิเคราะห์เบื้องต้นสำหรับการสำรวจลักษณะการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีในปัจจุบัน และผลการสำรวจความคิดเห็นหรือความต้องการของนักท่องเที่ยวจากแหล่งที่เลือกฝากแบบสอบถามไว้ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เลือกฝากแบบสอบถามไว้เป็นอย่างดี

ผลการสำรวจ

จากการรวบรวมแบบสอบถามสำหรับหน่วยงานการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวและลักษณะพฤติกรรมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวนั้น สามารถแยกพิจารณาออกตามพื้นที่ที่เลือกสำรวจได้ดังนี้

2.1.1 จังหวัดที่มีศักยภาพสูง

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

- ประเภทประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถานต่างๆ
- ประเภทศิลปะวัฒนธรรม ได้แก่ ศูนย์ศิลปาชีพพิเศษบางไทรหมู่บ้านศิลปหัตถกรรม เช่น หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา อ.พระนครศรีอยุธยา หมู่บ้านทำมิด อ.นครหลวง เป็นต้น
- ประเภทธรรมชาติศึกษาและการพักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ บึงพระราม สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนีและอุทยานนกน้ำวัดศาลาเตน

สถานที่ท่องเที่ยวทั้ง 3 ประเภทนั้นกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การบริการทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ดังได้กล่าวแล้วว่า คณะรัฐมนตรีมีมติให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดท่องเที่ยว ดังนั้น จึงมีเอกชนมาลงทุน ธุรกิจด้านการบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น ธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร สถานเริงรมย์ ปัจจุบันในจังหวัดมีโรงแรมจำนวน 22 แห่ง 922 ห้อง ร้านอาหารและภัตตาคารที่ได้มาตรฐาน จำนวน 119 ร้าน (ข้อมูลการตลาดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปี 2535)

ผลการสำรวจหน่วยงานต่างๆ

- 1 สังกัดการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ ททท.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 2 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา และศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาภายใต้การดูแลของกรมศิลปากร
- 3 สังกัดกระทรวงคมนาคม ได้แก่ สถานีรถไฟจังหวัดพระนครศรีอยุธยาภายใต้การดูแลของการรถไฟแห่งประเทศไทย สถานีรถไฟโดยสารจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยสามารถสรุปเป็นหัวข้อที่สำคัญได้ดังนี้

● สถานที่ตั้ง

ขนาด :

ส่วนใหญ่จะมีขนาดประมาณ 8-12 ตารางเมตร

จำนวนนักท่องเที่ยว :- จุดที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่นได้แก่

บริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่
ต้องการเข้ามาชมความวิจิตรตระการตาในความงดงามของศิลปะ
ทางสถาปัตยกรรมไทยหลายแห่งในบริเวณนี้มีจำนวนประมาณ
582,661 - 650,000 /ปี (ข้อมูลนี้ได้จากการ สัมภาษณ์สอบถาม
เจ้าหน้าที่ททท. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)

- หน่วยงานของ ททท. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีนักท่องเที่ยวเข้า
ใช้ประมาณ 10,000 คน/เดือนประมาณ 120,000 คน/ปี โดย
สัดส่วนคนไทยและชาวต่างชาติคือ 1: 2
- สถานีขนส่งรถโดยสาร ไม่มีผู้รับผิดชอบในการเก็บสถิติจำนวน
นักท่องเที่ยว แต่อย่างใด

ฤดูกาลท่องเที่ยว:

ในบริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและรอบนอกส่วนใหญ่จะไม่มี ความแตกต่าง
ตลอดทั้งปี กล่าวคือจำนวนนักท่องเที่ยวจะมีเท่าๆกันทุกเดือน ยกเว้นในส่วนของสถานีโดยสาร
ต่างๆ เช่น รถไฟ รถโดยสาร(ทัวร์) จะมีนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวไทยใช้บริการมากในเดือน
เมษายน

● โครงสร้างการบริหาร

เจ้าหน้าที่บุคลากร :-

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประกอบด้วย

ภัณฑารักษ์	2 อัตรา	ด้านข้อมูล
เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ	3 อัตรา	กิจกรรม
		ประชาสัมพันธ์
พนักงานนำชม	3 อัตรา	ให้ข้อมูลนักท่องเที่ยว
พิมพ์สื่อสาร	2 อัตรา	ธุรการ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

พนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว	8 อัตรา	ให้ข่าวสาร
ลูกจ้างชั่วคราว	10 อัตรา	
(สำหรับจุดบริการที่คอนเมือง 2 จุดและจุดจตุจักรจะมีลูกจ้างชั่วคราวจุดละ 1 อัตรา)		

สถานีเดินรถโดยสารปกติประกอบด้วย

เจ้าหน้าที่บริการเดินรถ	1 อัตรา	ให้บริการทั่วไป
พนักงานประชาสัมพันธ์	1 อัตรา	ให้ข้อมูลเส้นทาง เวลาเดินรถ

● รูปแบบและกิจกรรม

อุปกรณ์เครื่องใช้ :

เครื่องใช้สำนักงานก็มีความสำคัญในการปฏิบัติงาน เป็นอย่างยิ่งจากผลการสำรวจสามารถเรียงลำดับความสำคัญของอุปกรณ์ได้ดังนี้ โทรศัพท์ โทรสารคอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ & วีดีโอ

สิ่งอำนวยความสะดวก :

โดยส่วนใหญ่จะมีห้องสุขาเป็นของส่วนกลางซึ่งไม่ใช่เป็นส่วนเฉพาะหน่วยงานบริการ โดยตรง อันเนื่องมาจาก ส่วนใหญ่หน่วยบริการจะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนั้นๆ สำหรับร้านขายของหรืออาหารเครื่องดื่มนั้นจะไม่มีอยู่ในศูนย์บริการโดยตรงส่วนสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ห้องเก็บของ โดยเฉพาะในการใช้เก็บเอกสารการท่องเที่ยวต่างๆ

หน่วยงานที่เคยประสานงานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยส่วนใหญ่หน่วยงานจะประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมป่าไม้ ส่วนภาคเอกชนได้แก่ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจขนส่ง เป็นต้น

เวลาเปิดปิดทำการ :

หน่วยงานภาครัฐทั้งหมดจะให้บริการในช่วงเวลาทำการ (8.30 - 16.30) ส่วนสถานีรถโดยสารนั้น นักท่องเที่ยวอาจสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวบางอย่างได้จากหัวหน้าได้ตลอดคืน

•รูปแบบการให้บริการ

ประเภทข้อมูลการท่องเที่ยว :

ข้อมูลที่มีจะเน้นทางด้านประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สถานที่สำคัญและเส้นทาง การเดินทาง การเดินทาง กำหนดเวลาเดินทาง รถโดยสาร ส่วนน้อยที่จะมีข้อมูลทางที่พัก อาหาร ที่ชื่อของ ซึ่งโดยมากแล้วจะตั้งอยู่ในท่าอากาศยานธุรกิจ

ลักษณะของการบริการ :

การให้บริการจะเป็นลักษณะให้คำปรึกษาดมตอบความรู้ควบคู่ไปกับการแจกเอกสาร สิ่งพิมพ์ที่นักท่องเที่ยวต้องการ วิธีอื่นที่ได้รับความนิยมรองลงมา คือ โทรศัพท์ บ้ายประกาศ คอมพิวเตอร์ ส่วนที่ไม่ค่อยมีให้บริการ เช่น โทรศัพท์สายด่วน จดหมาย โทรสาร โทรพิมพ์

รูปแบบเอกสาร :

เอกสารที่ตีพิมพ์แจกในหน่วยงานต่างๆ นั้น มีอยู่หลายหน่วยงานที่ได้รับความนิยมสนับสนุน จาก ททท. และรูปแบบที่ได้กันมากคือ แผ่นที่ BROCHURE , แผ่นพับ, ตารางเวลา รถ, เรือ, สายการบิน

ภาษาที่ใช้ในเอกสาร :

ภาษาในเอกสารที่ใช้โดยส่วนใหญ่ คือ ไทย/อังกฤษ ไทยอย่างเดียว ส่วนภาษาอื่นก็มีไว้ให้บริการบ้างในบางแห่ง เช่น วัดพระแก้ว มีเอกสารที่จัดพิมพ์เป็นภาษาญี่ปุ่น เยอรมัน แต่นักท่องเที่ยวจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

ปัญหาที่พบ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

- บุคลากรไม่เพียงพอ
- เอกสารสำหรับนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ
- บุคลากรบางตำแหน่งไม่มีความเหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

- บุคลากร ไม่เพียงพอ
- เอกสารไม่เพียงพอ และไม่ UP-DATE เช่น อัตราค่าที่พัก ค่าใช้จ่ายต่างๆ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงจากหน่วยงานธุรกิจ และไม่ได้แจ้งมายัง ททท.
- พื้นที่บริการไม่มีความสอดคล้องในการใช้งานและให้บริการ เช่น ควรมีห้องเก็บเอกสารแยกอย่างเด่นชัด และ เพียงพอ เป็นต้น
- ควรเริ่มใช้ระบบ COMPUTER ON LINE เข้ามาใช้บริการทั้ง

- ควรเริ่มใช้ระบบ COMPUTER ON-LINE เข้ามาช่วยในการให้บริการทั้งที่ ON LINE ในภาครัฐด้วยกัน รวมถึงหน่วยงานเอกชนด้วยเพื่อแก้ปัญหาข้อมูล ล้าสมัยและยังสามารถลดปัญหาด้านกำลังคนบุคลากรได้ด้วย
- ขาดสัญลักษณ์เพื่อชี้ให้นักท่องเที่ยวทราบถึงจุดที่มีบริการให้ชาวสารการ ท่องเที่ยว เช่น ป้ายแสดงบอกทางไปศูนย์บริการที่ใกล้เคียง

สถานีรถโดยสาร

- ขาดกำลังบุคลากรที่พอเพียง
- เอกสารไม่เพียงพอ และไม่มีข้อมูลที่จำเป็น เช่น ตารางเวลาเดินรถไฟ เครื่องบิน อัตราที่พักโรงแรม เกสต์เฮาส์ อาหาร เป็นต้น
- พื้นที่บริการมีจำกัด และไม่เด่นชัด

2.1.2 ผลสำรวจความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว

หน่วยงานที่ได้รับความร่วมมือและมีความสะดวกในการฝากแบบสอบถามสำหรับ นักท่องเที่ยวได้แก่

- 2.1.2.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 2.1.2.2 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา
- 2.1.2.3 สถานีขนส่งและสถานีรถไฟ

โดยในการสำรวจความคิดเห็นความต้องการของนักท่องเที่ยวสามารถสรุปผลได้ กล่าวคือ ลักษณะผู้ใช้บริการ

ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
อายุ :- ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 20-24 ปี	- อยู่ในช่วงอายุ 25-34 ปี
อาชีพ :- เป็นนักเรียนนักศึกษาโดยส่วนใหญ่	- เป็นเจ้าของกิจการและเป็นพนักงานบริษัท
รายได้ / เดือน :- รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน	- รายได้ส่วนใหญ่ไม่ต่ำกว่า 30,000 บาท/เดือน

ลักษณะพฤติกรรมการใช้บริการ

ที่ตั้งของศูนย์ที่ต้องการ :-

- ที่ตั้งของศูนย์สามารถเรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้	- ที่ตั้งของศูนย์เรียงลำดับความสำคัญ
- ที่แหล่งท่องเที่ยว	- โรงแรม
- สถานีรถโดยสาร	- สถานีรถโดยสาร
- โรงแรม	- แหล่งท่องเที่ยว
- ศูนย์การค้า	- ศูนย์การค้า
- สถานีตำรวจทางหลวง	- ร้านอาหาร
- ศาลากลางจังหวัด	- ศาลากลางจังหวัด
- ร้านอาหาร	- สถานีตำรวจทางหลวง
- บิมน้ำมัน	- บิมน้ำมัน

ความบ่อยครั้งที่ใช้บริการศูนย์ข่าวสาร

- มีปริมาณนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช้บริการศูนย์ฯ ถึง 33% สาเหตุโดยส่วนใหญ่คือ ทราบข้อมูลอยู่แล้วหรือสามารถถามชาวบ้านได้ และไม่ทราบที่ตั้งของศูนย์บริการฯ	- มีปริมาณ 25% ของนักท่องเที่ยวไม่เคยใช้ศูนย์บริการฯ เนื่องจากไม่มีป้ายแสดงตำแหน่งศูนย์ที่เด่นชัดจึงไม่เจอ หรือมีแต่ส่วนใหญ่จะเป็นภาษาไทย ซึ่งคนต่างชาติไม่เข้าใจ

การใช้บริการนอกเวลาทำการ :

- ปริมาณผู้ที่ต้องการใช้บริการข่าวสาร	- มีความต้องการประมาณ 50%
การท่องเที่ยวนอกเวลาทำการมีประมาณ 67%	

เวลาที่ให้บริการในศูนย์ :

- เวลาที่ใช้โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10 – 30 นาที	- อยู่ในช่วง 10 – 30 นาทีเช่นกัน

ประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่สนใจ :

- โดยส่วนใหญ่สนใจ แหล่งท่องเที่ยวลักษณะศาสนาประเพณี และธรรมชาติ
- ชาวต่างประเทศจะสนใจแหล่งท่องเที่ยว สิ่งสวยงามประวัติศาสตร์สถาน

จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่แวะในการเดินทาง 1 วัน:

- ส่วนมากจะมากกว่า 3 แห่งขึ้นไป
- มากกว่า 3 แห่ง ขึ้นไป

ลักษณะเอกสารและข้อมูล

รูปแบบเอกสาร

- เรียงลำดับจากมากไปน้อย	- เรียงลำดับจากมากไปน้อย
- แผนที่	- แผนที่
- หนังสือวารสาร	- เอกสารเล่มเล็ก
- แผ่นพับ	- ตารางเวลา, รถ, เรือ, รถไฟ, เครื่องบิน
- เอกสารเล่มเล็ก	- หนังสือวารสาร
- แผ่นปลิว	- แผ่นพับ
- ตารางเวลา, รถ, เรือ, รถไฟ, เครื่องบิน	- แผ่นปลิว

ประเภทข้อมูลที่ต้องการ

- เรียงลำดับมากไปน้อย	- เรียงลำดับมากไปน้อย
- สถานที่ท่องเที่ยว	- สถานที่ท่องเที่ยว
- การเดินทาง	- การเดินทาง
- ที่พัก	- ที่พัก
- อาหาร	- อาหาร
- สภาพภูมิอากาศ	- สภาพภูมิอากาศ
- สถานที่พักผ่อน	- สถานที่พักผ่อน
- ที่ซื้อของ	- ที่ซื้อของ
- ที่ออกกำลังกาย	- ที่ออกกำลังกาย

ความต้องการด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก

ประเภทบริการที่ต้องการ :-

- เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยได้ดังนี้
- เอกสารตีพิมพ์
- โทรศัพท์สายด่วน
- ติดป้ายประกาศ
- คำบอกเล่า
- คอมพิวเตอร์ ON-LINE
- โทรสาร
- จดหมาย
- โทรพิมพ์
- เรียงจากมากไปน้อย
- คำบอกเล่า
- เอกสารตีพิมพ์
- โทรศัพท์
- จดหมาย
- ติดป้ายประกาศ
- โทรศัพท์สายด่วน
- โทรพิมพ์
- คอมพิวเตอร์ ON-LINE

สิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ :

- เรียงลำดับมากไปน้อย
- ที่นั่งพักคอย
- น้ำดื่ม
- โทรศัพท์สาธารณะ
- การแลกเปลี่ยนเงินตรา
- เรียงลำดับมากไปน้อย
- บอร์ดประกาศ
- ที่นั่งพักคอย
- น้ำดื่ม
- การแลกเปลี่ยนเงินตรา

2.2 การศึกษารูปแบบกิจกรรมและวิธีการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว

สำหรับการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการศึกษาระบบการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันรวมถึงลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและความต้องการการบริการข่าวสารการท่องเที่ยว จึงนับเป็นความในการให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยว และเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง โดยแนวทางการศึกษาสำรวจการให้บริการข่าวสารที่น่าเสนอนี้เพื่อจุดประสงค์ดังนี้

1. ให้เข้าใจถึงสภาพการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวในปัจจุบัน
2. ให้เข้าใจถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ
3. ให้มีการพัฒนาการบริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวที่เพียงพอกับความ
ต้องการ
4. ให้มีการจัดเตรียมการบริการให้ข่าวสารตามความเหมาะสมกับประเภทแหล่ง
ท่องเที่ยวและสถานที่ตั้ง

ปัจจัยในการศึกษารูปแบบวิธีการให้บริการชาวสาร

ปัจจัยข้อพิจารณาแนวทางเพื่อทำให้การศึกษาและสำรวจวิธีการบริการชาวสารการท่องเที่ยวในปัจจุบันตามหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการศึกษาลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการชาวสารการท่องเที่ยวในปัจจุบัน ซึ่งกองสถิติและวิจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ทำการศึกษาจากสำนักงาน ททท. ตามสวนต่างๆ ทั่วประเทศ โดยมีข้อพิจารณาและการศึกษาแนวทางการให้บริการชาวสารการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ก.) การให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาระบบบริการที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อศึกษาประเภทบริการ การสื่อสารและลักษณะเอกสารข้อมูลอะไรบ้าง

การสื่อความหมาย :- สำรวจในเรื่องภาษาที่ใช้ในการสื่อความหมายกับผู้ให้บริการหรือนักท่องเที่ยว อาจจะเป็นในรูปของคำบอกเล่าพูดจากสอบถาม, ทางสิ่งพิมพ์อุปกรณ์ต่างๆ หรือทางระบบบอโตเมชั่น ทั้งนี้รวมถึงการพิจารณาเรื่องจำนวนนักท่องเที่ยวด้วย

รูปแบบการให้บริการ :- เป้าหมายเพื่อให้ทราบหน่วยงานโดยทั่วไปใช้รูปแบบอะไรในการกำหนดการบริการข้อมูลการท่องเที่ยว อาทิเช่น การศึกษาจุดที่ตั้งของหน่วยงานบริการ เวลาเปิด-ปิดทำการและลักษณะการให้บริการ โดยมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ควรคำนึงของแต่ละประเด็นดังนี้

ลักษณะเอกสารข้อมูล

วัตถุประสงค์ในการสำรวจเพื่อให้ทราบรูปแบบเอกสารประเภทข้อมูลที่มีบริการอยู่ เช่น	ลักษณะการให้บริการ	รูปแบบเอกสาร เช่น
ประเภทข้อมูล		
การท่องเที่ยว เช่น		
- เส้นทางการเดินทาง	- คำบอกเล่า	- แผนที่
- สถานที่ท่องเที่ยว	- สิ่งตีพิมพ์	- เอกสารเล่มเล็ก
- ที่พัก	- โทรศัพท์	- แผ่นพับ
- ร้านอาหาร	- โทรศัพท์สายด่วน	- แผ่นปลิว
- สถานที่ซื้อของ	- จดหมาย	- วารสาร
	- โทรสาร	- ตารางเวลารถ
	- โทรศัพท์	เรือ, เครื่องบิน
	- คอมพิวเตอร์	
	- ดิจิทัลประกาศ	

สถานที่ตั้ง
- จุดที่ตั้ง
- ขนาดของหน่วยบริการ

ช่วงเวลาเปิด-ปิด
- มีเฉพาะในเวลาทำการ
- มีบริการนอกเวลาทำการ

ข.) ความต้องการด้านข้อมูลการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ลักษณะผู้ใช้บริการทั่วไป โดยศึกษาจำนวนผู้ใช้บริการหรือในกรณีที่ไม่มีการบันทึกเก็บตัวเลขสถิติผู้มาใช้บริการก็อาจจะอาศัยตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติในแหล่งนั้นมาพิจารณาเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านการติดต่อสื่อสารไว้

1. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
2. นักท่องเที่ยวคนไทย

พฤติกรรมใช้บริการ เป็นการสำรวจรูปแบบการให้บริการท่องเที่ยว

แหล่งข้อมูลที่ทำให้รู้จัก

ช่วงเวลาการให้บริการ

ประเภทบริการที่ควรให้

- หนังสือเกี่ยวกับกา

- ในเวลาทำการ

- เคาน์เตอร์ให้ข่าวสาร

ท่องเที่ยว

- นอกเวลาทำการ

มีเจ้าหน้าที่บริการ

- แผนที่

- เคาน์เตอร์ให้บริการตนเอง

- เพื่อน / ญาติ

- โทรศัพท์

- เคาน์เตอร์ตามโรงแรม / ที่พัก

- โทรศัพท์สายด่วน

- ทำอากาศยาน

- จดหมาย

- สำนักงาน ททท. ทั้งในและ

- โทรสาร

ต่างประเทศ

- โทรพิมพ์

- บริษัทนำเที่ยวต่างๆ

- คอมพิวเตอร์ Online

รูปแบบของเอกสารและข้อมูลที่ต้องการ :- ศึกษาเพื่อทราบรูปแบบเอกสารที่สะดวกและครบถ้วน และประเภทข้อมูลการท่องเที่ยวที่ต้องการ

รูปแบบของเอกสาร ที่มีการใช้ข้อมูลในปัจจุบัน

- แผนที่
- โปสเตอร์ (Posters)
- เอกสารเล่มเล็ก (Brochure)
- แผ่นพับ
- แผ่นปลิว
- วารสาร
- ตารางเวลาเดินทาง, รถไฟ, เรือ และสายการบิน

ประเภทของเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวที่จะได้รับ

- แผนที่
- สถานที่ท่องเที่ยว
- ที่พักแรม
- ร้านอาหาร
- สายการบิน
- รถไฟ
- รถประจำทาง
- บริษัทนำเที่ยว
- งานเทศกาลประเพณี
- รถเช่า
- แหล่งบันเทิง
- แหล่งช้อปปิ้ง
- ธนาคาร
- สวนสาธารณะ
- สภาพภูมิอากาศ
- หนังสือ / เอกสารเดินทาง

2.3 ข้อพิจารณาและปัญหาของศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว

ปัญหาโดยทั่วไปที่ได้จากการสำรวจนี้ตัวแทนจังหวัดหรือพื้นที่ในการสำรวจ ที่นำเสนอใน บทนี้เป็นการพบเห็นและสอบถามผู้ให้บริการและผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นเพียงแต่แนวทางการศึกษาที่จะหาแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสม ซึ่งทีมผู้ทำการศึกษามิมีจุดประสงค์ในแง่ของการวิจารณ์ใดๆ ทั้งสิ้น

- ที่ตั้งของศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวไม่สามารถบริการข่าวสารการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากไม่สามารถพบเห็นและเข้าถึงได้ง่าย
  - ควรจะมีศูนย์ฯ ณ ทางเข้าหลักหรือเส้นทางหลัก เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าใช้ได้
  - อยู่ในตำแหน่งที่พบเห็นและเข้าถึงได้โดยสะดวก
- ศูนย์ปราศจากลักษณะเอกลักษณ์ที่เด่นชัดภายนอกในการพบเห็น ซึ่งหมายถึงสถาปัตยกรรมภายนอกอาคาร

- การเข้าถึงของศูนย์ฯ ไม่อำนวยความสะดวก เนื่องจากปราศจากสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ทางเดินทางเท้าที่สะดวก และไม่มีสัญลักษณ์หรือป้ายการบ่งบอกที่เด่นชัด
- การนำเสนอของข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในแง่ของการบริการให้ข้อมูลและการนำเสนอถึงข้อมูลความสนใจของแหล่งท่องเที่ยว สร้างแรงจูงใจในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น
  - อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการแสดงความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ระบบทีวีหรือระบบเสียงที่ครอบคลุมถึงระบบอัตโนมัติต่างๆ ในการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว
  - รูปแบบและข้อมูลที่เป็นข้อมูลการท่องเที่ยวถาวรยังไม่สามารถแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แผ่นป้ายแสดงแผนที่แหล่งท่องเที่ยว
- การบริการโดยบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งในแง่ของจำนวนของบุคลากร และความรู้ความสามารถของบุคลากรในเชิงให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว
- ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ที่พักคอยนักท่องเที่ยว โทรศัพท์สาธารณะทั้งภายในและต่างประเทศ ห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะสำหรับชาย-หญิง ที่จอดรถบัส รถยนต์ส่วนบุคคลและจักรยานยนต์ พื้นที่ขายของที่ระลึก และตำรวจท่องเที่ยว เพื่อดูแลความปลอดภัยที่บริการแก่นักท่องเที่ยว
- ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งมีผลต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้กับประชาชน และนักท่องเที่ยวยังเป็นปัญหาอยู่ เช่น ปัญหาจราจรแออัด ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ เช่น ที่จอดรถ ระบบการขนส่ง ทั้งทางรถยนต์และทางเรือที่มีผลกระทบต่อกับการท่องเที่ยว
- ปัญหาการพัฒนาทางการตลาด คือ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ของข่าวสารการท่องเที่ยว ซึ่งการพัฒนาการจัดตั้งศูนย์ฯ ให้สามารถกระจายและให้บริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวให้ทั่วถึงจะช่วยทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวบรรลุเป้าหมาย

2.4 ปัจจัยพื้นฐานของการกำหนดที่ตั้งศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว

ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ที่ตั้งเหมาะสมของศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว

- พบเห็นได้ง่าย ปัจจัยพื้นฐานสามารถสร้างโดยขึ้นอยู่กับ
  - ตำแหน่งที่ตั้งศูนย์ฯ ควรจะพบเห็นง่ายหรืออ้างอิงถึงตำแหน่งที่ตั้งได้ง่าย เช่น อยู่ใกล้พื้นที่เป็นภูมิสัญลักษณ์ เช่น อนุสาวรีย์ หรือ ใกล้เส้นขอบพรมแดนของพื้นที่ เช่น อยู่ริมแม่น้ำ หรือ อยู่บนเส้นทางหลัก เป็นต้น
  - ภาพพจน์ของศูนย์ฯ ควรจะต้องมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจและส่งเสริมสภาพแวดล้อมของพื้นที่ตั้ง ในที่นี้หมายถึง รูปแบบของสถาปัตยกรรมของศูนย์ฯ เองและบรรยากาศโดยรอบของศูนย์
- เข้าถึงได้สะดวก สามารถพิจารณาได้ 2 ส่วน คือการเข้าถึงโดยทางเท้า และการเข้าถึงโดยทางรถยนต์ ควรจะคำนึงถึง
  - สิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เช่น ป้ายบอกถึงทางเข้าหลัก มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น
  - สร้างความปลอดภัยเพียงพอแก่นักท่องเที่ยวในการเข้าออกศูนย์บริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว
  - สร้างบรรยากาศของการเข้าออก เช่น การสร้างและออกแบบภูมิทัศน์ให้มีบรรยากาศที่รื่นเริง

แนวทางในการกำหนดข้อพิจารณาในการจัดตั้งศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว
ทางที่ผู้ทำการศึกษาได้นำเอาผลการวิเคราะห์ และการศึกษาในเรื่องของจินตภาพของ
เมือง (IMAGE OF THE CITY) ของ KEVIN LYNCH มาเป็นแนวทางเพื่อกำหนดข้อพิจารณาการ
เลือกที่ตั้งเป็นศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยว เนื้อหาเป็นการศึกษาที่ค้นหาถึงจินตภาพของเมือง ซึ่ง
ลินซ์ทำการศึกษาค้นคว้าโดยให้ผู้อยู่อาศัยในเมืองที่ทำการสำรวจเขียนแผนที่ของเมือง เพื่อค้นหา
จินตภาพของเมืองของผู้อาศัยเป็นอย่างไร และสามารถสรุปจินตภาพของเมืองออกมาเป็น
องค์ประกอบหลัก 5 ประเภท ได้ดังต่อไปนี้

- เส้นทาง (PATH)
- เส้นขอบ (EDGE)
- ย่าน (DISTRICT)
- ชุมทาง (NODES)
- ภูมิสัญลักษณ์ (LANDMARK)

จินตภาพของเมือง 5 องค์ประกอบที่ KEVIN LYNCH ได้ทำการศึกษานั้น ผลการศึกษา
พบว่าผู้มาเยือนมีจินตภาพของเมือง 5 องค์ประกอบ ซึ่งมีความสำคัญจนกลายเป็นจินตภาพ
สาธารณะแก่ผู้มาเยือนอย่างชัดเจนดังบทความในหนังสือพฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อมของ
ดร. วิมลลธิ ทรยางกูร ที่อ้างถึงการศึกษาของ KEVIN LYNCH ถึงจินตภาพของเมืองสำหรับนำ
ทัศนภาพ

“จินตภาพสาธารณะ การศึกษาของลินซ์มีสมมุติฐานว่า จินตภาพของเมืองที่บุคคลต่างๆ
จำนวนมากมีอยู่นั้น มีความสำคัญคล้ายคลึงในทำนองเป็นจินตภาพสาธารณะ (Public image)
ประโยชน์ของการศึกษาจินตภาพของเมืองที่จะนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติอยู่ที่การมีจินตภาพ
สาธารณะ แต่เราก็อทราบดีแล้วว่า บุคคลต่างๆ นั้นมีประสบการณ์และระบบคุณค่าที่ยึดถือไม่
เหมือนกัน ดังนั้นการเกิดมีจินตภาพที่เป็นส่วนรวมหรือของสาธารณะนั้น ก็เฉพาะเป็นจินตภาพ
ของสภาพแวดล้อมกายภาพของส่วนที่มีความสำคัญหรือความชัดเจน

ดังนั้น สำหรับส่วนของเมืองที่มีความสำคัญเพียงพอที่จะก่อให้เกิดจินตภาพสาธารณะได้
สำหรับชาวเมืองตลอดจนนักทัศนภาพ อย่างเช่น บริเวณที่เรียกว่า เกาะรัตนโกสินทร์ เป็นบริเวณที่มี
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีองค์ประกอบทางกายภาพที่น่าสนใจ และมีคุณค่าทางวัฒนธรรม
เป็นอย่างมาก

ในการศึกษาของลินซ์นั้นจินตภาพของเมือง 5 องค์ประกอบนี้เขาพบว่าจินตภาพสาธารณะ
มีความสำคัญและจดจำได้ง่าย จนสามารถอ้างอิงในทางปฏิบัติและนำมาศึกษาในทฤษฎีของการ
วางแผนเมือง ต่อมาได้และทางผู้ทำการศึกษาได้นำองค์ประกอบทั้ง 5 นี้มาเป็นส่วนอ้างอิง เพื่อให้
เป็นข้อพิจารณาในการเลือกทำเลที่ตั้งศูนย์บริการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวต่อไป

พื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยว

จากการนำการสำรวจและแนวทางการกำหนดข้อพิจารณาในการจัดตั้งศูนย์ โดยให้จินตภาพของเมืองมาช่วยในการพิจารณา ทีมผู้ทำการศึกษาสามารถเสนอพื้นที่ที่เป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์ฯ ไว้ดังต่อไปนี้

- อยู่บนเส้นทางหลัก (PATH) หรือ ถนนหลักของพื้นที่ ที่นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้พบเห็นและมีโอกาสมากที่จะใช้เส้นทางนี้
- อยู่บนขอบเขต (EDGE) หรือเส้นขอบของพื้นที่ ในที่นี้หมายถึงองค์ประกอบที่มีลักษณะเป็นเส้นกำหนดของเขตของบริเวณ ได้แก่ กำแพง คูเมือง หรือริมฝั่งแม่น้ำ ตลอดจนเส้นขอบเขตพรมแดนระหว่างพื้นที่ หรือรอยต่อของพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพรมแดนระหว่างประเทศ
- อยู่ในย่าน(DISTRICT) ที่เป็นพื้นที่ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของบริเวณอันเกิดจากลักษณะเฉพาะร่วมของกิจกรรมของบริเวณสภาพแวดล้อมโดยรอบ เช่น ย่านไนท์ทาวน์ ย่านพัฒนาพงษ์ ย่านตลาดสด เป็นต้น
- อยู่บนชุมทาง (NODES) ในที่นี้จะกล่าวถึงเป็นจุดศูนย์กลางของเส้นทาง เช่น บริเวณสี่แยกหรือชุมทางของสถานีขนส่งต่างๆ หรือแม้แต่เป็นสถานที่ซึ่งมีกิจกรรมเกิดขึ้นอย่างหนาแน่น เช่น บริเวณจัตุรัส หัวมุมถนน ชุมทางจึงเป็นจุดเด่นเฉพาะของเมืองหรือย่านนั้นและยังเป็นพื้นที่ที่เป็นสัญลักษณ์ให้บุคคลเินหาการเข้าสู่ชุมชนอีกด้วย
- ภูมิลักษณะ (LANDMARK) ภูมิลักษณะเป็นลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกับสภาพแวดล้อมโดยรอบและเป็นสถานที่ที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อพื้นที่นั้นซึ่งๆ ของพื้นที่นั้น เช่น อนุสาวรีย์ พิพิธภัณฑน์ สถานที่ราชการ ได้แก่ ศาลากลางจังหวัด หรือแหล่งท่องเที่ยวเด่นๆ เป็นต้น

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั่วไป จากการศึกษาและพิจารณา พฤติกรรมการท่องเที่ยวสามารถแสดงผังพฤติกรรมและขั้นตอนในกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อกำหนดตำแหน่งการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 3 แบบดังนี้ คือ

1. นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
2. นักท่องเที่ยวในประเทศ
3. นักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถส่วนบุคคล

เมื่อพิจารณาจากข้อเสนอแนะการกำหนดที่ตั้ง, ขนาดมาตรฐาน ประกอบกับพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นจากการพิจารณาจึงขอเสนอแนะข้อกำหนดความสัมพันธ์ดังนี้คือ

ที่ตั้ง	ชนิดของศูนย์ข่าวสาร
1. เส้นทางหลัก (PATH)	
● เส้นทางระหว่างจังหวัด ระยะ	ศูนย์ข่าวสารชนิดป้ายบอกข่าวสารทุก
● เส้นทางระหว่างประเทศ	ไม่เกิน 30 กม. ศูนย์ฯ ขนาดใหญ่
2. เส้นขอบเขต (EDGE)	
● ทางเข้าเมือง, เขตรอยต่อพื้นที่	ศูนย์ข่าวสารขนาดใหญ่
● ย่านของที่พักแรม, ของที่ระลึก	ศูนย์ข่าวสารขนาดเล็ก
3. ย่านที่มีความสำคัญ (DISTRICT)	
● ย่านแหล่งท่องเที่ยว	ศูนย์ข่าวสารขนาดเล็ก / ใหญ่
● ย่านของที่พักแรม, ของที่ระลึก	ศูนย์ข่าวสารเคลื่อนที่
4. ชุมทาง (NODE)	
● สถานีขนส่ง	ศูนย์ข่าวสารอัตโนมัติ / ขนาดเล็ก
● สถานีรถไฟ, ท่าเรือ	
5. ภูมิสัญลักษณ์ (LANDMARK)	
● สถานที่สำคัญ เช่น อนุสาวรีย์	ศูนย์ข่าวสารขนาดใหญ่
● แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ	ศูนย์ข่าวสารขนาดเล็ก

2.5 ข้อมูลองค์ประกอบพื้นฐานของการให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว

1. ส่วนบริการข่าวสาร

องค์ประกอบนี้จัดเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญสูงสุด ลักษณะขององค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นจะสัมพันธ์กับวิธีการให้ข่าวสารเป็นสำคัญ กล่าวคือ

- วิธีการให้ข่าวสารโดยบุคคล อาจะโดยที่นักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อภายในศูนย์ข่าวสารฯ หรือสอบถามอยู่ภายนอกจะประกอบไปด้วย
  - เคาน์เตอร์สอบถาม และบริการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
  - หิ้งหรือชั้นใส่เอกสารข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
  - บอร์ดข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
  - วิธีการให้ข่าวสารโดยอัตโนมัติ เป็นวิธีการให้ข่าวสารที่สะดวกรวดเร็วและให้บริการได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นข้อมูลที่สั้นและกระชับ อุปกรณ์ที่ใช้จะประกอบด้วย
    - เครื่องให้ข่าวสารอัตโนมัติ
    - คอมพิวเตอร์ หรือระบบจอสัมผัส

2. ส่วนสำนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นองค์ประกอบเสริมการให้ข่าวสารจะประกอบด้วย

- พื้นที่ปฏิบัติงาน
- พื้นที่เก็บเอกสารและเก็บของใช้สำนักงาน
- พื้นที่ห้องน้ำ - ส้วม เจ้าหน้าที่
- พื้นที่เตรียมเครื่องดื่มและอาหาร

3. ส่วนบริการนักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบบริการของศูนย์ข่าวสาร เพื่อให้
ให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างสมบูรณ์แบบประกอบด้วย

- พื้นที่พักผ่อน
- พื้นที่ขายของที่ระลึก
- พื้นที่ห้องน้ำ - ส้วม นักท่องเที่ยว
- พื้นที่ห้องบรรยาย
- พื้นที่รับฝากของ
- พื้นที่จอดรถ

การคิดพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ

องค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ขนาด (ม.)	พื้นที่ (ตร.ม.)
1. พื้นที่พักผ่อน	1	1*1	
2. พื้นที่ขายของที่ระลึก			
3. พื้นที่ห้องบรรยาย	1	1*1	
4. พื้นที่ห้องน้ำ - ส้วม สาธารณะ	1		
5. พื้นที่รับฝากของ	1	0.30*0.30	0.09
6. พื้นที่จอดรถ			
- รถบัส	1 คัน	3*12	36
- รถตู้	1 คัน	2.5*6	15
- รถเก๋ง	1 คัน	2.5*6	15
- รถจักรยานยนต์	1 คัน	1.5*2.5	3.75
- รถจักรยาน	1 คัน	1*2	2
7. พื้นที่สัญจรและบริการ		ประมาณ 30% ของพื้นที่ส่วน บริการ	

การคิดพื้นที่ห้องน้ำ - ชั่วโมงราชการณะ

องค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ขนาด (ม.)	พื้นที่ (ตร.ม.)
1. อ่างล้างหน้า	1	0.60*0.90	0.54
2. โถปัสสาวะชาย	1	0.60*0.60	0.36
3. โถส้วมนั่งราบ	1	0.90*1.50	1.35
4. โถส้วมนั่งยอง	1	0.90*1.50	1.35

องค์ประกอบของศูนย์บริการชาวสารการทองเที่ยวในทีมผู้ทำการศึกษานำเสนอการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยมาตรฐาน ซึ่งเป็นการนำเสนอขนาดและพื้นที่มาตรฐานของศูนย์ฯ ดังนั้นการนำไปใช้ควรจะมีการพิจารณาปรับเปลี่ยนขึ้นกับความต้องการของแต่ละศูนย์บริการชาวสารและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ (ที่มา : หนังสือการศึกษาแนวทางการจัดตั้งศูนย์ฯ การทองเที่ยวจัดทำโดยบริษัทอาซิแพลน วันที่ 13 ม.ค. 2540)

สรุปขนาดมาตรฐานองค์ประกอบศูนย์ชาวสาร

1. ส่วนบริการชาวสาร

องค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ขนาด (ม.)	พื้นที่ (ตร.ม.)	
1. เคาน์เตอร์สอบถาม	- เคาน์เตอร์แบบ WALK-IN	1	1.20*2.0	1.44
	- เคาน์เตอร์แบบ WALK-OUT	1	1.20*1.20	1.44
	- เครื่องให้ชาวสารอัตโนมัติ	1	0.90*0.90	0.81
	2. หิ้งหรือชั้นใส่เอกสาร	-	-	-
	- ชั้นวางพื้น 2 ชั้น	-	1.20*2.50	3.00
	- ชั้นวางพื้นติดผนัง	-	0.60*2.50	15.0
	- ชั้นวางตั้งโต๊ะ	-	0.60*0.60	0.38
3. บอร์ดชาวสาร		1.20*0.09	1.08	

2. ส่วนสำนักงานเจ้าหน้าที่

องค์ประกอบ	จำนวน (คน)	ขนาด (ม.)	พื้นที่ (ตร.ม.)
1. พื้นที่ปฏิบัติงาน			
- เจ้าหน้าที่ทั่วไป	1	3.00*1.80	5.40
- เจ้าหน้าที่บริหาร	1	3.00*2.15	6.45
2. พื้นที่เตรียมเครื่องดื่ม	-	3.00*2.70	
3. พื้นที่ประชุมภายใน			
- โต๊ะกลม	1		12.57
- โต๊ะสี่เหลี่ยมจัตุรัส	1	3.30*3.30	10.89
4. พื้นที่เก็บของ			
- ล็อคเกอร์	1	0.60*0.90	0.54
- เก็บของสำนักงาน เส้นทางสัญจรและ บริการ		10% ของพื้นที่สำนักงาน 30% ของพื้นที่สำนักงาน	VARIES

ขนาดมาตรฐานของศูนย์ข่าวสาร

จากการศึกษาและสำรวจศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศใน SOUTHERN CALIFORNIA สหรัฐอเมริกา และอิตาลี สามารถสรุปเสนอแนะเป็นลักษณะ 5 คือ

1. ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ (LARGE "WALK IN" TOURIST INFORMATION CENTER WITH MULTIPLE ATTENDANTS) ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวที่สามารถเข้าไปในศูนย์ฯ เพื่อติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่บริการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว และใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่ศูนย์ฯ เตรียมไว้
2. ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวขนาดเล็ก (SMALL "WALK-UP TOURIST INFORMATION CENTER WITH ONE OR TWO ATTENDANTS) ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อสอบถามข่าวสารการท่องเที่ยวกับเจ้าหน้าที่ โดยไม่ต้องเข้าไปภายในศูนย์ฯ
3. ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวโดยอัตโนมัติ (PASSIVE OR AUTOMATED INFORMATION KIOSKS) ศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวด้วยระบบอัตโนมัติ

4. ป้ายบริการข่าวสารการท่องเที่ยว (INFORMATION TOURIST (DISPLAY))
ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยววนิดป้ายบอก
5. ศูนย์ข่าวสารชั่วคราว (TEMPORARY TOURIST INFORMATION)

2.6 การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ

ส่วนบริการการท่องเที่ยว

จุดประสงค์ของการศึกษาและการสำรวจ

- สำรวจจำนวนนักท่องเที่ยวและความพร้อมของศักยภาพส่วนบริการข้อมูลการท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่
- ศึกษารูปแบบการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
- ศึกษาลักษณะทางกายภาพของศูนย์ให้ข่าวสารและความเหมาะสมกับแหล่งพื้นที่ต่างๆ
- ศึกษาถึงความเหมาะสมโดยพิจารณาตามหัวข้อดังนี้
  1. ที่ตั้งของศูนย์บริการและปัจจัยในการเลือกที่ตั้งโครงการ
  2. รูปแบบและความเหมาะสมของการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว
  3. ช่วงเวลาการให้ข่าวสารการท่องเที่ยว
  4. รูปแบบการบริหารและจัดการ รวมทั้งบุคลากรและอัตรากำลัง
  5. ความเหมาะสมของการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์ที่มีอยู่

เกณฑ์การสำรวจเลือกพื้นที่

เนื่องจากศูนย์ให้บริการข่าวสารที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมีการกระจายอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวทุกภูมิภาค ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ เช่น ธรรมชาติ สิ่งก่อสร้าง วัฒนธรรมและประเพณีความเป็นอยู่รวมทั้งองค์กรที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวก็มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ฉะนั้นการกำหนดพื้นที่การศึกษาและสำรวจศูนย์ฯ ตัวอย่าง จำเป็นต้องครอบคลุมทั้งภูมิภาคทุกประเภทแหล่งท่องเที่ยวและนโยบายบริการของหน่วยงานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ

2.6.1 ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร (ศทท.)

ที่ตั้ง : เชียงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า

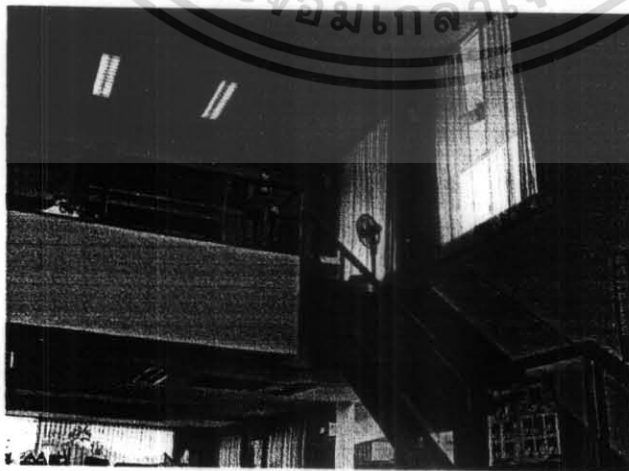

พื้นที่ : พื้นที่โครงการ 1,600 ตร.ม. ส่วนบริการ 100 ตร.ม.

เวลาทำการ : 09.00 – 19.00 น.

วัตถุประสงค์:

เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครซึ่งแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 50 เขต แต่ละเขตล้วนมีของดีของเด่นสมควรแก่การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวและพักค้างคืนในกรุงเทพฯมากขึ้น ถือเป็นหนทางหนึ่งซึ่งจะนำรายได้เข้าประเทศและเป็นการกระจายรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ด้วยถือว่ากรุงเทพฯเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย จึงไม่ควรมองข้ามความสำคัญหรือเห็นเป็นเพียงเมืองผ่าน แท้จริงแล้วกรุงเทพฯนั้นเปรียบเสมือนเมืองหน้าด่านในการต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวต่างประเทศ จึงเป็นจุดแรกที่จะสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวเหล่านี้

นอกจากนี้ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครยังได้ร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชน เช่นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตต่าง ๆ กลุ่มประชาคมต่าง ๆ ผู้ดำเนินกิจการโรงแรมต่าง ๆ ร่วมกันจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายขึ้นตลอดทั้งปี โดยยึดหลักการส่งเสริมสนับสนุนและปลูกฝังให้นักท่องเที่ยวเห็นถึงคุณค่าของความเป็นไทยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่นโครงการถนนคนเดิน โครงการสืบสานตำนานบางกอกน้อย โครงการซีจรรย์ยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์

CASE STUDY

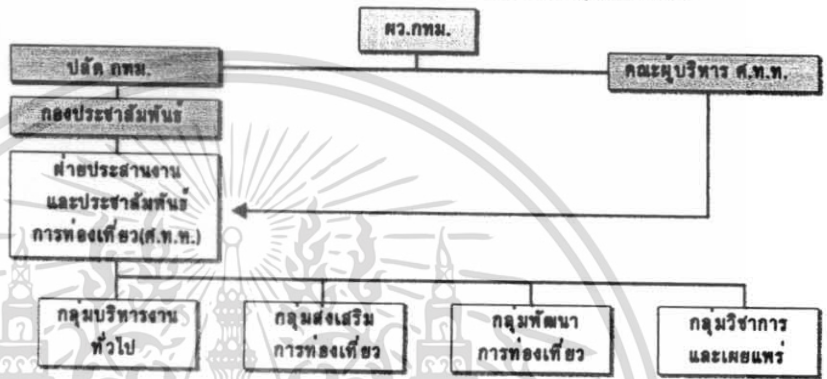
ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กทม.

ศูนย์ฯยังได้จัดสัมมนาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ซึ่งกระจายอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่างๆ ในกทม. ถึง 23 จุด โดยจะปฏิบัติงานวัน จ.- ส. เวลา 08.30 - 16.30 น.

การบริหารงานศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร
 ขึ้นอยู่กับฝ่ายประสานงานและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กองประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร
 ลักษณะการทำงานจะไม่เข้าช้อนกับ ททท. ที่เผยแพร่และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทั่วประเทศไทยมากกว่ารวมทั้งกทม. แต่จะเน้นการให้ข้อมูลแบบรวมๆ)

แผนผังการบริหารงานศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

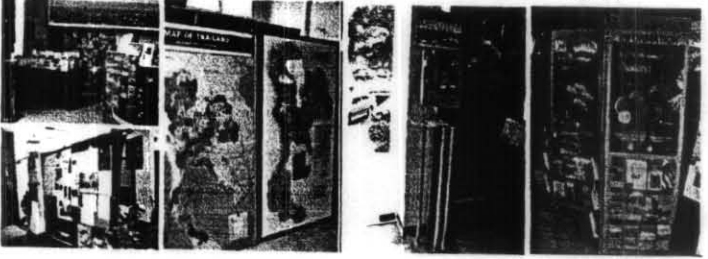
CASE STUDY

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กทม.

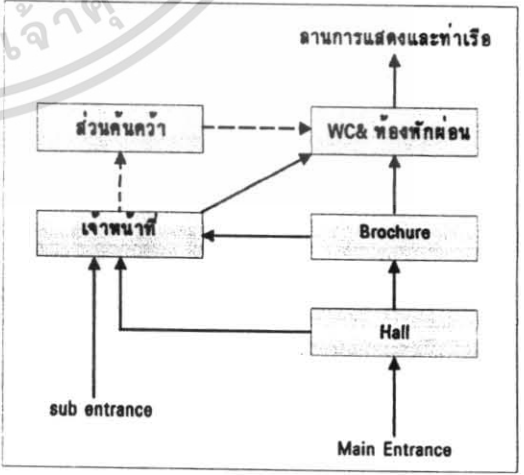
USER : 1. เจ้าหน้าที่ ศทท ประมาณ 30 คน
 2. นักท่องเที่ยว ประมาณ 50- 60 คน/วัน
 มักเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางด้วยตัวเอง (Backpacker)
 ส่วนมากมาจากบริเวณนครหลวง หรือพัก Guest House บริเวณนั้น

- ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ**
- เส้นทาง
  - สถานที่ท่องเที่ยว
  - ที่พัก
  - อาหาร
  - สถานที่ซื้อของ
  - สภาพภูมิอากาศ
  - สถานที่พักผ่อน
  - กำหนดการเดินทาง

- วิธีการให้บริการ**
- ให้นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการ
  - บริการประชาสัมพันธ์
  - บริการแนะนำ
  - บริการประชาสัมพันธ์
  - บริการประชาสัมพันธ์
  - โทรทัศน์

ลักษณะผู้ใช้บริการ

CASE STUDY

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กทม.

รายละเอียดเนื้อที่ใช้สอย

	Private	109.7 m ²
	Semi- Public	37.5 m ²
	Public	152 m ²
		Total 299.20 m²

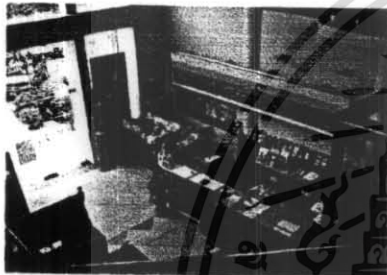
หมายเหตุ: ส่วนพักผ่อนปัจจุบันถูกแบ่งพื้นที่เป็นที่เก็บ brochure

ลานอเนกประสงค์ริมแม่น้ำ

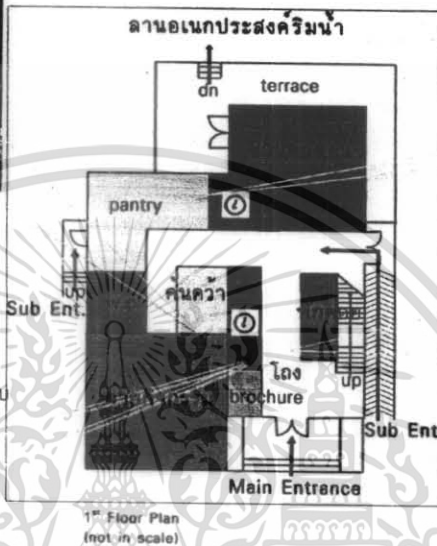

ส่วนเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจกรรม

ส่วนค้นคว้า

โถงต้อนรับ

pantry

ส่วนโหล้อมูล

CASE STUDY

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กทม.

ห้องผู้อำนวยการ เป็นที่เก็บอุปกรณ์เครื่องเสียง

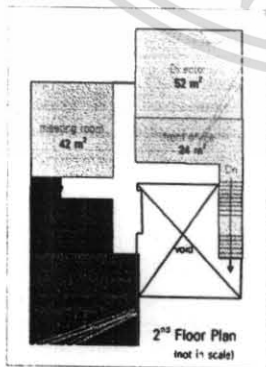
ส่วนเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

ข้อคิดเห็น

- การตกแต่งภายในขาดความเป็น unity การออกแบบไม่ได้ส่งเสริมกับลักษณะโครงการของศูนย์แต่อย่างใด
- มีการวาง furniture เพิ่มจนดูรกตา
- พื้นที่สำหรับวางเอกสารแจกมีน้อยไป ทำให้ตำแหน่งเอกสารแจกมีตามจุดต่างๆ
- ห้องเก็บเอกสารมีพื้นที่ไม่เพียงพอเก็บ ทำให้ต้องนำมาวางเป็นตั้งๆอยู่ในส่วนบริการทำให้ดูรกตา

พิธีประตู

โถงวางเอกสารแจก

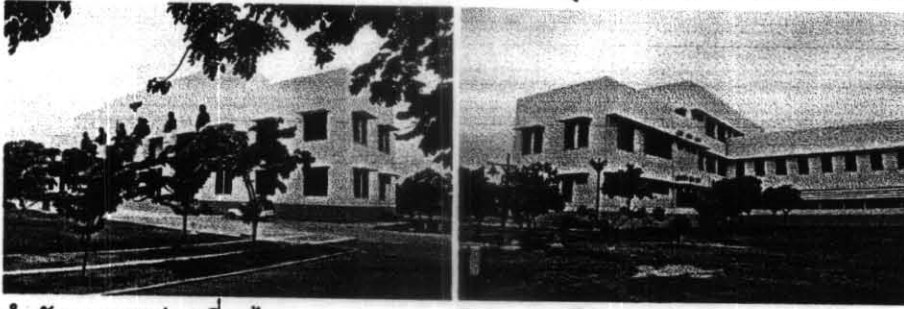
ส่วนทำงานของฝ่ายบริหาร

	Private
	Semi- Public

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.2 ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารและการท่องเที่ยว จ.อยุธยา (tourist information centre)

ที่ตั้ง : สำนักงานการท่องเที่ยวไทยภาคกลาง ถนนโรจนะ อ.เมือง จ.อยุธยา

ดูแลและบริหารโดย : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ขนาดโดยประมาณ : 1000 ตารางเมตร

วิธีการให้ข่าวสาร :

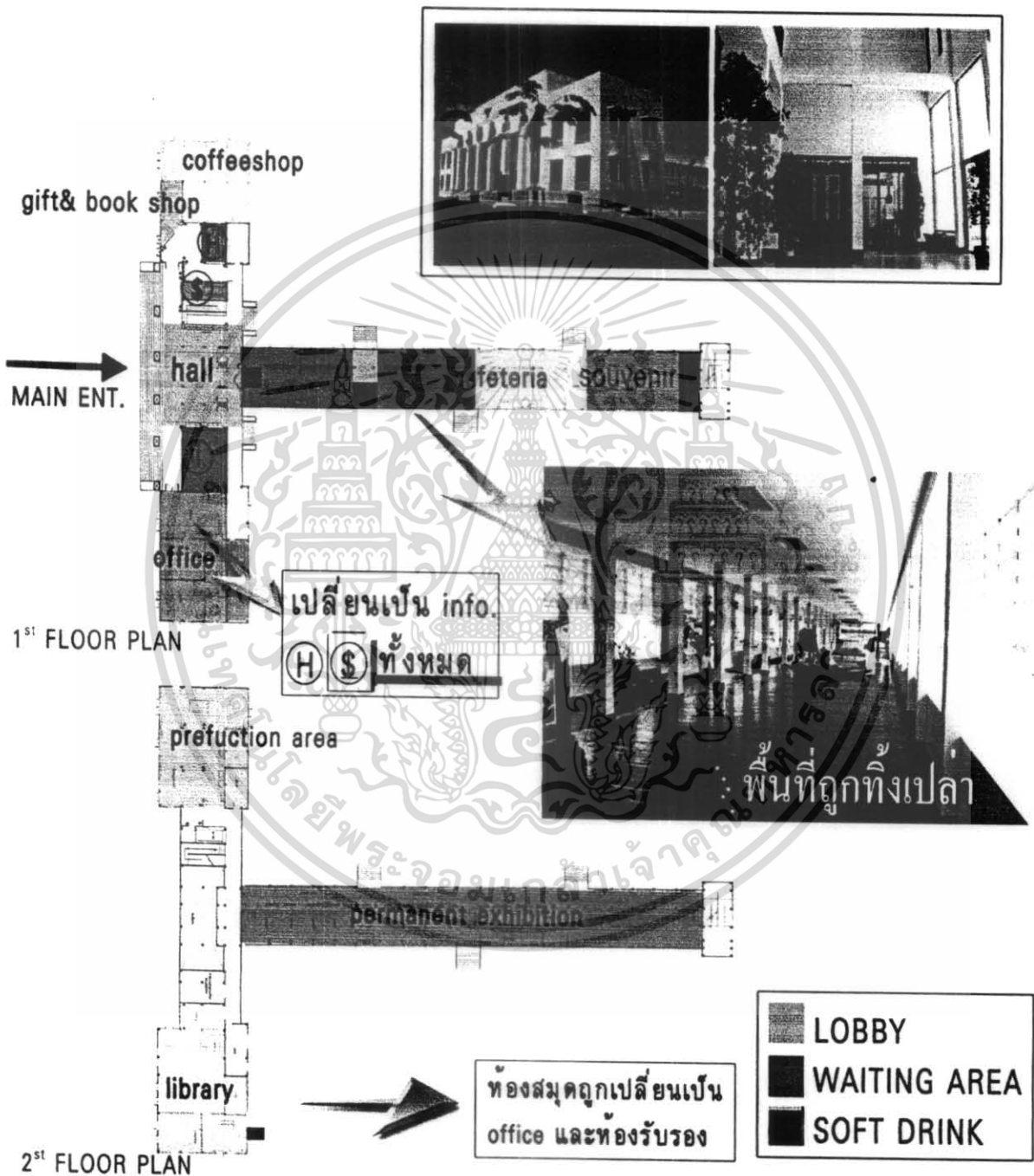
- เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
- บริการข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์
- เอกสารแจก
- ป้าย และ picture wall โปรโมทการท่องเที่ยว

ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ :

- ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดอยุธยาละโว้และโกสุมพิสัย
- บริการจองที่พัก
- บริการจองทัวร์
- บริการไปรษณีย์
- บริการแลกเปลี่ยนเงินตรา
- บริการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
- บริการรับฝากของ
- ส่วน pre function บริการนิทรรศการ อาหารและเครื่องดื่ม พักคอย และจำหน่ายของที่ระลึก

ข้อเสนอแนะและปัญหา :

- ทางเข้าไม่ชัดเจนรวมทั้งไม่มีการนำลักษณะทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาใช้ในการแสดงป้ายทางเข้า
- การขาดความน่าสนใจ ขาดสถานที่ร่มรื่นสำหรับพักผ่อนคลายร้อนจากกิจกรรมที่เกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.3 The Visitor's Center, Capetown, South Africa

ที่ตั้ง : Capetown, South Africa

สถาปนิก : Gapp Architects and David B. Lewis

วัตถุประสงค์ของโครงการ :

โครงการนี้ตั้งขึ้นเพื่อรองรับความต้องการ ของนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมสวนพฤกษศาสตร์ (Kirsten Bosch Botanical Garden) ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นของสถาบันพฤกษศาสตร์แห่งประเทศไทย แอฟริกาใต้ โครงการนี้จึงเกิดขึ้นมาเพื่อรองรับความต้องการต่างๆ นั้นเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลข่าวสาร อีกด้วย

ส่วนประกอบของโครงการจะประกอบด้วยส่วนหลักๆ คือ

1. Visitor's Center ประกอบด้วย
    - ส่วนบริการข้อมูล
    - ร้านอาหาร
    - Coffee shop
    - ร้านค้า
    - ห้องโถงอเนกประสงค์
    - ห้องประชุม
    - โรงละครขนาดเล็ก
    - สำนักงานขายบัตร
    - External Public Space
  2. Restaurant บริการอาหาร, Bar มีเฉลียงไม้ไว้จัดกิจกรรม
  3. Glass House เป็นส่วนสำหรับนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมโดยจะเชื่อมต่อกับในส่วนของ Visitors' Center
  4. Rhodes Drive เป็นส่วนที่นำรถมาจอดเป็น Drive in food shop
- แนวความคิดในการวางผังและการออกแบบประโยชน์ใช้สอย

โครงการจะมีลักษณะเป็นกลุ่มอาคารต่าง ๆ วางรวมกันตาม slope ของพื้นที่เป็นอาคารชั้นเดียว ทั้งโครงการ ซึ่งแต่เดิมจะมีสวนพฤกษศาสตร์และทางเข้าเดิมอยู่ โครงการนี้เป็นการสร้าง complex เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และเปลี่ยนทางเข้าใหม่ขึ้น

- จะเน้นการวางผังที่เป็นการสร้างบรรยากาศให้รู้สึกถึงความสง่างาม
- สร้างความรู้สึกใกล้ชิด ด้วยลักษณะการปิดล้อมของกลุ่มอาคาร
- รอบๆ บริเวณสวนจะมีการใช้น้ำล้อมรอบ เพื่อลดความอึดอัด และการรบกวนจากสวน parking เพื่อสร้างความรู้สึกผ่อนคลาย

สิ่งที่นำมาศึกษา

- การวางผังที่เป็นการสร้างบรรยากาศให้รู้สึกถึงความสง่างาม
- การสร้างความใกล้ชิด ด้วยลักษณะการปิดล้อมของกลุ่มอาคาร
- สร้างความรู้สึกผ่อนคลายด้วยการใช้น้ำล้อมรอบซึ่งช่วยในการลดความอึดอัดและการรบกวนจาก parking
- มีการใช้ material และสีต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศพื้นถิ่นเช่น บริเวณใกล้กับที่จอดรถ จะมีการใช้เสาและคานาคันเล็ก ๆ เปรียบเหมือนต้นไม้ของแอฟริกา
- การจัดลำดับการเข้าถึง zoning

2.6.4 The visitor's Center, Inari, Lapland

ที่ตั้ง : อยู่บริเวณแม่น้ำ Juutta เมือง Inari, Lapland

สถาปนิก : Juhani Pallasma

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เป็นอาคารใหม่ที่ตั้งขึ้นในบริเวณใกล้กับ open - air เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมและความรู้ของชาว Semmi และ Arctic Nature ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ประวัติศาสตร์สำคัญ รวมทั้งการให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งไม่ค่อยมีงานแบบนี้เกิดขึ้นในบริเวณภูมิประเทศแบบนี้

แนวความคิดในการวางผังและการออกแบบประโยชน์ใช้สอย

- การวางผังของโครงการนี้ มีการแบ่งเป็น 2 ชั้นแยก ออกจากกันแต่สร้างให้ 2 ชั้นมีความกลมกลืนกัน โดยใช้ ramp 2 ตัวเป็นตัวเชื่อม อีกทั้งยังสามารถมองผ่านกระจกออกไปเชื่อมกับภายนอกได้ด้วย

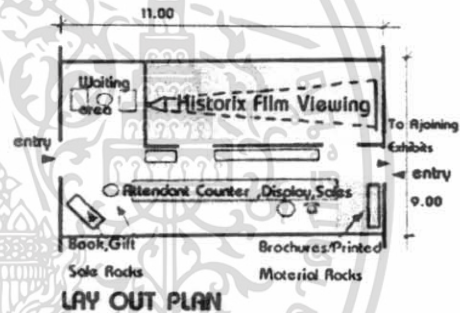
- ตำแหน่ง ramp ที่วางในผังเพื่อที่เวลาคนเดินขึ้นไป ก่อนวกกลับขึ้นไปเป็นส่วนแสดง exhibition ที่อยู่ชั้น 2
- ในส่วนจัดแสดงจะมีการแบ่งแยกเป็น zone ต่าง ๆ อย่างชัดเจนได้แก่ Main Exhibition, Temporary Exhibition, Introductory Exhibition

แนวความคิดที่ได้จากการออกแบบสถาปัตยกรรม

- การออกแบบอาคารใหม่ที่มีการคำนึงถึงรูปด้านของ open – air museum ที่มีอยู่ก่อนแล้ว โดยการใช้โครงสร้างไม้ของ Lapland เป็นตัว represent ในทางด้านทิศเหนือ
- มีการใช้ layer ความแตกต่างของ material ในการออกแบบผนังภายนอกซึ่งนำมาจากวัสดุที่ใช้กันในพื้นถิ่น

2.6.5 ศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในต่างประเทศ

1. El Pueblo Los Angeles Historic Monument Visitor Center

ที่ตั้ง : Sepulve House, Olvera Street, Los Angeles CA, USA

ดูแลและบริหารโดย : ผู้บริหารศูนย์ท่องเที่ยว

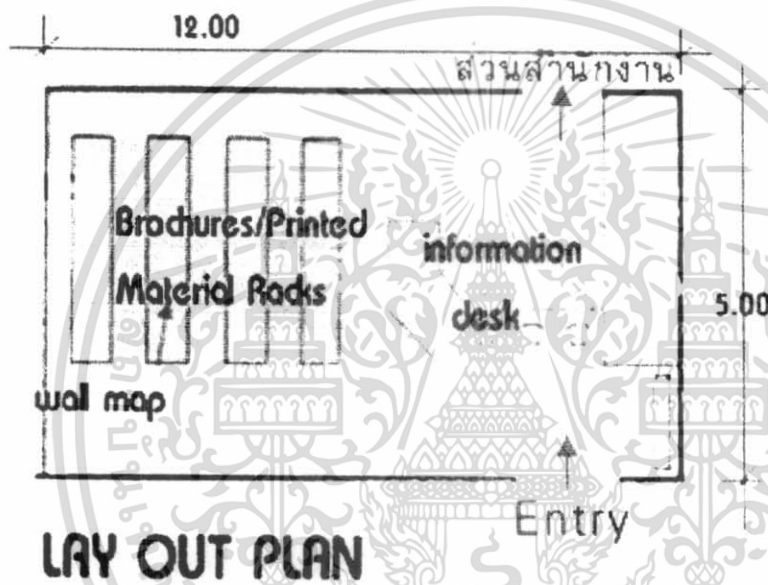
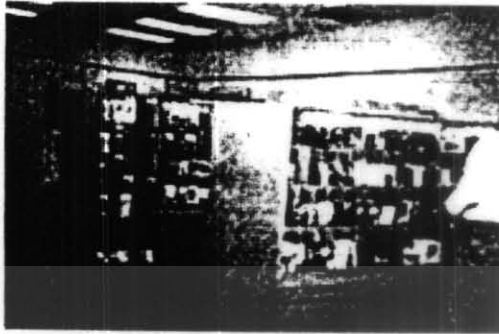
ขนาดโดยประมาณ : 99 ตารางเมตร

วิธีการให้ข่าวสาร : มีเจ้าหน้าที่คอยตอบคำถามนักท่องเที่ยว เอกสารแจก หนังสือแผนที่ภาพยนตร์
ประวัติ 18 นาทีให้บริการ

ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ : สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

จำนวนผู้ให้บริการ : ประมาณ 50,000 – 85,000 คนปี

2. Los Angeles Convention & Visitor Bureau Visitor Information Center

ที่ตั้ง : 685 South Figueroa Street, Los Angeles, CA, USA

ดูแลและบริหารโดย : ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวของลอสแอนเจลิส (องค์การภาครัฐ)

ขนาดโดยประมาณ : 75 ตารางเมตร

วิธีการให้ข่าวสาร : มีเจ้าหน้าที่ 2-3 คนคอยให้บริการนักท่องเที่ยว มีเอกสารแจก มีเอกสารหลายแบบหลายภาษา มีแผนที่ขนาดใหญ่ติดผนัง มีบริการโทรศัพท์ สาธารณะ

ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ : สถานที่ท่องเที่ยวในแคลิฟอร์เนียภาคใต้ ที่พัก ร้านอาหาร มีบริการ นำส่งและนำเที่ยว

จำนวนผู้ให้บริการ : ประมาณ 300 คน/วัน 110,000 คน/ปี

3. Azienda Di Promozione Turistica Di Assisi

ที่ตั้ง : Piazza Del Comune 12, Assisi, Perugia, Umbria, Italy

ดูแลและบริหารโดย : Consorzio Albergatori Ed Operatici Di Assisi.

ขนาดโดยประมาณ : 120 ตารางเมตร

วิธีการให้ข่าวสาร : มีเจ้าหน้าที่ 4-5 คนคอยให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

เอกสารแจก

แผนที่ ป้ายข่าวสาร

โทรศัพท์

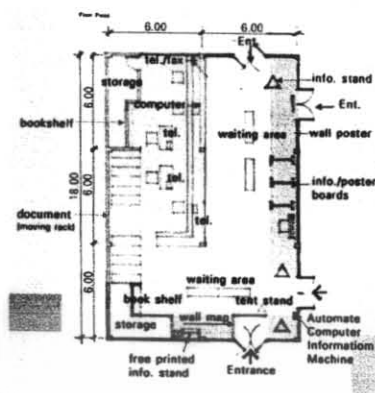
บริการ Internet

ข่าวสารที่ให้บริการ : แนะนำเส้นทางเดินรถ รถเมล์ระยะสั้น พื้นที่ตั้งเต็นท์ หอพักเยาวชน โรงแรม

ร้านอาหาร งานฉลองประเพณีและศาสนาอื่นๆ

จำนวนผู้ใช้บริการ : ประมาณ 10,959 ต่อวัน 4,000,000 คนต่อปี

4. The Visitor's Center ,Inari ,Lapland

ที่ตั้ง : อยู่บริเวณแม่น้ำ Juutta เมือง Inari, Lapland

สถาปนิก: Juhani Pallasma

วัตถุประสงค์ของโครงการ :

เป็นอาคารใหม่ที่สร้างขึ้นในบริเวณใกล้กับ open – air เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมและความรู้ของชาว Semmi และ Arctic Nature ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ประวัติศาสตร์สำคัญ รวมทั้งการให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งไม่ค่อยมีงามแบบนี้เกิดขึ้นในบริเวณภูมิภาคแบบนี้

ขนาดโดยประมาณ : 216 ตารางเมตร

วิธีการให้ข่าวสาร :

- เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
- เอกสารแจก
- แผนที่และโปสเตอร์
- เครื่องให้ข่าวสารอัตโนมัติ
- โทรศัพท์และโทรสาร
- อินเทอร์เน็ต

ข้อมูลที่ให้บริการ :

- สถานที่พักของนักท่องเที่ยว
- นักแสดง
- ร้านอาหาร
- สถานที่ท่องเที่ยว
- สถานรักษาพยาบาล

จำนวนผู้ให้บริการ : 9,860 รายต่อวัน

5. UBUD – Bali – Indonesia

ที่ตั้ง : หัวมุมระหว่าง UUB Road และ Monkey Forest Road, Indonesia

ดูแลและบริหารโดย : BINA WISATA Foundation

ขนาดโดยประมาณ : 45.5 ตารางเมตร

เวลาเปิดทำการ : 08.00 – 22.00 น.

วิธีการให้ข่าวสาร : - แคนเตอร์พร้อมเจ้าหน้าที่บริการนักท่องเที่ยว

- พื้นที่ป้ายบอกข่าวสารการท่องเที่ยว

- เอกสารแจก

ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการ : - ป้ายบอกแผนที่ของเขต

- ป้ายบอกแผนที่ของเขต

- ป้ายฝากข้อความนักท่องเที่ยว

- โทรศัพท์สาธารณะภายในและภายนอกประเทศ

- ตารางกำหนดเวลาการท่องเที่ยวตารางเวลารถโดยสาร

ข้อดีที่นำมาใช้ :

- ป้ายแผนที่ขนาดใหญ่หน้าทางเข้าสามารถมองเห็นง่าย มีรูปแบบที่กลมกลืนกับรูปแบบ

วัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมรวมของเมือง

- ลานทางเข้าศูนย์ฯ ใช้วัสดุก่อสร้าง และมีลักษณะสวนโดยรอบกลมกลืนกับธรรมชาติเขตร้อน มีสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องของที่นั่งพักคอย ที่ตั้งศูนย์เป็นจุดนัดพบของนักท่องเที่ยวต่างพื้นที่
ได้ดี

2.6.6 สรุปข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดสร้างศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว ส่วนห้องสมุด

สรุปข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว(ศูนย์ขนาดใหญ่)

1. มีเจ้าหน้าที่ประจำเคาน์เตอร์ ซึ่งสามารถตอบคำถามทางโทรศัพท์และสามารถพูดได้หลายภาษา

2. ควรมีสั่งคิพิมพ์ไว้บริการโดยไม่คิดมูลค่า เช่น

- สถานที่เที่ยวที่น่าสนใจ
- การนำเที่ยว
- และโรงแรม
- ร้านค้า
- ข้อมูลการเดินทางแบบต่างๆ
- ร้านอาหาร
- เวลา
- แผนที่

3. ชายของที่ระลึก เช่น หนังสือนิว post card เลื่อยิต ของที่ระลึกประจำท้องถิ่นเช่น งานฝีมือ หรืออาหารบางชนิด

4. นิทรรศการ สถานที่ที่น่าสนใจ วัฒนธรรมท้องถิ่น (รูปถ่าย, แผนที่ เป็นต้น)

5. จัดสถานที่ให้นักท่องเที่ยวนั่งพัก และทำการศึกษาข้อมูลและวางแผนการท่องเที่ยวในหมู่คณะของตน

6. เจ้าหน้าที่ควรสามารถให้บริการข้อมูลโดยเฉพาะเจาะจงและให้บริการอื่น รวมทั้งแนะนำแหล่งข้อมูลอื่น เช่น หนังสือแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่บริการ

7. สถานที่ตั้งศูนย์ฯ ควรอยู่ในศูนย์กลางที่เข้าถึงได้สะดวก มีที่จอดรถ หรือใกล้สถานีขนส่งต่างๆ เช่น บ่ายรถเมล์ สถานีรถไฟ ในกรณีที่เป็นศูนย์ที่ให้บริการเฉพาะสถานที่ ควรจัดให้ตัวศูนย์อยู่ในสถานที่นั้น

จากการศึกษาศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถเสนอปัญหาเฉพาะส่วนของการให้ข่าวสารการท่องเที่ยวได้ดังนี้

1. ขาดแคลนศูนย์ฯ ตามแหล่งที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ที่สามารถประชาสัมพันธ์ความเด่นและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์ฯไม่อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมที่จะสนองวัตถุประสงค์ของการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว
2. ขาดแคลนป้ายและสื่อที่เพียงพอที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวรู้จักชื่อของแหล่งท่องเที่ยว ย่าน สถานที่ หมู่บ้าน คลอง ตลอดจนสื่อแสดงที่ตั้งของศูนย์ฯที่เป็นจุดบริการให้ข่าวสารเหล่านี้ด้วย
3. ขาดแคลนบุคลากรที่ให้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำเสนอบริการข่าวสารการท่องเที่ยวที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัยเพื่อชักจูงนักท่องเที่ยว
4. ขาดการพัฒนาพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว
5. การมีตำแหน่งที่ตั้งร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการสับสนแก่นักท่องเที่ยวว่าเป็นหน่วยงานของรัฐหรือของเอกชน ควรแยกกันโดยเด็ดขาด

วิธีการให้ข่าวสารที่นำมาใช้

1. ระบบTOUCH SCREEN COMPUTER ในการเลือกข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว
2. ป้ายแผนที่ต่างๆ ที่เป็นลักษณะ BILL BOARD
3. โทรทัศน์ วีดิทัศน์ที่ช่วยในการให้ข้อมูลข่าวสาร
4. ป้ายบอกรายละเอียดของตารางเวลาการท่องเที่ยวและตารางเวลาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
5. ระบบโทรศัพท์สายตรง

ส่วนห้องสมุด

2.6.7 ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ (Saeng Arun Public Library)

ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการสาธารณะในวงกว้าง เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปโดยคาดหวังว่าจะมีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้และเสริมสร้างโลกทัศน์ ทรัพยากรในห้องสมุดเน้นเนื้อหาทางด้านวรรณกรรม ปรัชญา ศาสนา สุขภาพกายใจ เพื่อชีวิตทางเลือกที่แตกต่างไปจากกระแสบริโภคนิยมปัจจุบัน

นอกจากการบริการดังกล่าวแล้ว ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ ยังจัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนและส่งเสริมความคิดที่มีคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตทั้งตนเองและสังคม โดยจัดให้มีกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ (SAENG ARUN PUBLIC LIBRARY)

การวางผัง: จาก Concept และกิจกรรมที่เกิด ส่งผลให้การวาง lay out มีลักษณะการกระจาย furniture ให้ความรู้สึกสบาย เหมือนบ้านเช่น sofa โต๊ะรูปโค้งครึ่งเพื่อให้เกิดการพูดคุยสบายกว่าโต๊ะสี่เหลี่ยม
ชั้น 1: เคาน์เตอร์ยืม-คืน, ส่วนนั่งอ่าน, พื้นที่จัดสัมมนาพูดคุย
ชั้น 2: ส่วนค้นคว้า, บริการพึ่งเทพ

ที่ตั้ง : อาคารแปลน เลขที่ 64 สาทรช. 10 (ศึกษาวិทยา)
ถ.สาทรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กทม. 10500

การดำเนินงาน : มูลนิธิแสงอรุณ

วัตถุประสงค์ : สร้างโลกทัศน์ผ่านกาอ่านและการจัดกิจกรรมอันสร้างสรรค์ ที่เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้วิถีชีวิตที่มีคุณค่า

CAPACITY : 30 PERSON/ DAY

OPEN : EVERY DAY 10.00 A.M. - 06.00 P.M. ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์

บุคลากร : ประจำ 1 คน (มีอาสาสมัครหมุนเวียนเป็นครั้งคราว)

CONCEPT : ให้ความรู้สึกเป็นกันเอง สบายๆ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ จึงมีการจัดกิจกรรมในห้องสมุด มีการเปิดเพลงคลอ ให้ความผ่อนคลาย

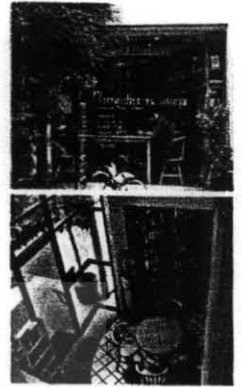

ห้องสมุดประชาชนแสงอรุณ(SAENG ARUN PUBLIC LIBRARY)

สิ่งที่นำมาศึกษา:

1. การจัดบรรยากาศแบบสบายๆ เหมือนบ้าน การใช้รูปแบบFurniture ในการตกแต่ง space น่าสนใจ

กิจกรรม :

- จัดเสวนาพูดคุยหัวข้อต่างๆ สามารถนั่งคุยบนพื้น บรรยากาศสบายๆ เหมือนพูดคุยในบ้าน
- โครงการ -ลานกาแฟ-
- ห้องสมุดสนุกเล่า
- หนังสือกลางแปลน
- กิจกรรมเปิดตัวหนังสือ

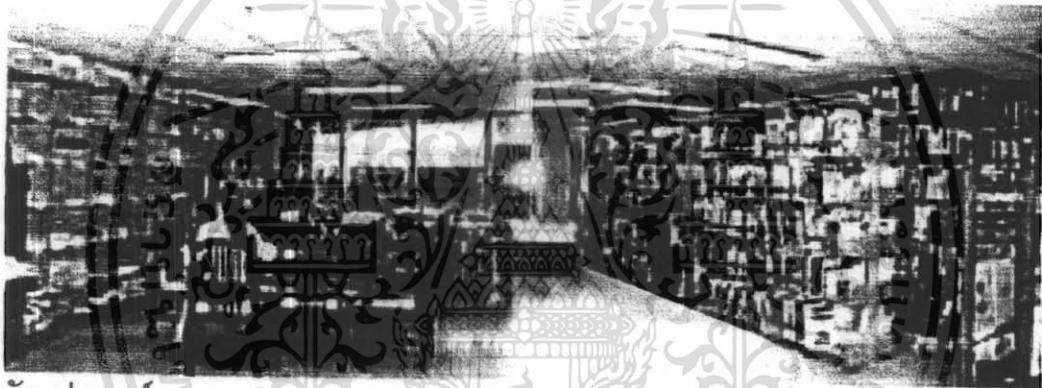
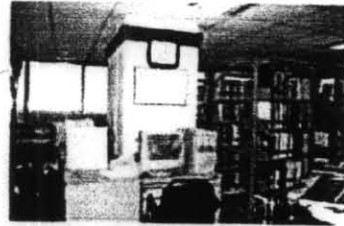
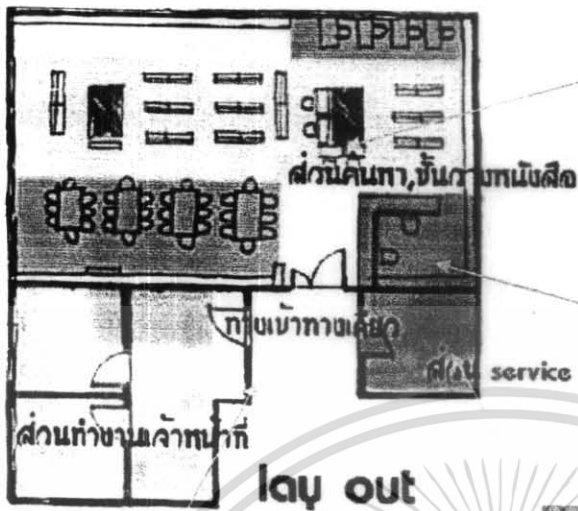

2.6.8 ห้องสมุดการทอเกี่ยวแห่งประเทศไทย (ห้องสมุดเฉพาะ)

เนื่องด้วยการทอเกี่ยวแห่งประเทศไทยมีการบริการประชาชนด้านห้องสมุดซึ่งแต่เดิมเป็นลักษณะของส่วนคั่นคว่าของพนักงานทั่วไปแต่ปัจจุบัน ททท.เห็นความสามารถทางการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จึงมีการปรับเปลี่ยนนโยบายก่อเกิดเป็นวัตถุประสงค์และมีการดำเนินงานดังนี้

ประวัติและการดำเนินงานของห้องสมุด ททท. :

ห้องสมุดการทอเกี่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เริ่มขึ้นพร้อมกับการก่อตั้ง องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) ในปี พ.ศ. 2503 เป็นประเภทห้องสมุดเฉพาะและให้บริการเฉพาะพนักงานเท่านั้นต่อมาได้ขยายการให้บริการไปถึงคนภายนอกด้วยในปีพ.ศ. 2522 อ.ส.ท.ได้เปลี่ยนสภาพเป็นการทอเกี่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีผลให้ห้องสมุดเข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมทอเกี่ยวในด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการศึกษา ค้นคว้าและการให้ความรู้ด้านอุตสาหกรรมทอเกี่ยวแก่ผู้ประกอบการทอเกี่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนที่สนใจทั่วไปโดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา

วัตถุประสงค์ :

1. รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว รวมทั้งด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
  2. จัดเก็บข้อมูลข่าวสารให้เป็นระบบ พร้อมทั้งจัดทำเครื่องมือช่วยค้นเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้า
  3. เป็นแหล่งสะสมข้อมูลเพื่อการค้นคว้าด้านการท่องเที่ยวให้แก่พนักงาน
  4. ให้บริการข้อมูลด้านวิชาการเพื่อการศึกษาค้นคว้า และวิจัยทางวิชาการท่องเที่ยว แก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน หน่วยงานราชการและผู้สนใจทั่วไป
- การบริหาร :**

เป็นหน่วยงานสังกัดกองบริการวิชาการและฝึกอบรม ฝ่ายพัฒนาการท่องเที่ยว

การให้บริการวันและเวลาในการให้บริการ :

พนักงาน ททท. ตั้งแต่ วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 8.30 – 16.30 น.

บุคคลภายนอก ตั้งแต่ วันจันทร์ – พฤหัสบดี เวลา 8.30 – 12.00 น. และ 13.00 – 16.00 น.

เว้นวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

พื้นที่บริการ : 127.5 ตร.ม.

จำนวนผู้ใช้เฉลี่ย : 60 คน/ วัน

ลักษณะการให้บริการ :

- บริการข้อมูลวิชาการด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น ตำราวิชาการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม และมัคคุเทศก์ ฯลฯ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ฯลฯ
- บริการข้อมูลด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ
- บริการหนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ
- บริการวารสารทางวิชาการและที่เกี่ยวกับการเดินทางและการท่องเที่ยว ได้แก่ อนุสาร อ.ส.ท. กิณี สารคดีต่างๆ ฯลฯ
- บริการแนะนำตอบคำถาม และช่วยค้นคว้าให้แก่พนักงานและบุคคลภายนอกทั่วไป ทั้งทางโทรศัพท์ 694-1222-9 ต่อ 1800-1803 โทรสาร 694-1370
- E-mail : library@tat.or.th
- บริการข้อมูลข่าวสารของ ททท. ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร
- บริการสำเนาเอกสาร สิ่งพิมพ์

สรุปสภาพโดยทั่วไปของห้องสมุด ททท.

1. มีพื้นที่น้อยทั้งในส่วนจัดวางหนังสือและพื้นที่สำหรับนั่งอ่าน แม้ปัจจุบันมีการแก้ปัญหาในด้าน การเสียพื้นที่ในการยื่นคืนบัตรรายการโดยมีการจัดสวนสืบค้นอยู่ด้านนอกก่อน แต่มักพบการขาด พื้นที่ในการนั่งอ่าน
2. การบริการสำเนา มีพื้นที่และจำนวนไม่เพียงพอกับการให้บริการ เพราะเป็นส่วนที่มีการใช้ร่วมกัน กับผู้มาติดต่ออื่นๆภายใน ททท.พร้อมทั้งมีปัญหาด้านเวลาทำการทำให้การเก็บค้นหาข้อมูล เป็นไปอย่างเร่งรีบ
3. การส่งเสริมแลกเปลี่ยนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสามารถช่วยเร่งการเติบโต ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการมีฐานข้อมูลที่ทันสมัยมีการปรับเปลี่ยนให้ ทันโลกตลอดเวลาจึงเป็นสิ่งอันควรเกิดขึ้นในห้องสมุด

ข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและแก้ปัญหาห้องสมุด ททท.

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างก้าวกระโดดการนำมาใช้ในการลดปัญหา ด้านพื้นที่น้อยจึงเป็นการดี เพราะสามารถเก็บข้อมูลอย่างมากมายมหาศาล รวมทั้งสามารถ เชื่อมโยงการบริการข่าวสารข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ สามารถแลกเปลี่ยนฐานข้อมูล ทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

นอกจากนี้ปัญหาทางการสำเนาเอกสารก็สามารถใช้วิธีการสแกนได้ด้วยตนเองจาก คอมพิวเตอร์ สามารถจัดเก็บข้อมูลได้โดยการ save เก็บในแผ่นดิสก์ และสามารถเก็บหรือ scan ภาพแล้วส่งพิมพ์ได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

2.6.9 หอศิลป์ตาดู (Tadu Contemporary Art)

ที่ตั้ง : RCA ซ.ศูนย์วิจัย พระราม 9 กทม.

OPENING : จ.- ส. 10.30 -19.30 น.

CLOSE ON : วันอาทิตย์และ วันหยุดราชการ

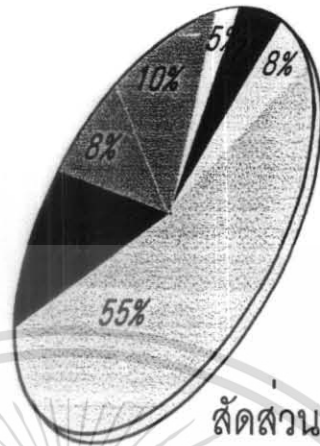
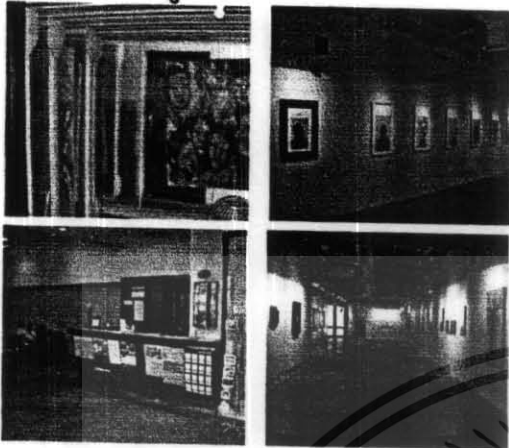
ลักษณะโครงการ :

หอศิลป์ตาดูเป็นหอศิลป์ปะเอกชน ก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มศิลปินและนักสะสมศิลปะเพื่อส่งเสริมและ เผยแพร่ผลงานทางศิลปะร่วมสมัยของไทยออกไปในวงกว้างโดยไม่มุ่งหวังผลกำไร

เนื้อที่ : ประมาณ 420 ตร.ม. พื้นที่แสดงนิทรรศการ 360 ตร.ม. ส่วนเก็บรักษางานและ สำนักงาน 60 ตร.ม. สัดส่วนพื้นที่ :

พื้นที่ส่วนนิทรรศการสามารถปรับเปลี่ยนเป็นห้องฉายภาพยนตร์สามารถจุได้ 150 คน

หอศิลป์ตาตุ

หอศิลป์ตาตุ เนื้อที่ประมาณ 420 ตารางเมตร พื้นที่แสดงนิทรรศการ 360 ตารางเมตร ส่วนเก็บรักษาผลงานและสำนักงาน 60 ตารางเมตรพื้นที่ส่วนนิทรรศการสามารถปรับเปลี่ยนเป็นห้องฉายภาพยนตร์สามารถดูได้ 150 คน

GALLERY

Tadu Contemporary art

ทำอะไร :

1. นิทรรศการศิลปะ (6 ครั้ง/ ปี) เน้นการเผยแพร่ผลงานของศิลปินไทยรุ่นใหม่เป็นหลักและมีนิทรรศการผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศ ปีละ 1-2 ครั้ง
2. ภาพยนตร์ เป็นกิจกรรมที่มีการประสานงานร่วมกับองค์กรอื่นๆ เช่น มูลนิธิหนังไทย เป็นการเผยแพร่ภาพยนตร์ ทั้งไทยและต่างประเทศโดยจัดเป็นหัวข้อ บางครั้งมีการบรรยายโดยนักวิจารณ์ภาพยนตร์
3. ละครและนาฏกรรม เน้นงานทดลองหรือกลมผสมผสานวิธีการหรือรูปแบบใหม่ เพื่อกระตุ้นให้เกิด การสร้างสรรค์
4. โครงการศิลปะในที่สาธารณะ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นบริเวณด้านนอกของอาคาร เพื่อให้ศิลปะสามารถอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมในที่สาธารณะและเข้าใกล้กับวิถีชีวิตในปัจจุบันมากขึ้น เป็นการเปิดกว้างสำหรับการชมโดยไม่มีข้อจำกัดของเวลา
5. การอบรม และเสวนาทางศิลปะ เป็นกิจกรรมเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่คนทั่วไปให้มีความเข้าใจในศิลปะร่วมสมัยเพิ่มมากขึ้นทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

CASE STUDY

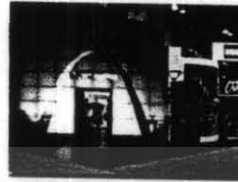
Technic Exhibition

ELECTRIC BOARD

เป็นวิธีการแสดงแบบ board โดยใช้ไฟฟ้าช่วย มีการควบคุมเพื่อแสดงข้อมูลและชนิด ซึ่งวิธีนี้สามารถวัดความสนใจได้ในระยะใกล้

VDO WALL

VDO.WALL เป็นวิธีการแสดงที่หาสนใจโดยการฉายภาพเครื่องวัดโดยเครื่องที่วิ่งไปโดยจำนวนแนวตั้งและแนวขวางจะฉายที่พื้น เช่น 2x2, 3x3 เป็นต้น ความหนาโดยทั่วไป 27 นิ้ว

DIORAMA

เป็นเทคนิคในการจัดแสดงที่หาสนใจที่หาสนใจเฉพาะส่วนที่ถูกต้อง เช่น ภาพขบวนรถทาง โดยรวมที่ไฮไลท์ของเนื้อหาได้จำแนกและน่าสนใจสำหรับเนื้อหา

BOARD

เป็นวิธีการแสดงที่หาสนใจและโดดเด่น โดยจะแสดงออกมาแบบที่หาสนใจจะได้อีกหนึ่ง

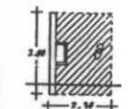
CASE STUDY

Technic Exhibition

TOUCH SCREEN MONITOR

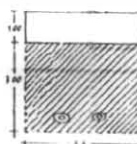
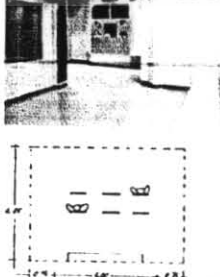

การแสดงโดยชุดดูวีซีดี

เป็นอุปกรณ์การจัดแสดงที่กระตุ้นความสนใจให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในการชม นิทรรศการ การคิดค้นใช้แบบ built-in ในตัวหรือแบบติดตั้งเสริมมาจากราคคอมพิวเตอร์ โดยทั่วไปใช้กับจอขนาด 15 นิ้ว

PROJECTOR

SLIDE MULTIVISION

โปรเจคเตอร์ในการจัดแสดง

1. ภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวลงบนฉาก
2. ฉายภาพ laser เพื่อให้ได้ภาพตามที่ตั้งไว้
3. HOLOGRAPH ฉายภาพ 3 มิติ มี 2 แบบ คือ แบบโปร่งและแบบ solid

2.7 สรุปองค์ประกอบโครงการ

โครงการที่นำมาศึกษา เป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับและแก้ไขปัญหา ที่เกิดจากการปรับตัวของสังคมเพื่อรองรับการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวและรูปแบบพฤติกรรม

ดังนั้นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโครงการ จึงนำที่จะนำมาเป็นตัวอย่างและข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ และแนวทางในการออกแบบได้

2.7.1 การศึกษาองค์ประกอบโครงการ จากเป้าหมายและจุดประสงค์ของโครงการ องค์ประกอบของโครงการจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	กิจกรรม	องค์ประกอบ
1. เผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยว งานเทศกาลความรู้ข้อมูลต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยชาวต่างชาติและบุคคลที่สนใจ	- ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ	- ส่วนบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว + สถานที่ท่องเที่ยว + ที่พัก + การเดินทางท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำ + อื่นๆ
	- จัดการอบรม บรรยาย สัมมนา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ดี เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ ให้แก่บุคคลทั่วไปที่สนใจ นักเรียนนักศึกษา - จัดแสดงนิทรรศการแนะนำกรุงรัตนโกสินทร์	- ห้องสัมมนา - ส่วนนิทรรศการถาวร + ผังแผนที่กรุงเทพฯ จุดท่องเที่ยวของกรุงรัตนโกสินทร์ เส้นทางคมนาคมย่านเก่าในกรุงเทพฯ อาคารต่าง ๆ
	- จัดแสดงนิทรรศการที่เกี่ยวกับงานเทศกาลประเพณี และ วันสำคัญต่าง ๆ ของ	- ส่วนนิทรรศการชั่วคราว + งานเทศกาล + ประเพณี

	กรุงเทพฯ ฯ	+ วันสำคัญต่างๆ
	- ติดต่อประสานงานร่วมกับ ททท. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน บุคลากร และตัวแทนบริษัทท่องเที่ยว ต่าง ๆ ทั้งของไทย และ ต่างประเทศเพื่อดำเนินการจัด แผนงานต่าง ๆ	- ส่วนรับรองการประสานงาน และวางแผน
3. เป็นศูนย์รวมความรู้และ ข้อมูล เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เกาะรัตนโกสินทร์	- รวบรวมหนังสือ เอกสาร วารสาร สถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวกรุงเทพฯ	- ส่วนห้องสมุด และโสตทัศนศึกษา
4. ส่งเสริมภาพพจน์ของการท่องเที่ยวกรุงเทพฯ	- เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ที่ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้แก่ ประชาชนทั่วไป และ นักท่องเที่ยวให้ทราบ - เผยแพร่กิจกรรมการ แสดงออกทางศิลปวัฒนธรรม และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม - สร้างภาพรวมให้ผู้เยี่ยมชม เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ในการ ท่องเที่ยว และเป็นสื่อกระตุ้น จินตนาการให้นักท่องเที่ยวได้ สานต่อ	- ส่วนประชาสัมพันธ์ - โถงกิจกรรมพิเศษ - ลานวัฒนธรรมกลางแจ้ง - ลานกิจกรรมในร่ม
5. มุ่งหวังให้ความพอใจแก่นักท่องเที่ยวในระดับพื้นฐาน (Basic Needs)	- จุดพักและให้บริการทางการท่องเที่ยว	- ร้านอาหาร - ห้องน้ำ - ร้านหนังสือ - บริการแลกเปลี่ยนเงินตรา - ร้านค้าขายของที่ระลึก - ร้านขายของชำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่น การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

		<ul style="list-style-type: none"> - snack bar - coffee shop - ห้องปฐมพยาบาล - บริการรับฝากของ
--	--	--

2.7.2 องค์ประกอบโครงการจากกิจกรรมจากโครงการเปรียบเทียบศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาด้านวิชาการ	พื้นที่ที่ต้องการ
จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวเป็นประจำทุกเดือน	ห้องเก็บเอกสารขนาดใหญ่
จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในกทม.	ห้องเก็บเอกสารขนาดใหญ่
โครงการจัดนิทรรศการถาวร เพื่อจัดแสดงผลงานและข้อมูลการท่องเที่ยวให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าความรู้	ห้องนิทรรศการถาวร
กิจกรรมบริการสนเทศ	ห้องสมุด / Internet Service
กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	พื้นที่ที่ต้องการ
งานต้อนรับอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	โถงบริการ
งานต้อนรับเจ้าหน้าที่ Front	โถงประชาสัมพันธ์
งานต้อนรับอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	ส่วนประชาสัมพันธ์/ โถงบริการ
งานเผยแพร่ข่าวสารความรู้แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อมวลชน	ห้องสัมมนา
กิจกรรมประชาสัมพันธ์บอร์ดนิทรรศการ	พื้นที่นิทรรศการชั่วคราว
งานจัดบริการนำเที่ยว	พื้นที่โล่ง (Public Space)
งานจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่ม	พื้นที่โล่ง (Public Space)
งานแถลงข่าวชี้แจงข่าว	ห้องสัมมนา / ห้องกิจกรรมพิเศษ
งานสื่อมวลชนสัมพันธ์	ห้องสัมมนา / ห้องกิจกรรมพิเศษ
กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเป็นกรณีพิเศษ เช่น สองน่องท่องเที่ยววราช, วันหยุดพาเพลิน, เคนอุตุลุด	พื้นที่โล่ง (Public Space)

กิจกรรมกลุ่มงานบริหาร	พื้นที่ที่ต้องการ
งานประสานงานกับองค์กรต่างๆ งานบริหารงานทั่วไป	ห้องประชุม / ห้องรับรอง สำนักงาน
กิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยว	สำนักงาน/ พื้นที่เตรียมงาน
กิจกรรมพัฒนาบุคลากร	พื้นที่ที่ต้องการ
จัดอบรมภาคทฤษฎีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้ ประชาชนเกิดความรักและหวงแหนในท้องถิ่น และสามารถช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้	พื้นที่โล่ง / ห้องสัมมนา
จัดโครงการพัฒนาวิชาชีพผู้ขับแท็กซี่ เพื่อการ ท่องเที่ยว	ห้องสัมมนา
จัดอบรมนักประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร	ห้องสัมมนา
กิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยว	พื้นที่ที่ต้องการ
โครงการงานเทศกาลพระภีระติมหาธาณี	พื้นที่โล่ง(Public Space)
วัฒนธรรมสัญจรเส้นทางต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรม สัญจรบางลำพู วัฒนธรรมสัญจรย้อนรอยตาม แพรง วัฒนธรรมสัญจรวังหลังเป็นต้น	พื้นที่โล่ง (Public Space)
จักรยานรอบเกาะรัตนโกสินทร์	พื้นที่โล่ง (Public Space)
โครงการ street theatre เพื่อสร้างแรงจูงใจและ ผสมผสานศิลปะของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน	พื้นที่โล่ง (Public Space)
กิจกรรมประวัติศาสตร์สัญจร	ห้องกิจกรรม/ พื้นที่นิทรรศการ
กิจกรรมอบรมประดิษฐ์ดอกไม้จากดินหอม	ห้องกิจกรรม
กิจกรรมอบรมทำขนมไทย	ห้องกิจกรรม
กิจกรรมสอนพิเศษ	ห้องกิจกรรม
กิจกรรมนาฏศิลป์สัญจร	พื้นที่โล่ง / ห้องกิจกรรม
กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ	พื้นที่โล่ง / พื้นที่นิทรรศการ
กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ	พื้นที่โล่ง / พื้นที่นิทรรศการ
กิจกรรมวันลอยกระทง	พื้นที่โล่ง / พื้นที่นิทรรศการ
กิจกรรมวันสงกรานต์	พื้นที่โล่ง / พื้นที่นิทรรศการ
กิจกรรมผู้ว่าพบประชาชน	พื้นที่โล่ง / เวที / ห้องสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตัวอย่างกิจกรรมที่น่าจะเกิดขึ้นภายในโครงการ ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร และปรับรูปแบบพื้นที่ที่ต้องการ จะเห็นได้ว่า พื้นที่แบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

1. พื้นที่ทำกิจกรรมในร่ม ที่ประกอบกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายใน Enclose Space เช่น ภายในห้องเรียน

2. พื้นที่ทำกิจกรรมภายนอก Outdoors

โดยพื้นที่ทั้งสองส่วนมีความสำคัญเท่ากัน โดยเมื่อพิจารณาจากกลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่มีชาวต่างชาติเป็นส่วนประกอบสำคัญแล้ว พื้นที่กลางแจ้งยังมีความสำคัญมากขึ้นที่จะใช้เพื่อประกอบกิจกรรม ที่ก่อให้เกิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพักผ่อน หรือการสนทนาการ

ดังนั้น การให้ความสำคัญในการออกแบบส่วนที่เป็นพื้นที่กลางแจ้ง จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการด้วย

2.7.3 สรุปองค์ประกอบที่สามารถเกิดขึ้นได้ จากการศึกษาโครงการเปรียบเทียบ

การศึกษารณีศึกษาศาสตร์ประกอบภายในโครงการเนื่องจากศูนย์ให้บริการชาวต่างชาติท่องเที่ยวมีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ฉะนั้นจึงศึกษาศูนย์ฯ ตัวอย่างหลายๆ ที่แล้วนำมาเปรียบเทียบ ทำให้เห็นถึงข้อปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดสร้างศูนย์ฯ เพื่อวิเคราะห์สรุปองค์ประกอบในการจัดตั้งศูนย์

1. ศูนย์บริการข้อมูล / ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
2. ห้องกิจกรรม /studio/ workshop
3. สวนสาธารณะ พื้นที่พักผ่อน
4. ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ / Internet และข้อมูลสารสนเทศ
5. นิทรรศการชั่วคราว / ทิวไป
6. นิทรรศการศิลปะ
7. ห้องสัมมนา ประชุม พบปะทางวิชาการ
8. ลานแสดง / เวทีการแสดง
9. ห้องสมุดประชาชนและบริการ
10. ห้องประชุม
11. ส่วนบริการสาธารณะ
12. ร้านอาหาร / หนังสือ

2.8 ขอบข่ายและขอบเขตโครงการ

แบ่งพื้นที่ออกเป็น

1. ส่วนให้บริการข้อมูลข่าวสาร(INFORMATION SECTION)เป็นส่วนสำนักงานประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการและการท่องเที่ยวชนิดต่างๆ ตามโครงการ ลักษณะขององค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นจะสัมพันธ์กับวิธีการให้ข่าวสารเป็นสำคัญกล่าวคือ

1.1 วิธีการให้ข่าวสารโดยบุคคล โดยที่นักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อภายในศูนย์หรือสอบถามอยู่ภายนอก

1.2 วิธีการให้ข่าวสารโดยอัตโนมัติ เป็นวิธีการให้ข่าวสารสะดวกรวดเร็วและให้บริการได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้อาจเป็นข้อมูลที่สั้นและกระชับ

1.3 BRIEF ROOM

2. ส่วนบริการสาธารณะ และลานวัฒนธรรม (PUBLIC SERVICE SECTION)เป็นส่วนบริการนักท่องเที่ยวด้านต่างๆ เพื่อความสะดวกสบายและตอบสนองความต้องการนอกเหนือการให้รายละเอียดด้านการท่องเที่ยวได้แก่

2.1 ประชาสัมพันธ์

2.2 ส่วนพักคอยและที่นั่งพักเพื่อวางแผนเดินทาง

2.2 บริการรับฝากของ

2.3 ห้องพยาบาล (FIRST AIDS)

2.4 ศูนย์แลกเปลี่ยนเงินตราให้บริการแลกเปลี่ยนเงินทั้งไทยและต่างประเทศ รวมทั้งบริการเครื่อง เบิกเงินอัตโนมัติ (CURRENCY EXCHANGE)

2.5 ส่วนที่ทำการไปรษณีย์ (MAIL&POSTAGE)

2.6 บริการโทรศัพท์ภายใน - ภายนอกประเทศ

2.7 ห้องน้ำ (TOILET)

2.8 ลานวัฒนธรรม (OUTDOOR ACTIVITY AREA)สามารถใช้ประกอบละครหรือกิจกรรมที่เป็นการแสดงออกทางศิลปวัฒนธรรม ใช้เป็นลานแสดงออกอย่างเหมาะสม หรือใช้เป็นลานแสดงความคิด สร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนความรู้ และจัดนิทรรศการชั่วคราว

2.9 ที่จอดรถ (PARKING)

3. ส่วนสนับสนุนโครงการ (SUPPORT SERVICE SECTION)

3.1 ร้านค้าที่ระลึก (SOUVENIR SHOP) เป็นสินค้าที่ทำจากศูนย์ศิลปาชีพบางไทร เพื่อเป็นสินค้าที่ระลึกและแสดงออกถึงความเป็นไทย

3.2 ร้านอาหารไทย (THAI RESTAURANT)

3.3 ร้านกาแฟโบราณ (OLD STYLES THAI- COFFEE SHOP& THAIDESERT) ร้านขายเครื่องดื่มและ อาหาร เพื่อใช้เป็นที่พักผ่อน และดึงดูดกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่โครงการ

3.4 โถงกิจกรรมพิเศษ (ENTERTAINING & SPECIAL EVENTS HALL) เป็นส่วนสนับสนุนให้โครงการประสบความสำเร็จโดยมีหน้าที่สำคัญคือ ส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามทางศิลปวัฒนธรรมโดยการเผยแพร่ผลงานศิลปกรรมแขนงต่างๆ ที่มีคุณค่าต่อสาธารณชน โดยบริการได้หลากหลายโอกาสเช่น Theme parties , Thai/ Cultural Night , Cocktail parties, High Tea , Exhibition , Private meeting ... Formal or Casual ,Trend- setting product launches

3.5 ร้านหนังสือ เป็นหนังสือเพื่อการท่องเที่ยวพระนครศรีอยุธยาและทั่วประเทศไทย

3.6 ร้านขายของชำ (RENTAL SHOP)

4. ส่วนบริการวิชาการ (EDUCATION SERVICE SECTION)

นิทรรศการถาวร

นิทรรศการชั่วคราวเพื่อประชาสัมพันธ์ จัดแสดงนิทรรศการที่เกี่ยวกับงาเทศกาล ประเพณี และวันสำคัญต่างๆ ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในช่วงเวลานั้นๆ

ห้องสมุด ห้องสมุดภายในโครงการ เป็นห้องสมุดชุมชน ที่มีขนาดเล็ก โดยเป็นห้องสมุดชุมชนสาธารณะที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว และศิลปวัฒนธรรมที่มีบรรยากาศของห้องสมุดเพื่อการพักผ่อนมากกว่าเพื่อการวิจัย ดังนั้น จะมีการเปิดเพลงภายในห้องสมุด หรือจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม

โดยขนาดห้องสมุดขนาดเล็ก ที่ไม่เกิน 3,000 ตารางเมตร และมีหนังสือประมาณ 10,000-15,000 เล่ม โดยประกอบด้วย

ห้องสมุดที่เก็บรวบรวมหนังสือ ข้อมูล ข่าวสารและสารสนเทศ โดยเป็นข้อมูลความรู้ทางการ ท่องเที่ยวและ ศิลปวัฒนธรรมเช่น ข้อมูลทางวิชาการ ประวัติศาสตร์ วารสาร ข่าวสังคม ส่วนบริการสืบค้น ค้นหา ข้อมูลทางสารสนเทศ โดยระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น บริการระบบ ห้องสมุดอัตโนมัติ(Automatic Library)

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ที่ให้บริการฐานข้อมูลเอกสารฉบับจริงบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Digital Library)

ห้องสัมมนา (Seminar Room) จัดกิจกรรมการสัมมนา บรรยาย ให้ความรู้ผ่านนักวิชาการ

ห้องประชุมย่อย ที่สามารถจัดกิจกรรมขนาดเล็ก อันเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ หรือจัดกิจกรรมบรรยายให้ความรู้ในกลุ่มขนาดเล็ก

5. ส่วนสำนักงานบริหาร (Administration Section) เป็นส่วนของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในด้าน ต่างๆ ติดต่อประสานงานทั้งนี้พื้นที่ใช้สอยที่เกิดขึ้นคำนึงถึงลักษณะของงานในหน้าที่และความสะดวกรวดเร็วในการทำงานเป็นหลักส่วนสำนักงาน

5.1 ฝ่ายสำนักงานบริหาร

5.2 ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

5.3 ห้องประชุม

6. ส่วนงานเทคนิค (Technical Section)

2.9 ข้อสรุปและเสนอแนะ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เพิ่มพลังปัญญาและสวัสดิการทางสังคมเป็นการยกระดับภูมิปัญญา การพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้สมาชิกในสังคมมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีการเรียนรู้ มีความสนุกสนาน

จากการศึกษาโครงการที่มีลักษณะและจุดประสงค์โครงการใกล้เคียงกันแล้ว ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและข้อมูลเป็นส่วนสำคัญที่มีส่วนช่วยในการให้ความรู้ในระดับหนึ่ง และการส่งเสริมสนับสนุนและปลูกฝังให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าความเป็นไทยผ่านกิจกรรมต่างๆ จะเป็นการสร้างภาพรวมและเสริมสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมพื้นฐานของประเทศไทยได้ง่ายขึ้น และจดจำได้มากกว่าการเดินทางชมสถานที่และเรียนรู้เรื่องราวตามปกติ โดยทั้งนี้ต้องประกอบด้วยการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค , บริการ ต่างๆ พร้อมกันด้วย นั่นคือ การ

จัดการการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งหวังให้ความพอใจแก่นักท่องเที่ยวในระดับพื้นฐาน (Basic Needs) และสวัสดิการทางสังคมเป็นเป้าหมายหลัก การเพิ่มรายได้เป็นเป้าหมายรอง จะเห็นได้ว่า ในทุกโครงการเปรียบเทียบที่ทำเป็นกรณีศึกษา จะประกอบไปด้วย ส่วนประกอบหลัก คือ

- แหล่งข้อมูลทางการท่องเที่ยว
- นิทรรศการ
- สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- จุดพักและให้บริการทางการท่องเที่ยว

ซึ่งทุกองค์ประกอบจะทำงานร่วมกัน และส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ โดยสวนสาธารณะและ Open court จะเป็นตัวกลางที่เชื่อมทุกองค์ประกอบเข้าด้วยกัน โดยผ่านทางกิจกรรมต่างๆ และวัฒนธรรมของสังคมนั้น

จากการที่ กลุ่มเป้าหมายหลักเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่เน้นเป็นกลุ่มที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสนใจและอยากรู้อยากเห็นในหลายๆด้าน ต้องการหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ได้เห็นความสวยงาม ได้สัมผัสกับวิถีทางดำเนินชีวิตที่ผิดแผกจากที่เคย นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งยังได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ได้สังสรรค์ สร้างความเป็นมิตรไมตรีกับเจ้าของท้องถิ่น ทำให้การออกแบบโครงการต้องนำความเป็นไปและ กิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่มาให้เป็นเครื่องมือในการดึงดูดและชักจูงให้เกิดความสนใจต่อโครงการ เจ้าของท้องถิ่นนั้นจะมีบทบาทสำคัญคือเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับผู้มาเยือน

ดังนั้น การออกแบบโครงการ จึงต้องศึกษาที่ตั้งและสภาพสังคมที่โครงการตั้งอยู่ ทั้ง วัฒนธรรมและความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นด้วย เพื่อสร้างความสุขความประทับใจให้แก่แขกผู้มาเยือนเมื่อกลับไปก็จะกล่าวขวัญถึงและอาจเดินทางกลับมาเยือนใหม่อีกครั้ง

บทที่ 3

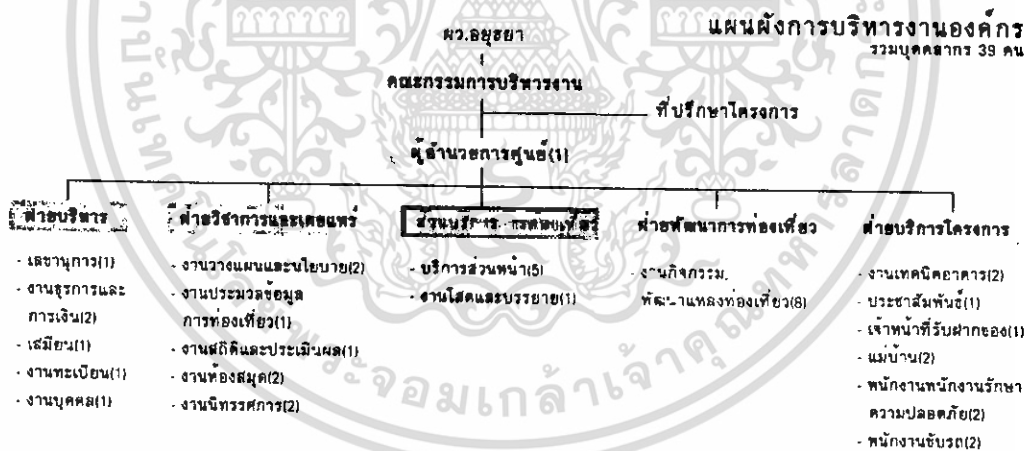
พฤติกรรมและพื้นที่ใช้สอยที่ต้องการ

3.1 อัตรากำลังและสายงานบริหาร (Organization)

โครงการเสนอแนะศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์เป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน และการร่วมมือกับชุมชนในท้องถิ่น ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ORGANIZATION

- หน่วยงานที่รับผิดชอบ : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- หน่วยงานสนับสนุน : ททท. กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ
- องค์กร : UNESCO ,OEFC ,กระทรวงการคลัง

แผนผังการบริหารองค์กร

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่และวิธีการทำงาน

ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
ฝ่ายบริหาร		
ผอ.	1	วางแผน บริหารงานรับผิดชอบการดำเนินการ และดูแลการทำงานในศูนย์ฯให้มีประสิทธิภาพ
เลขานุการ	1	เตรียมการประชุมทำรายงานการประชุม ดูแล การนัดหมาย จัดเก็บและค้นหาเอกสาร
เจ้าหน้าที่งานธุรการ และการเงิน	2	ดูแลการรับส่งเอกสารติดต่อภายในรวบรวม เก็บเอกสารให้เป็นระบบระเบียบ ดูแลการเบิกจ่ายของศูนย์ฯ ทำรายงานติดต่อกับงานบัญชี
เจ้าหน้าที่งานบุคคล	1	ฝึกอบรมและคัดเลือกบุคคลในศูนย์ฯ ดูแลรับผิดชอบงานในหน่วย รวมทั้งวางแผน การพัฒนาบุคลากรภายในศูนย์ฯ
เจ้าหน้าที่ทะเบียน	1	ดูแลงานเอกสารและสิ่งตีพิมพ์ และประสาน งานจัดหา สิ่งพิมพ์ที่ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ ภายในศูนย์ฯ
พนักงานพิมพ์เอกสาร	1	จัดพิมพ์เอกสารที่ได้รับมอบหมาย
ฝ่ายวิชาการและเผยแพร่		
เจ้าหน้าที่สถิติประเมินผล	1	ดูแลเก็บรวบรวมสถิติต่างๆที่เกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวจัดทำเอกสาร รายงานด้านสถิติ ทำการประเมินแนวโน้มต่างๆจากสถิติที่มี วิเคราะห์และวิจัยสรุปรายงานการประเมิน
งานแผนและนโยบาย	1	ทำงานการวางแผนในชั้นรายละเอียดให้ เป็นไปตามนโยบาย
งานประมวลข้อมูล การท่องเที่ยว	1	รวบรวมข้อมูลและประมวลผลการท่องเที่ยว
งานห้องสมุด	2	ควบคุมดูแลการจัดหาหนังสือ เอกสารวารสาร รวมทั้งจัดหมวดหมู่หนังสือให้เป็นระเบียบดูแล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
งานนิทรรศการ	2	การให้บริการยืม-คืน ตรวจสอบและซ่อมบำรุง ควบคุมดูแลในการบริการของส่วนนิทรรศการ และประสานงานออกแบบงานการจัดแสดง เทคนิคการจัดรวมทั้งเนื้อหาการจัดแสดง ดูแลซ่อมแซมส่วนนิทรรศการให้อยู่ในสภาพดี จัดทำป้ายโปสเตอร์ แผ่นพับต่างๆ
ฝ่ายบริการการท่องเที่ยว		
หัวหน้าฝ่าย	1	ดูแลรับผิดชอบในหน่วยงาน พร้อมแก้ปัญหา กับพนักงานระดับรองให้ความสะดวกกับ ผู้มาติดต่อ ให้ข่าวสารกับสื่อมวลชนทุกสาขา ดูแลทำวารสาร สิ่งตีพิมพ์ศึกษาวิเคราะห์ และ ทำรายงานเสนอแนะแผนงานประชาสัมพันธ์
เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	4	ให้บริการข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่บริษัท สายการบิน โรงแรม หน่วยงานต่างๆอำนวยความสะดวก ความสะดวกและประสานงานด้านข่าวสาร ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวและแนะนำการใช้ ศูนย์ฯรวมทั้งให้บริการการสอบถาม
เจ้าหน้าที่โสตและบรรยาย	1	บรรยาย สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยว ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวและแนะนำการใช้ ศูนย์ฯรวมทั้งให้บริการการสอบถามงาน แถลงข่าว ชี้แจงข่าวงานสื่อมวลชนสัมพันธ์
ฝ่ายพัฒนาการท่องเที่ยว		
หัวหน้างาน	1	ดูแลรับผิดชอบในหน่วยงาน พร้อมแก้ปัญหา ให้กับพนักงานระดับรอง
งานกิจกรรมและพัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	7	งานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว งานจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่ม งานอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม งานบริการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานบริการ งานพัฒนาบริการท่องเที่ยวเกี่ยวกับธุรกิจที่ระลึก

งานยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว		
ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
ฝ่ายบริการโครงการ		
งานเทคนิคอาคาร การท่องเที่ยว	2	ดูแลการเตรียมพื้นที่การจัดกิจกรรม ต่างๆ ดูแลซ่อมแซมรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆภายในศูนย์
นักการและแม่บ้าน	2	ดูแลรักษาทำความสะอาดจัดเก็บของให้ เป็นที่เรียบร้อย
รักษาความปลอดภัย	2	ดูแลความปลอดภัยตามจุดต่างๆของศูนย์ฯ
พนักงานขับรถ	2	ขับรถรับส่งเอกสารและผู้บริหาร
พนักงานรับฝากของ	1	รับบริการฝากสิ่งของของนักท่องเที่ยว
ประชาสัมพันธ์	1	บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวในส่วน นิทรรศการ

3.2 ตารางการทำงาน (Time Table)

NO.	กิจกรรม	เวลา	5.00	6.00	7.00	8.00	9.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00
			6.00	7.00	8.00	9.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00	
1	ส่วนสำนักงาน																		
2	สฝ่ายเทคนิค																		
3	ที่จอดรถ																		
4	ส่วนบริการข้อมูลท่องเที่ยว																		
5	ส่วนบริการสาธารณะ																		
6	ลานกลางแจ้ง																		
7	ห้องสมุด																		
8	นิทรรศการถาวร																		
9	นิทรรศการชั่วคราว																		
10	SPECIAL EVENTS HALL																		
11	ร้านอาหาร																		
12	SNACK BAR																		
13	SOUVENIR																		
14	BOOKSHOP																		

ช่วงเวลาในการใช้พื้นที่ในโครงการ - ส่วนบริการนักท่องเที่ยว เปิดทำการทุกวัน ตั้งแต่ 9.00- 19.00 น.
- ส่วนนิทรรศการและวิชาการ เปิดบริการตามเวลาทำการ

▬ ผู้ให้บริการ
▬ ผู้รับบริการ

3.3 ผู้เข้าใช้โครงการ (User)

ผู้ใช้อาคารแบ่งออกเป็น

1. ผู้ใช้ประจำ

- 1.1 เจ้าหน้าที่ พนักงานที่ทำงานประจำในศูนย์
- 1.2 ผู้ให้บริการในส่วนสนับสนุนโครงการส่วนต่างๆ

เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ

2. ผู้ใช้ชั่วคราว

2.1 ผู้ที่มาขมนิทรรศการที่ นิทรรศการถาวร ,ชั่วคราว ,กิจกรรมพิเศษของศูนย์ฯ

2.2 ผู้มาติดต่อขอข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยว

2.3 ผู้มาขอใช้ห้องสมุด หาข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยว

2.4 ผู้มาอบรม สัมมนา ทำกิจกรรมที่ศูนย์ฯจัดขึ้น

วิทยากร

ประชาชนทั่วไป
ผู้ประกอบการ

นักเรียน ,
นักศึกษา

นักท่องเที่ยว

2.5 ผู้มาติดต่องานกับเจ้าหน้าที่ต่างๆ ในศูนย์ฯ

สถาบัน
องค์กร

นักเรียน
นักศึกษา

ผู้สื่อข่าว

ผู้มาติดต่อจัดงานใน
โรงอเนกประสงค์

2.7 คนส่งของ

นักท่องเที่ยว

ผู้ติดต่อราชการ

นักเรียน ,
นักศึกษา

เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ

บุคคลทั่วไป

วิทยากร, ผู้จัด

ผู้สื่อข่าว

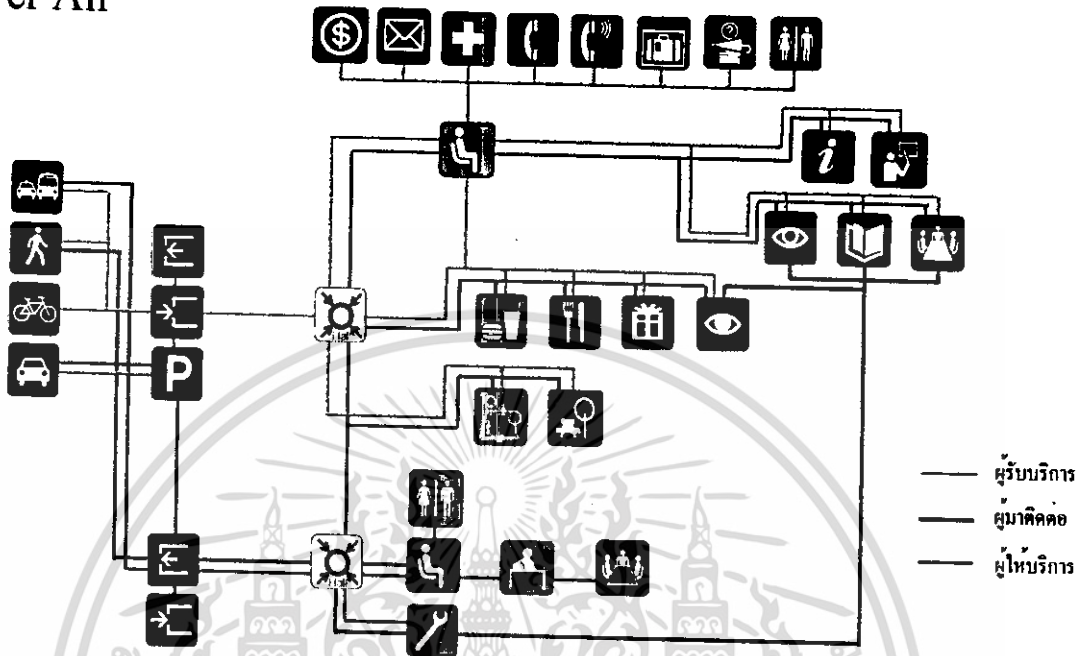
2.6 ผู้ใช้บริการด้านโภชนาการ

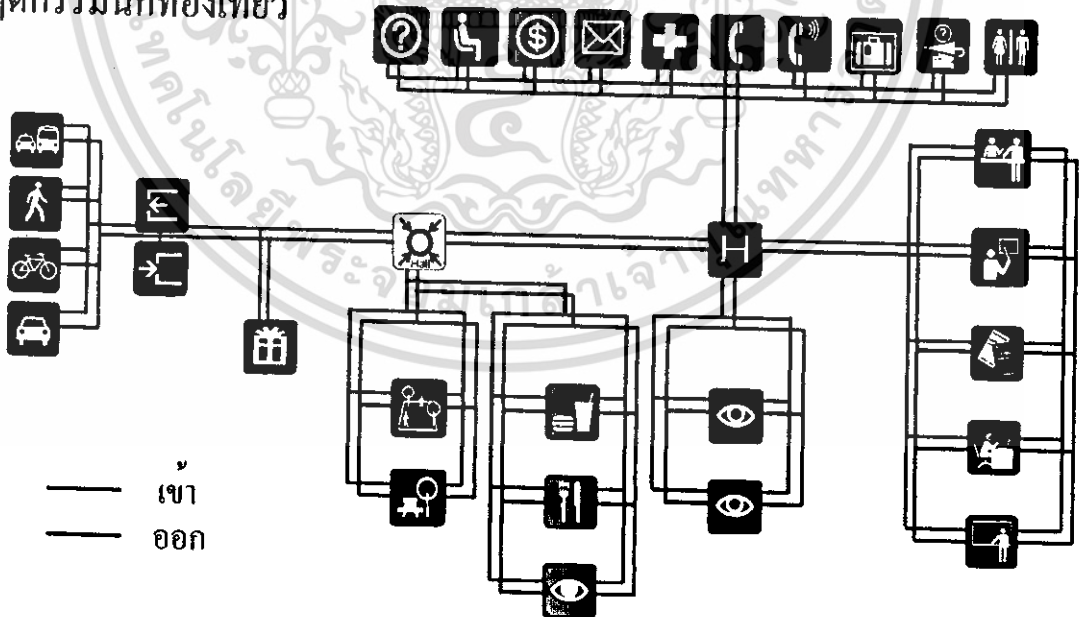
เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ

3.4วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ (User Behavior)

Over All

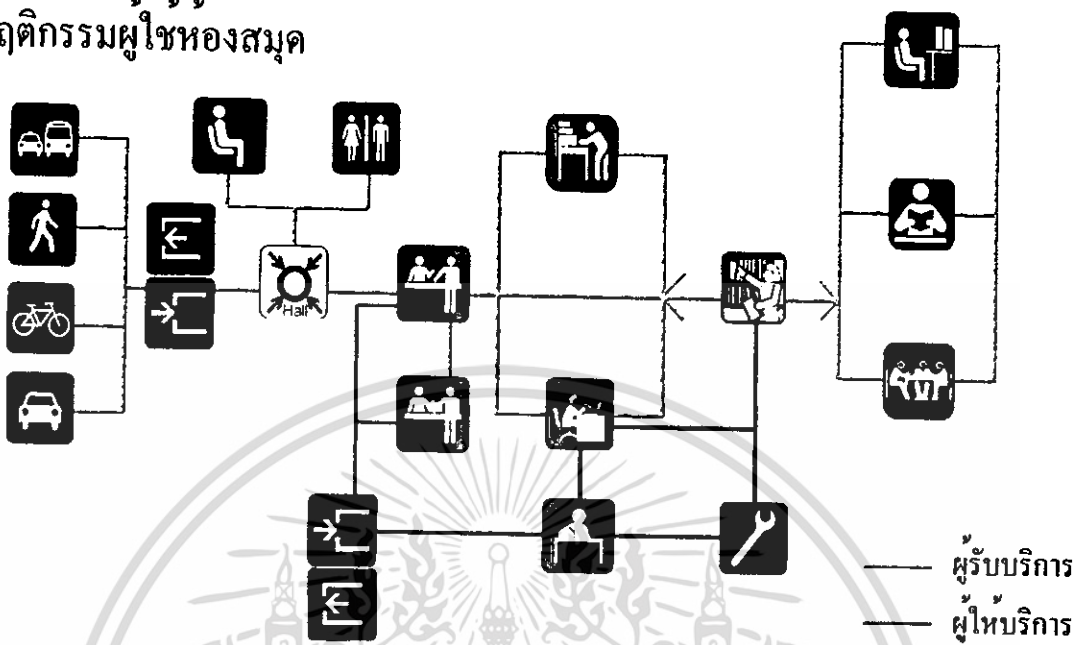

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

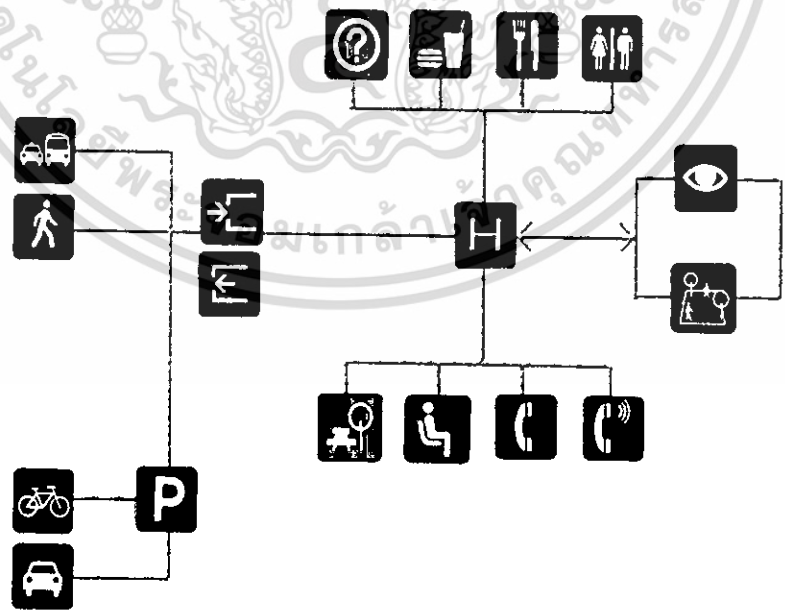

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

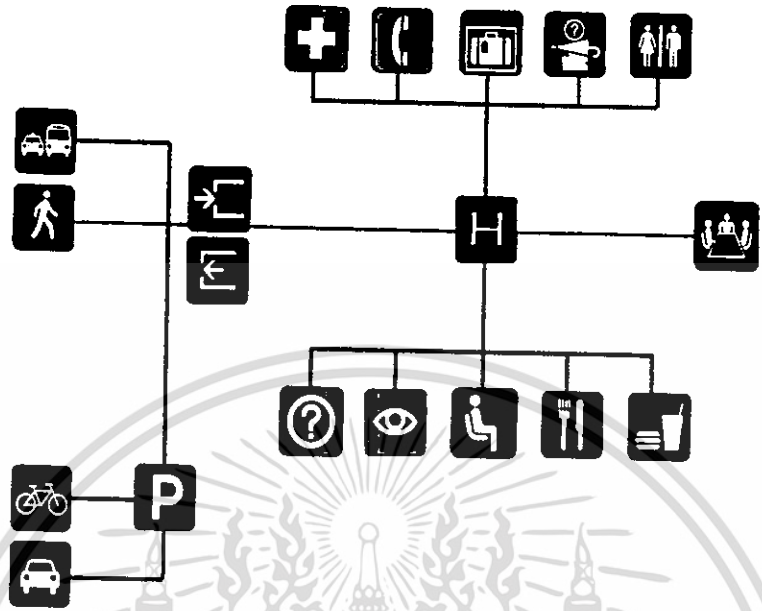
พฤติกรรมผู้ใช้ห้องสมุด

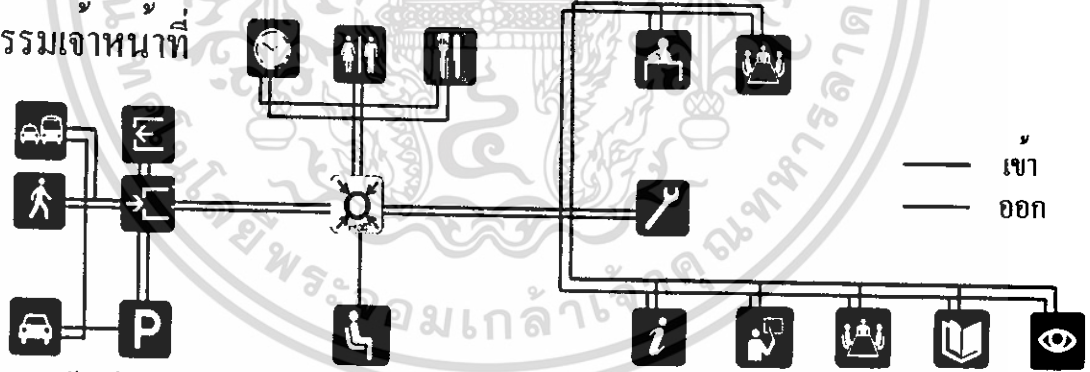
พฤติกรรมผู้ใช้ ENTERTAINMENT & SPECIAL EVENTS HALL & ลานอเนกประสงค์

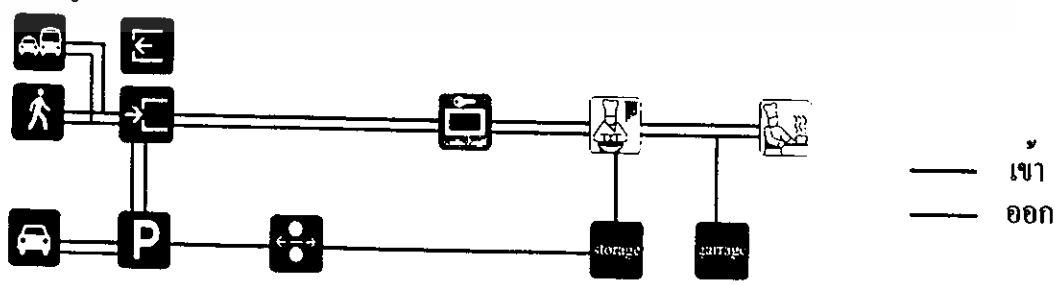
พฤติกรรมผู้เช่าใช้สวนสัมมนา

พฤติกรรมเจ้าหน้าที่

พฤติกรรมผู้ให้บริการด้านโภชนาการ

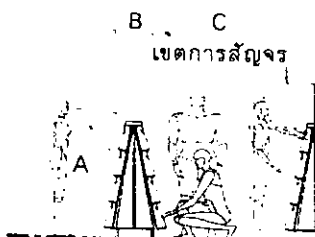

3.5 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย (Area Requirement)

i ส่วนบริการการทอ่งเทียว

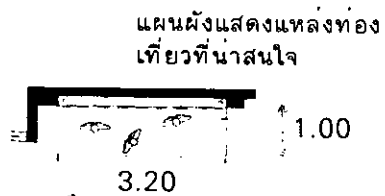
องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
ส่วนบริการข่าวสาร				
- ตู้ให้ข่าวสารอัตโนมัติ	8.12	1	8.12	A.D.
- พื้นที่วางสิ่งตีพิมพ์	21.10	1	21.10	A.D.
- แผนผังแสดงแหล่งทอ่งเทียวที่นาสนใจ	8.80	1	8.80	A.D.
- board เส้นทางเดินเรือ	4.00	1	4.00	A.D.
- Board ข่าวสาร	3.20	2	6.40	A.D.
- ม้านั่งพักคอย	3.10	3	9.30	A.D.
- ที่นั้กคอยแบบกลม	7.50	1	7.50	A.D.

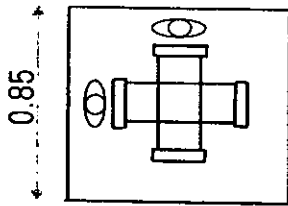
องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท. รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
- ที่พักคอย	7.50	1	7.50	A.D.
- pantry	16.50	1	16.50	A.D.
- ห้องเก็บของพนักงาน	0.40	10	4.00	A.D.
- ห้องน้ำ	17.00	2	34.00	A.D.
- ห้องเก็บเอกสารเพื่อบริการ	6.00	1	6.00	-
- ห้องเก็บครุภัณฑ์	6.00	1	6.00	-

	n	cm
A	45 mm	21.9 mm
B	22.5 mm	50.5-55.5
C	45 mm	29.5 mm
D	45 mm	67.5
E	45 mm	18.0

มาตรฐานพื้นที่ชั้นวางของ

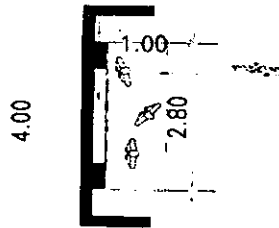

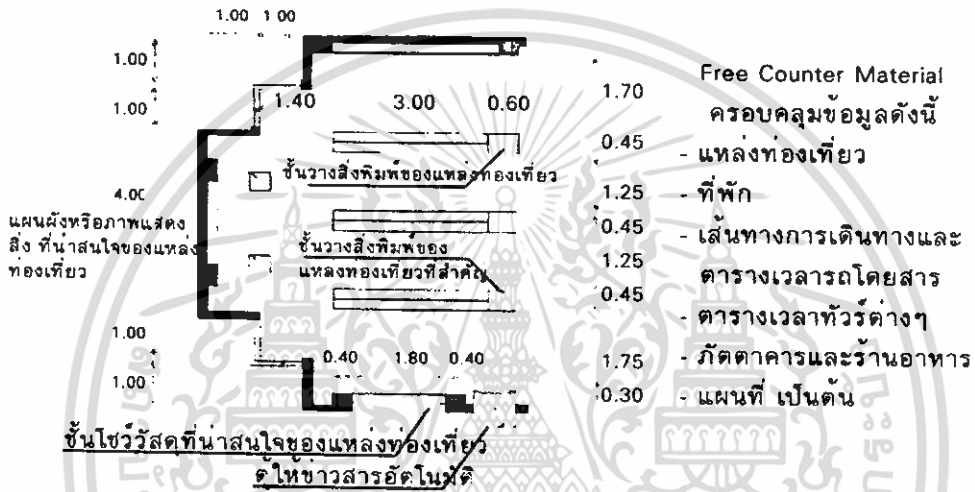
0.85

Large computer stand 8.12m²

แบบฝึกหัดวิชาการ - คส
กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

Board ใหญ่ ข้อมูลข่าวสาร 4.00 m²
ที่นักท่องเที่ยวถามประจำ

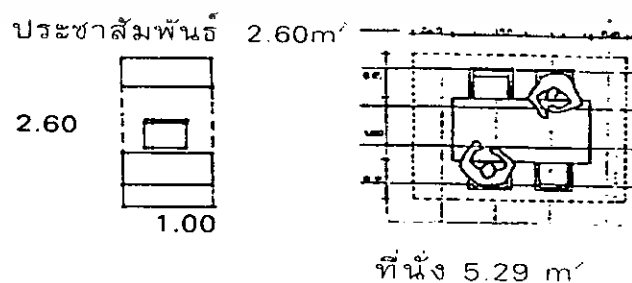
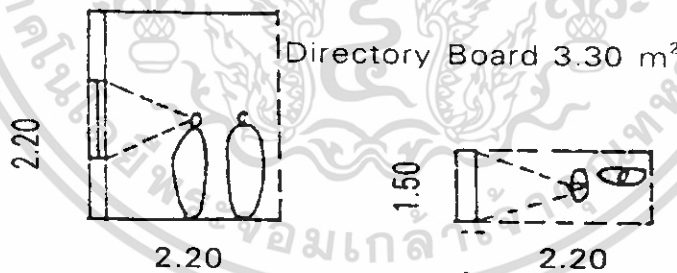

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท. รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
ส่วนบริการข่าวสาร (ต่อ)				
- ห้องบรรยาย	38.70	1	38.70	A.D.
- เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์	2.60	5	13.00	A.D.
ส่วนสำนักงานส่วนหน้า, เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค				
- ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย	7.06	2	14.12	
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ทั่วไป	5.80	1	8.80	
- โต๊ะประชุมแบบสี่เหลี่ยม	10.89	1	10.89	
- Xerox	2.16	1	2.16	

PUBLIC SERVICE SECTION

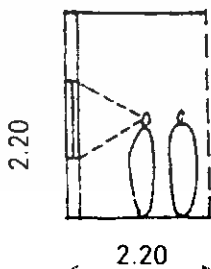
องค์ประกอบ	ท.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	ทท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
- ประชาสัมพันธ์	2.60	2	5.20	A.D.
- นิทรรศการชั่วคราว			20.00	10% ของนิทรรศการถาวร
- ห้องสัมมนา	66.15	1	66.15	
- MAIN HALL	1.00	89	89.00	A.D.
- ผากช่อง		250	5.16	-
- Lost and found	2.60	2	5.20	-
- FIRST AIDS	17.00	1	17.00	A.D.
- พักคอย	1.20	89	106.80	A.D.
- ที่วางแผนการเดินทาง	5.29	10	52.9	A.D.
- EXCHANGE & ATM	10.44	1	10.44	สำรวจ
- POST	12.00	1	12.00	สำรวจ
- TOURIST AGENCY	19.25	1	19.25	สำรวจ
- Save Mart	66.15	1	66.15	-
- น้ำดื่มสาธารณะ	0.64	2	1.28	A.D.
- โทรศัพท์ สาธารณะ	0.64	6	3.84	-
- Directory Board	3.30	3	9.99	A.D.
- ห้องน้ำ	24.228	1	24.228	A.D.
รวมพื้นที่			514.59 m ²	
+ circulation 30%			668.97 m ²	

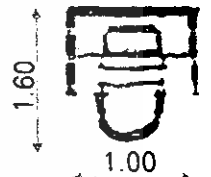
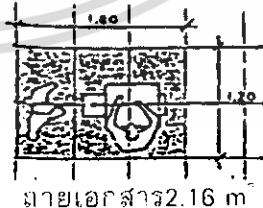
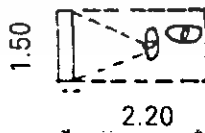

LIBRARY

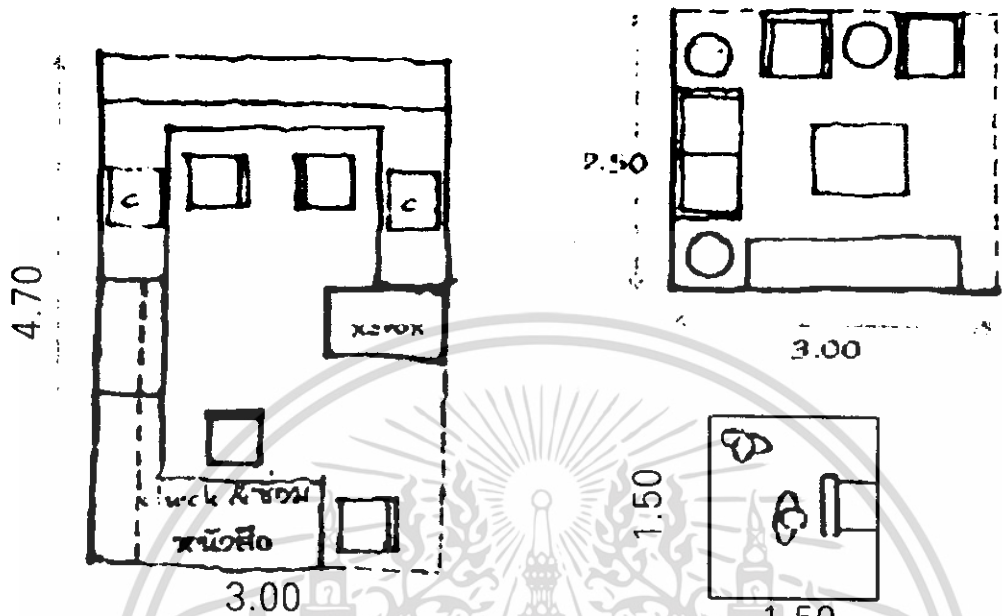
องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่	14.10	1	14.10	-
- บริเวณอ่านหนังสือ	1.8	33	59.40	A.D.
- ชั้นและตู้วางหนังสือ	-	-	12.92	A.D.
- directory board	3.30	1	3.30	A.D.
- ที่สืบค้นทางcomputer	2.55	2	5.10	A.D.
- ส่วนค้นคว้าทาง computer	1.60	6	9.60	A.D.
- ส่วนscan, print ,save	2.40	2	4.80	A.D.
- ส่วนนั่งพัก	7.50	1	7.50	A.D.
- Xerox	2.16	1	2.16	A.D.
รวมพื้นที่			118.88	m ²
+Circulation 30%			154.54	m ²

Directory Board 3.30 m²

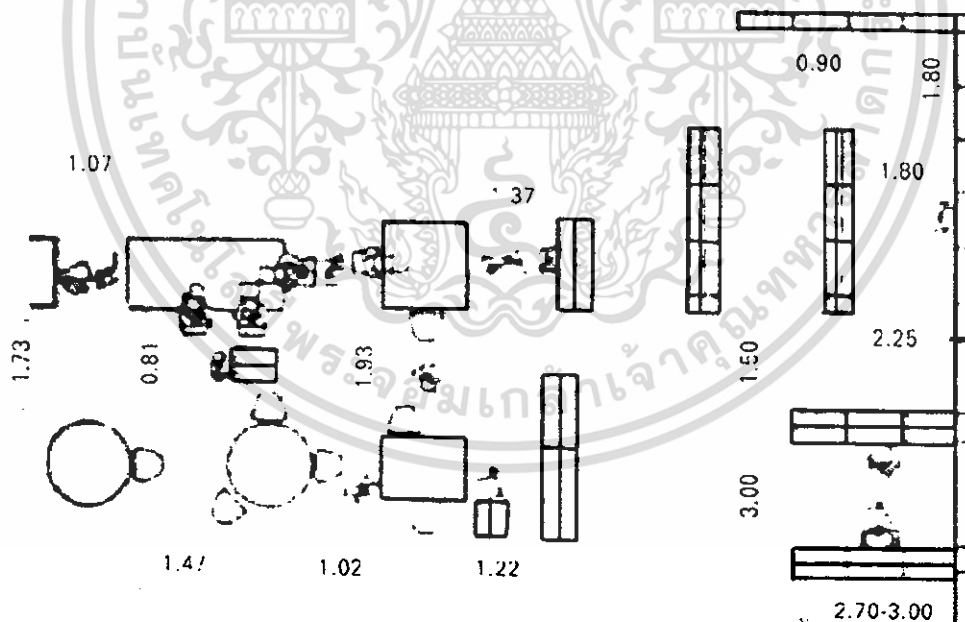

ส่วนค้นคว้าทาง computer 1.60 m²

ส่วนทำงานเฉพาะหน้า

computer stand 2.55 m²

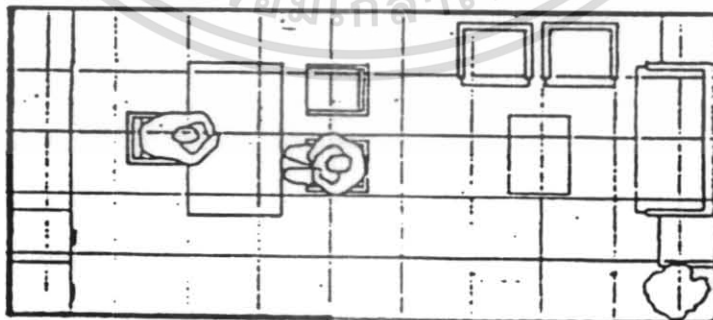
ส่วนสำนักงาน

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
ส่วนบริหาร, ฝ่ายวิชาการและเผยแพร่, ฝ่ายพัฒนาการท่องเที่ยว				
- ผู้อำนวยการ	18.00	1	18.00	A.D.
- เลขานุการ	9.00	1	9.00	Neufort Data
- ส่วนทำงาน	7.06	3	21.18	A.D.
หัวหน้างาน				
- ส่วนทำงานเจ้า	4.68	7	32.76	A.D.
หน้าที่ทั่วไป	5.80	11	63.80	A.D.
- ห้องประชุม	47.88	1	47.88	A.D.
- เกือบของสำนักงาน 10% ของพื้นที่สำนักงาน			15.89	

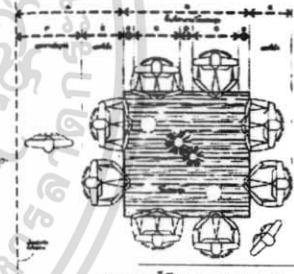
6.00

3.00

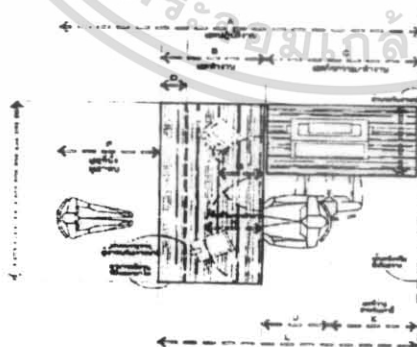

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
ส่วนประกอบเพิ่มเติม				
- โต๊ะประชุม 8 ที่นั่ง	13.32	1	13.32	A.D.
- โถงพักคอย	14.00	1	14.00	A.D.
- ห้องเก็บครุภัณฑ์	6.00	1	6.00	-
- ส่วนลงเวลาทำงาน	0.80	1	0.80	A.D.
- ที่พักผ่อนและpantry	16.50	1	16.50	A.D.
- ห้องน้ำ				
(ชาย)	8.75	1	8.75	A.D.
(หญิง)	8.75	1	8.75	A.D.
รวมพื้นที่			276.63	m ²
+circulation 30%			= 359.62	m ²

ส่วนวางแผนกิจกรรม

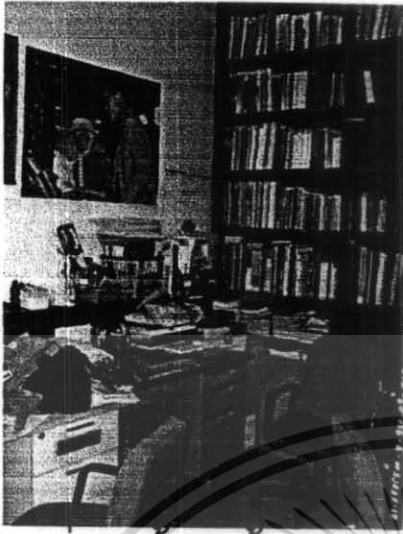

มาตรฐานโต๊ะประชุมแบบจตุรัส

	ม	ซม
A	30-126	222.8-320.0
B	30-36	75.2-81.4
C	30-66	76.2-121.8
D	8-12	15.2-30.5
E	30-72	152.4-182.8
F	30-62	78.2-108.7
G	18-18	30.8-35.7
H	18-30	45.8-50.8
I	18-22	45.7-50.8
J	18-24	45.7-51.0
K	8-24	15.2-81.0
L	60-84	152.4-213.4
M	24-30	61.0-76.2
N	22-30	71.7-76.2
O	12-18	36.1-45.7

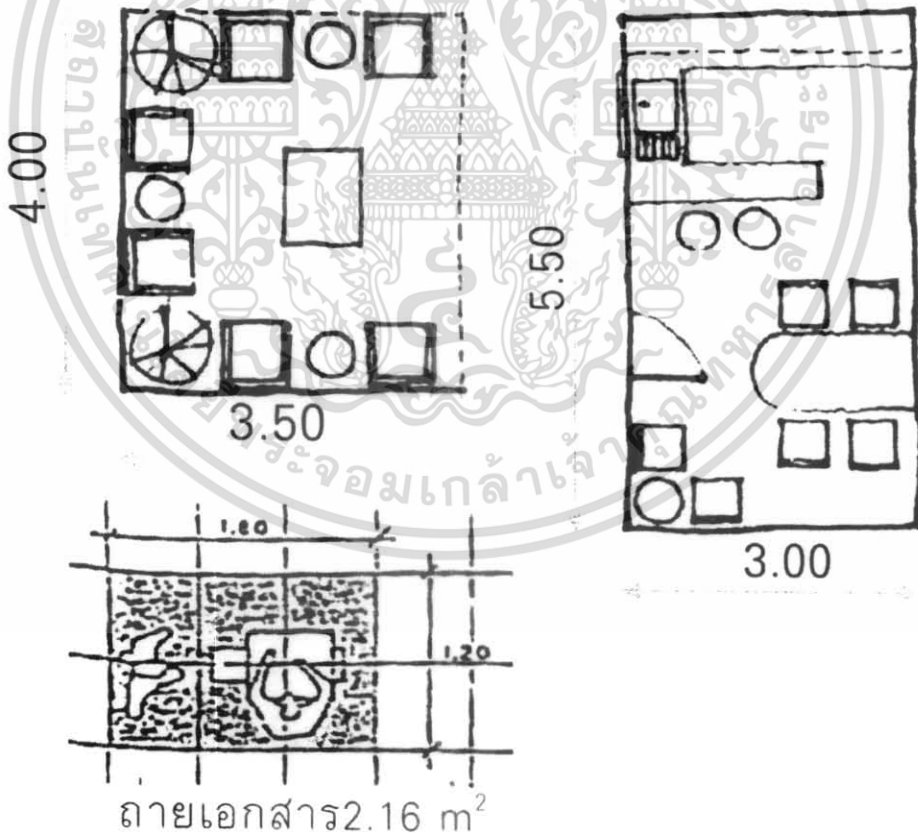
มาตรฐานพื้นที่ปฏิบัติงานเบื้องต้นพร้อมที่นั่งผู้เข้าพบ

ส่วนคนควา

File ผลงานเก่าๆ

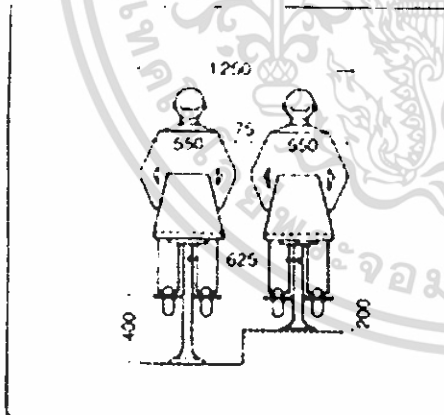

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

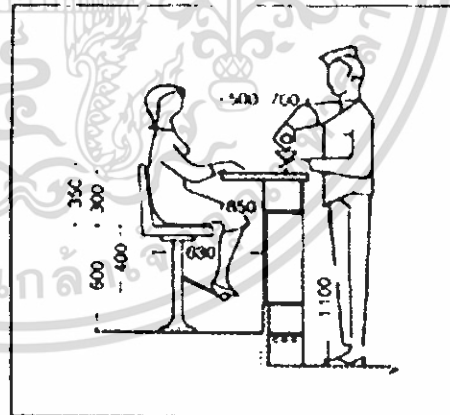

Support Section

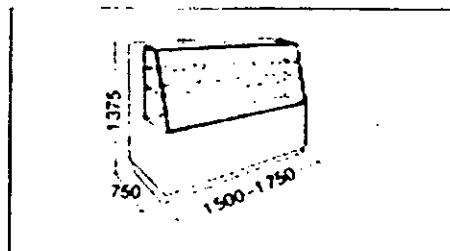
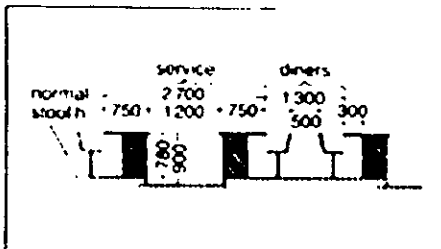
องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
Thai Restaurant				
- พื้นที่นั่ง 4 ที่นั่ง	2.56	20	51.20	A.D.
- พื้นที่นั่ง 2 ที่นั่ง	1.28	7	8.96	A.D.
- พื้นที่นั่งแบบชุดรับแขก	8.15	2	16.32	A.D.
- พื้นที่นั่งแบบสบาย 4 ที่นั่ง	3.23	3	9.69	A.D.
- ที่นั่งแบบนั่งพื้น 6 ที่นั่ง		2	21.60	-
รวม			107.7	-
- พื้นที่ทางสัญจร 30% ของที่นั่ง	32.33		140.03	-
- พื้นที่ครัว 20 % ของที่นั่ง	28.00			-
- ส่วนปรุงอาหาร 85% ของครัว	23.00			
- ส่วนเตรียมอาหาร 15% ของครัว	4.20			
- เคาน์เตอร์บริการ	7.02			
- ส่วนเก็บของ 25 % ของครัว	7.00			
- Display	14.24			
- ห้องน้ำ	29.13			
รวมพื้นที่ร้านอาหารไทย			360.32	

2 Bar stools normal distance

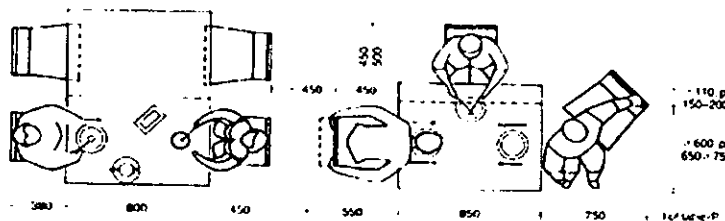
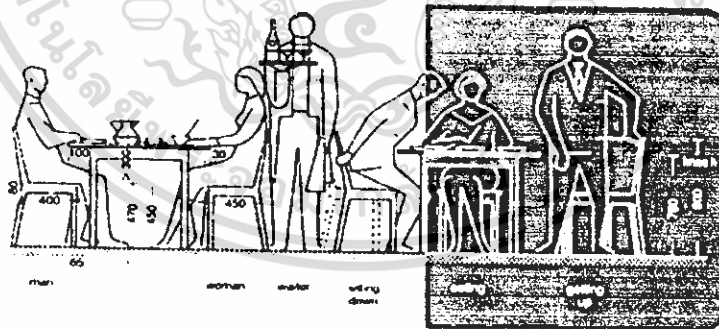
3 Medium h bar stool

Support Section

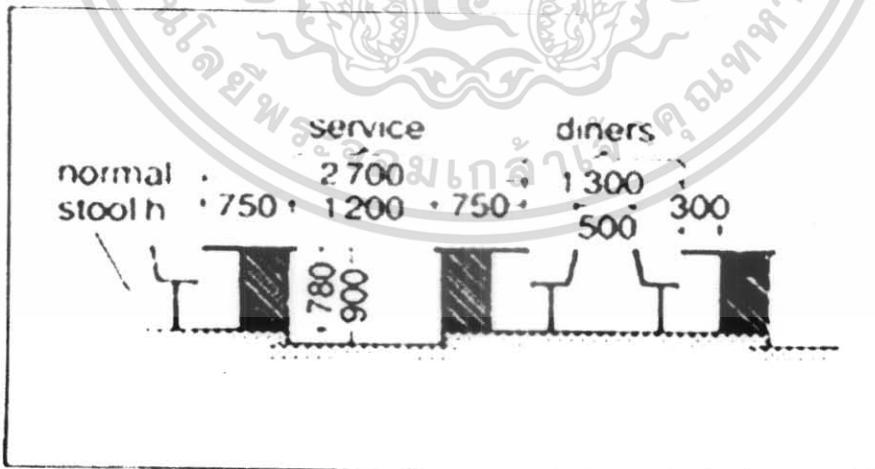
องค์ประกอบ	ท.ท./ ทนวบ (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
Thai Dessert& Old Style Thai coffee shop				
- พื้นที่นั่ง 4 ที่นั่ง	2.56	13	33.54	A.D.
- พื้นที่นั่ง 3 ที่นั่ง	2.65	2	5.30	-
- พื้นที่นั่ง 2 ที่นั่ง	1.28	2	2.56	A.D.
- พื้นที่นั่งแบบสบาย 4 ที่นั่ง	3.23	3	9.69	A.D.
รวม			51.09	-
พื้นที่ทางสัญจร 30% ของที่นั่ง	15.327		66.42	-
- พื้นขีดครว 20 % ของที่นั่ง	10.22			-
- ส่วนประกอบอาหาร 85% ของครัว	8.69			
- ส่วนประกอบอาหาร 15% ของครัว	1.53			
เคาน์เตอร์บริการ 20% ของครัว	2.04			
ส่วนเก็บของ 25 % ของครัว	2.55			
โต๊ะอาหาร	23.03	3	69.09	
ห้องน้ำ	25.88			
รวมพื้นที่			237.69	

Support Section

องค์ประกอบ	พ.ท./ หน่วย (ตร.ม.)	จำนวน	พท.รวม (ตร.ม.)	หมายเหตุ
อาคารกิจกรรม				
- Souvenir	170.00			
- Book Shop	44.00			
- Lounge		28	93.00	
- Pre-Function Area	0.64	200	125.00	
- Currency Exchange	9.00	1		การสำรับ
- ห้องค้า	29.00	1	46.00	A.D.
stock	58.00			
รวมพื้นที่			540.00 m ²	

บทที่ 4

การศึกษาระบบสภาพแวดล้อมภายในโครงการ

4.1 ระบบปรับอากาศภายในอาคาร

ระบบปรับอากาศในอาคารศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระบบปรับอากาศที่นิยมใช้โดยทั่วไปมี 2 ระบบ คือ

1. ระบบทำความเย็นโดยตรง เป็นระบบที่นำอากาศผ่านโดยทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศโดยตรง ทำให้เกิดลมเย็นและพัดสู่ภายนอก
2. ระบบทำความเย็นโดยอ้อมเป็นระบบที่มีระบบทำความเย็นที่ใช้น้ำเป็นตัวกลางแล้วนำตัวกลางนี้ไปหมุนเวียนทำให้เกิดความเย็นในอากาศ

ระบบการทำงานแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนทำหน้าที่ทำความเย็น
2. ส่วนส่งต่อไปยังห้องต่างๆ โดยมีน้ำเย็นอุณหภูมิ 18 องศาเซลเซียส

ข้อดีและข้อเสียของระบบ WATER COOLED CHILLED WATER SYSTEM

- ข้อดี
1. สามารถต่อท่อไปได้ทั่วอาคารทำให้กระจายลมเย็นได้ทั่วถึง
  2. เหมาะกับอาคารและโครงการขนาดใหญ่
  3. ไม่มีเสียงดังรบกวน

- ข้อเสีย
1. ค่าใช้จ่ายสูงมาก
  2. อาคารต้องมีการออกแบบพิเศษสำหรับการเดินท่อต่างๆ
  3. ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูง

การติดตั้งเครื่อง

จะมีห้องเฉพาะและตั้งอยู่ในบริเวณ CORE ของอาคาร ระบบจะถ่ายเทอากาศในห้องลมเย็นไปตาม SUPPLY AIR DUCT และไประบบความร้อนภายในห้อง อากาศร้อนจะถูกดูดกลับมาทาง AIR RETURN DUCT และไประบบความร้อนภายในห้อง อากาศร้อนจะถูกดูดกลับมาทาง AIR RETURN DUCT และจะมี FILTER กรองอากาศเย็นและปล่อยลมเย็นประมาณ 75% ผสมกับอากาศบริสุทธิ์ภายนอกอีก 25% และผ่านความเย็นที่เกิดจากน้ำกลายเป็นลมเย็นออกมา

DUAL DUCT คือท่อสำหรับปล่อยไอร้อนและไอเย็นเป็นท่อคู่ขนานกันไปตลอดตามความยาวของอาคารในที่ปล่อยแต่ละอันจะมีไอออกสู่ ATTENUATOR UNIT ซึ่งไอร้อนและไอเย็นผสมกันใน ATTENUATOR UNIT และนำกลับมาใช้ยังพื้นที่ที่ต้องการ

ปัญหาของ CHILLED WATER

1. ต้องมีทีมงานดูแลประจำ เพื่อดูแลเรื่องน้ำและเรื่องห้องควบคุม
2. น้ำที่มาเกาะท่อเย็นแล้วหยดลงมาบนฝ้า ระบบนี้ค่อนข้างดีติดตั้งใหม่ๆ จะไม่มีปัญหา แต่เมื่อนานไปฉนวนหุ้มท่อจะเสื่อม

หัวจ่าย (AIR REGISTER)

หัวจ่ายลมเรียกรวมๆ ทั่วไปว่า AIR GRILLE และหน้ากากจ่ายลมเรียกว่า SUPPLY AIR GRILLE RETURN หน้ากากกลับลมเรียกว่า AIR GRILLE

การติดตั้งแบ่งออกได้ดังนี้

1. SIDE WALL UNIT คือติดตั้งขนานกับกำแพงของห้อง
2. UNDER THE WINDOWS UNIT ติดตั้งไว้ใต้หน้าต่าง
3. CELING UNITS ให้อากาศออกจากเพดาน เป็นวิธีที่นิยมและนำมาใช้ในโครงการ

ลมกลับ (RETURN AIR SYSTEM)

ลมที่เป่าออกมาแล้วจะถูกกลับเข้าเครื่องเพื่อไปทำให้เย็นแล้วปล่อยกลับมาใหม่ เนื่องจากลมภายนอกห้องร้อนกว่าลมเก่า ถ้าเราใช้ลมจากภายนอกห้องมาทำเป็น RETURN AIR ทั้งหมดจะต้องมีห้อง AHU ขนาดใหญ่ จึงจะสามารถปรับอุณหภูมิได้ตามต้องการ

ลักษณะการออกแบบช่องทางเดินของลมกลับ

1. เจาะช่องใส่หัวลมกลับเป็นบานประตูหรือผนัง ลมที่ปล่อยออกมาจากหัวจ่ายจะกลับเข้าสู่ห้อง AHU ทางช่องนี้
2. เจาะช่องใส่หัวลมกลับที่ฝ้า โดยมีหัวลมกลับอันหนึ่งในห้อง ถ้าจะให้ดีควรจะทำท่อลมระหว่างท่อลมกลับสองอันนี้ด้วย เพื่อป้องกันมิให้ได้รับความร้อนจากอากาศใต้ฝ้า
3. เดินท่อลมกลับจากห้องต่างๆ กลับไปยังเครื่องส่งความเย็น (เป็นวิธีที่ใช้ในโครงการ)

หลักพิจารณาการใช้ท่อลมในอาคาร

1. ใช้การปรับอากาศพร้อมกันหมด ใช้สำหรับห้องขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีการแบ่งซอยออกเป็นห้องย่อยที่ต้องการใช้ปรับอากาศพร้อมๆ กัน เพราะบางขณะบางห้องไม่ต้องการใช้ระบบปรับอากาศแต่เครื่องก็ยังคงทำงานอยู่
2. ต้องการประหยัดและสวยงาม การปรับอากาศบางบริเวณที่ไม่ต้องใช้ท่อลมจะมีการใช้ท่อส่งลมเย็นขนาดเล็กหลายตัวเพื่อให้กระจายลมเป็นไปอย่างทั่วถึง

3. การกระจายลมให้ทั่วห้อง ท่อลมเย็นจะเป็นดังพาลมไปยังที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง หัวจ่ายแต่ละหัวสามารถเป่าลมตามแนวราบได้ไม่ต่ำกว่า 2-3 เมตร
4. ต้องการควบคุมสภาพอากาศบางห้อง เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ จำเป็นต้องใช้ท่อลมควบคุมอุณหภูมิและควบคุมความชื้น ที่ค่าหนึ่งมักต้องใช้ท่อลมที่ช่วยให้อากาศสม่ำเสมอและอุปกรณ์กำจัดฝุ่น อุปกรณ์เพิ่มและลดความชื้นยังสามารถติดตั้งได้ในระบบท่อลม นอกจากนี้การปรับปริมาณอากาศบริสุทธิ์จะทำได้ง่ายกว่า

สิ่งที่ควรสำรวจก่อนออกแบบท่อลม

1. จะมีการตีฝ้าหรือไม่ ระยะห่างระหว่างช่องฝ้าเป็นเท่าไร ระยะแคบสุดคือตรงที่มีคานวิ่งผ่าน มักจะเดินท่อลมรอบๆ แล้วตีกลองปิดป้องกันความเสียหาย
2. ตำแหน่งและโครงสร้างของอาคาร เช่น ตำแหน่งของคานซึ่งดูจากแนว GRID ของเสา ควรเลือกที่ลงของหัวจ่ายให้เหมาะสมกับบริเวณที่จะปรับอากาศ เช่น บริเวณที่นั่ง ตำแหน่งห้อง เป็นต้น
3. สภาพของห้อง เช่น โดนแดดตลอดวัน คนจำนวนมากก็ควรปล่อยลมบริเวณนั้นมากๆ
4. โครงสร้างหลังคาว่าสามารถแขวนท่อลมได้อย่างไร

เครื่องปรับอากาศทั่วไปที่เป็นแบบ Split type หรือ แบบ Multi type ท่อน้ำยาที่เชื่อมระหว่าง Indoor Unit กับ Outdoor Unit ของทุกชุดจะแยกออกจากกัน เช่น ห้องเรียน 18 ห้อง เราต้องใช้เครื่องปรับอากาศถึง 18 ตัว ทำให้ต้นทุนการติดตั้งสูง เนื่องจากจำนวนท่อน้ำยาและการติดตั้งมากกว่า แต่ถ้าเป็นระบบปรับอากาศแบบ VRV แล้ว จะสามารถลดจำนวนลงได้เหลือเพียง 3 ตัว ที่น้ำยาสามารถเดินไกลได้ถึง 100 เมตร

ข้อดีของระบบแบ่งจ่ายน้ำยา REFNET (VRT) เมื่อเทียบกับเครื่องปรับอากาศทั่วไป

1. ท่อน้ำยาทั้งหมดที่ใช้น้อยกว่า
  - ประหยัดค่าท่อน้ำยาที่ใช้
  - ลดระยะเวลาในการติดตั้ง
2. ลดจำนวน Outdoor Unit
  - ประหยัดพื้นที่ตั้ง Outdoor Unit
  - ลดระยะเวลาในการติดตั้ง

รายละเอียดระบบปรับอากาศ

1. ห้องน้ำ จัดให้มีการระบายอากาศอย่างเหมาะสมตามจำนวนผู้พักและขนาดห้อง
2. ห้องปรับอากาศทุกห้อง จัดให้มีระบบระบายอากาศ ตาม FUNCTION ROOM และขนาดของแต่ละห้อง

MACHINE ROOM จัดให้มีระบบระบายอากาศตามชนิด ขนาด และ MACHINE และขนาดห้อง

ทั้งนี้การปรับเปลี่ยน Function มาเป็นโรงแรมทำให้ต้องมีการปรับเพิ่มงานระบบให้พอเพียงกับความต้องการที่มากขึ้น โดยต้องศึกษางานระบบเดิมข้างต้นถึงชนิด ประเภทการใช้งาน และปริมาณ เพื่อเพิ่มเติมได้อย่างเหมาะสม

4.2 ระบบแสงสว่างภายในอาคาร

จุดประสงค์ของแสงสว่างหลักๆ มีดังนี้

1. ให้ทัศนวิสัยที่ดีในการมองเห็น
2. สร้างบรรยากาศที่ดี
3. เน้นวัสดุให้มีการโดดเด่นตาม DESIGN

ระบบการให้แสงแบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. DIRECT LIGHTING ดวงไฟส่องตรง
2. SE-MI DIRECT LIGHTING แสงทางตรงและทางอ้อม
3. CENTRAL DIFFUSE แสงกระจายรอบตัว
4. SE-MI INDIRECTIONAL
5. INDIRECTIONAL LIGHTING ดวงไฟส่องทางอ้อม

ความสูงของการติดตั้ง (ฟุต)	ขนาดของดวงไฟ (วัตต์)
7-10	40
8-12	60
10-14	75
12-16	100
19-20	150
17-27	250
25-35	400
30-40	500

ลักษณะต่างๆ ของแสงสี

ใช้ไฟสีเขียว

ผนังสี	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
1 . แดง	เทาอมน้ำตาล
2 . เหลือง	เขียว
3 . เขียวเข้ม	เขียวยิ่งขึ้น
4 . ม่วง	เทาน้ำเงิน
5 . ส้ม	เหลืองอมเทา
6 . น้ำเงิน	เขียวอมน้ำเงิน

ใช้ไฟสีเหลือง

ผนังสี	ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
1 . แดง	ส้ม
2 . เหลือง	เหลืองจัด
3 . น้ำเงินอ่อน	เทาอ่อน
4 . เขียวเข้ม	เขียวออกเทา
5 . เขียวอ่อน	เทาจัดมาก
6 . ม่วง	ม่วงแดง
7 . ส้ม	เหลือง

ข้อควรคำนึงในการใช้แสง

- ค่า CRI ของหลอดและสีที่นำมาใช้จะมีผลกับความถูกต้องของสีโดยรวม
- มีความเข้มและส่องสว่างเพียงพอที่จะเน้นรูปร่างและรายละเอียดของวัสดุ
- ในพื้นที่เพดานสูงมากแล้วใช้ไฟตลอดทั้งวัน ควรดูค่าอายุการใช้งานและการประหยัดพลังงานควบคู่ไปกับบรรยากาศที่เราต้องการ
- การป้องกันแสงสะท้อนจากวัสดุ (ทำมุมไม่เกิน 35 องศา)

น้ำหนักของสีในการมองเห็น

- สีอ่อนจะสะท้อนมากกว่า
- สีเข้มจะดูดแสงสว่างมากกว่า

ตารางการเปรียบเทียบการสะท้อนของสีต่างๆ

สี	อัตราค่าสะท้อนแสง
ครีม	65-75%
ขาว	80-90%
เหลือง	75-80%
ชมพู	40-70%
ฟ้า	35-50%
เทา	35-50%
ดำ	2-5%
น้ำเงิน	8-12%
แดงเข้ม	4-7%
ชมพูอมม่วง	60-65%

จากจำนวนและเปอร์เซ็นต์ที่ได้จะเห็นว่าสีขาวสะท้อนแสงมากที่สุดและสีดำจะมีการสะท้อนต่ำสุด

การสะท้อนแสงของสีบนส่วนต่างๆ ภายในอาคาร

ระนาบ	เปอร์เซ็นต์ของการสะท้อนแสง
เพดาน	70-80%
พื้น	35-50%
ผนัง	50-60%
ผนังใต้ของหน้าต่าง	50-60%
โต๊ะและเก้าอี้	35-50%
บัวเชิงผนัง	40%

4.3 ระบบเสียงและการควบคุม

เสียงและการป้องกันเสียงรบกวน

การออกแบบเพื่อให้มีระบบเสียงที่ดีต้องคำนึงถึงการสะท้อนของเสียง การดูดกลืนเสียง และการกระจายของเสียง ทั้งนี้ความเกี่ยวข้องกันของการออกแบบห้อง การวางเครื่องเรือนและการเลือกใช้วัสดุด้วย

ระบบการสะท้อนและการหักเหของเสียง

คือ การใช้ระนาบเป็นตัวสะท้อนและหักเหไปในทิศทางที่ต้องการ เช่น PERMANENT EXHIBITION

ระบบการดูดซับเสียง

คือ การ ABSORPTION เสียง เป็นตัวกักเสียงด้วยวัสดุผิวนุ่มลดการเกิดเสียงก้อง นิยมใช้ในห้องขนาดเล็ก เช่น โรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก เป็นต้น

การกระจายเสียง

เป็นระบบที่เกิดจากการพัฒนาทฤษฎีการสะท้อนและหักเหของเสียงโดยคุณสมบัติการกระจายทั่วทิศทางโดยมีการเปลี่ยนเฟสไปตามธรรมชาติและมีการเฉลี่ยความเข้มของเสียงออกไป

การออกแบบและการควบคุมเสียงที่ใช้ในอาคาร จะนำความรู้จากทั้งสามระบบมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม คือ

1. FUNCTION ของสถานที่นั้นๆ
2. ความเหมาะสม ขนาด และรูปร่างของห้อง
3. ความสวยงามในการออกแบบตกแต่งภายใน

ชนิดของวัสดุดูดซับเสียง (SOUND ABSORPTION MATERIAL)

คุณสมบัติในการดูดกลืนเสียงขึ้นอยู่กับลักษณะของผิว ความหนา และความหนาแน่นของวัสดุ วัสดุที่เก็บเสียง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. PREFABRICATED ACOUSTICAL UNIT คือวัสดุดูดซับเสียงสำเร็จรูป รวมทั้ง ACOUSTIC ITEM ที่ทำขายตามท้องตลาดเป็นแผ่นๆ

2. ACOUSTIC PLASTER AND SPRAYED ON MATERIAL เป็นวัสดุพูนพวกพลาสติก และวัสดุมีโย (BINDER UNIT)

3. ACOUSTIC BLANKETS เป็นวัสดุจำพวก MINERAL WOOL, WOOD WOOL, FIBER GLASS, KAPOK BATTES AND HAIR FELT

วัสดุต่างๆ มีสัมประสิทธิ์ของการดูดเสียง ที่ความถี่ 512 เฮิรตซ์

พรม	1.20
ผ้าม่านหนา	0.40-0.60
Plaster	0.025
แผ่นกระจกหรือแก้ว	0.025
เซโรเท็กซ์	0.36
ไม้ที่ทาน้ำมันวานิช	0.30
เก้าอี้ทึบ	0.30

สิ่งที่ระวังเกี่ยวกับการป้องกันเสียงต่างๆ คือ

เสียงวิ่งไปวิ่งมาในห้อง (ROOM FLUTTER)

มักเกิดจากห้องที่มีผนัง 2 ด้าน มักทำให้เกิดเป็นเสียงอูโระระได้ วิธีแก้ อาจทำให้กำแพงไม่ขนานกันได้ โดยการแขวนรูป มีhingวางหนังสือหรือhingวางสิ่งของอื่นๆ ประคองหน้าต่างก็ช่วยแก้ไขไปในตัววัสดุที่ขรุขระ ตู่โต๊ะ ม่านเป็นริ้วๆ จะช่วยให้ ROOM FLUTTER หายได้

เสียงรบกวนที่เกิดจากพัดลมเครื่องปรับอากาศ เป็นเสียงที่เกิดภายในอาคาร การแก้ปัญหาทำได้ดังนี้ คือ

- วัสดุที่ดูดกลืนเสียง ทำหน้าต่างกระจก 2 ชั้น ป้องกันเสียงที่แทรกผ่านตรงรอยต่อของประตูและรอยกฏญแจโดยใช้วัสดุพวกสีกนลาด ยาง ปิดช่องโหว่
- โครงสร้างของพื้น เช่น การปูพื้นไม้บนพื้นคอนกรีต การทำ FINISHED บนพื้นคอนกรีต เช่น CORK BOARD กระเบื้องยาง พรม

ควรทำฝ้าเพดาน ฝ้าเพดานชนิดแขวน (SUSPERNEE CEILING) ให้มีจุดที่แขวนน้อยที่สุด และยืดหยุ่น (FLEXIBLE) ได้เช่น เหล็กเส้น ลวด เพื่อไม่ให้เป็นสื่อสะท้อนมาสู่เพดาน

การทาสีบนวัสดุดูดเสียง

การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนทาสีวัสดุดูดเสียงเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะวัสดุบางอย่างเมื่อทาสีแล้วคุณสมบัติจะลดลง

1. วัสดุที่เป็นแผ่นบางๆ ดูดเสียงด้วยการสั่นไหว และวัสดุที่มีรูพรุน การใช้สีอาจไปอุดรูพรุนจับเสียงเหล่านั้นได้
2. วัสดุจาก MINERAL หรือ FIBER BOARD จะไม่สามารถทาสีได้ เนื่องจากเนื้อสีจะไปอุดรูพรุน ไม่สามารถดูดเสียงที่ความถี่ประมาณ 50 คน /นาทื จะใช้วิธีท้นแลคเกอร์แทนการเพนต์สีและควรใช้การพ่นมากกว่าการทาด้วยแปรง

สรุปการใช้เสียงการควบคุม

การแก้ปัญหาเสียงที่เกิดขึ้นจะมีผลกระทบต่อผู้ใช้สอยอาคารนั้น นอกจากการจัดวางผังให้เป็นสัดส่วนแยกประเภทของ FUNCTION ให้ดีแล้วนั้น ยังต้องคำนึงถึงเสียงภายในอาคารด้วย เช่น

- ส่วน HALL และบริเวณ PLAZA เป็นบริเวณที่จะเกิดเสียงสะท้อนได้ง่ายต้องมีการกันเสียง
- ส่วน OUTDOOR ACTIVITY และ LIBRARY เป็นส่วนที่มีกิจกรรมต่างๆ สูง ทำให้เกิดเสียงรบกวนกันได้ง่าย จึงควรใช้โซนอื่นมากันระหว่าง OUTDOOR ACTIVITY กับ LIBRARY
- ส่วนสำนักงานแยกพื้นที่ต่างหากสำหรับส่วนผู้บริหารระดับสูงเพื่อบรรยากาศการทำงานที่สงบ

4.4 ระบบรักษาความปลอดภัยและการป้องกันอัคคีภัย

ระบบแจ้งเหตุ

1. ระบบกดปุ่มแจ้งเหตุ มีสัญญาณเตือนในบริเวณโรงทั่วไป
2. ระบบ HEAT & SMOKE DETECTOR ในบริเวณห้องโรงทั่วไป และในส่วนที่อาจเป็นต้นเหตุเพลิงไหม้

ระบบดับเพลิง

1. ระบบท่อน้ำแรงดัน และสายสูบ ในส่วนของโรงทางเดิน ส่วนสำนักงานและบริเวณอื่นๆ โดยทั่วไป
2. ระบบสปริงเกอร์ ใช้ระบบสปริงเกอร์ แบบ WST PIPE (คือระบบท่อน้ำที่มีแรงดันสูงจะพ่นกระจายลงมา) ติดตั้งในส่วนบริการหลักของตัวอาคาร (BACK OF THE HOUSE) เช่น บริเวณที่มีการเสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้
3. ระบบก๊าซ ใช้ระบบก๊าซฮาโลนอน 1301 (คุณสมบัติของก๊าซฮาโลนอน 1301 คือ สามารถหยุดปฏิกิริยาจากเชื้อเพลิงไหม้จากโมเมกุลหนึ่งภายใน 10 วินาที ลักษณะของก๊าซเหลวไม่เป็นอันตรายต่อคน และมีประสิทธิภาพมาก เหมาะกับห้องที่ไม่สามารถดับไฟได้โดยการใช้น้ำได้ เช่น ในห้องที่มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ ห้องควบคุมระบบโทรศัพท์)
4. เครื่องมือผจญเพลิง ดับไฟที่เคลื่อนที่ได้ ติดตั้งอยู่เป็นชุดรวมกันกับสายสูบและท่อน้ำ ระบบท่อน้ำแรงดันรวมเป็น 1 หน่วย (HOSE CABINET WALL) ทุกระยะ 20 เมตร

4.5 ประเภทของวัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง

1. วัสดุประเภทหิน

วัสดุประเภทหิน สำหรับผนังภายในและภายนอกของอาคาร วัสดุประเภทหิน อันได้แก่ หินประเภทเนื้อละเอียด สามารถทนต่อดินฟ้าอากาศหรือใช้กันผนังและพื้นที่ใช้งานสมบุกสมบันตลอดจนเนื้อที่ที่คนพลุกพล่าน เพราะหินทนต่ออากาศสัมผัสและทำความสะอาดง่ายและหินยังมีคุณสมบัติที่ให้ความงดงาม ประทับใจ มีค่า หยุหร

หินอ่อน เป็นหินที่สามารถทนสกปรกได้ดี ทนต่อสารเคมีได้บ้างในบางชนิด ซึ่งจะใช้หินอ่อนกับผนังภายในเป็นส่วนมาก หินอ่อนให้ลักษณะที่มีคุณค่าในด้านความงามกว่าหินประเภทอื่น มีสีให้เลือกหลายสี ขาว ดำ เทา ชมพู เขียว เนื้อ น้ำตาล เป็นต้น หินชนิดนี้ทนกับน้ำหนัก ปานกลาง ทนต่อการขีดสี ไม่เก็บเสียง หยุหรและมีผิวหน้าที่ดูสวยงามถ้าถูกน้ำมันอาจต่างเป็นดวงมีทั้งด้านและมัน มักใช้ปูพื้นห้องน้ำที่ ต้องการมีความหยุหร วิธีปู ปูบนปูนทราย 1/3 หนา 1/2 ขนาดความหนาของแผ่นจะเป็น $\frac{3}{4}$ และ 1"

หินแกรนิต ส่วนมากใช้กรุผนังหรือพื้นทางเดินของส่วนต่างๆ เนื่องจากเป็นหินแข็งที่สุด เนื้อแน่นและทนทาน เมื่อขีดให้ขึ้นเงาจะมีลักษณะคล้ายหินอ่อน บำรุงรักษาความสะอาดได้ง่าย

หินหล่อ ได้แก่ วัสดุประเภทหินผสมกับซีเมนต์ คูมีคุณค่าน้อยกว่าหินแท้ แต่มีความงดงามคงคนและบำรุงรักษาง่ายเท่ากับหินแท้

2. วัสดุประเภทดินเผา

วัสดุประเภทดินเผา เช่น อิฐ กระเบื้อง และเซรามิค สามารถใช้กรุพื้นและผนัง ราคาถูกกว่าหิน ทนทานดินฟ้าอากาศ ทนการสึกกร่อน บำรุงรักษาง่าย ตลอดจนมีลวดลายให้เลือกได้มากกว่า

อิฐ อิฐสามารถนำมาใช้ได้โดยธรรมชาติของมัน หรือทาสีทับ สีธรรมชาติมีสีแดง สีแสด สีเหลือง หรือสีเทา ขาว ถูกกว่าหิน คงทนและง่ายต่อการรักษา

กระเบื้อง เป็นวัสดุที่สามารถปูได้ทั้งพื้นและผนัง ให้ในทุกห้องตามที่ต้องการและเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ และยังมีหลายขนาด หลายแบบ และหลายสีให้เลือกได้ตามความพอใจ แบ่งเป็น 2 ชนิด

- กระเบื้องที่ผลิตในประเทศ มีทั้งผลิตด้วยมือคนและเครื่องจักรซึ่งนับว่ามีคุณภาพดีทั้งทางความคงทนและความสวยงามใกล้เคียงกับของต่างประเทศ ส่วนที่ผลิตด้วยมือ เมื่อเวลาปูจึงเป็นการผลิตมักจะได้ขนาดและสีไม่เท่ากัน บางแผ่นอาจมีการโค้งงอ ลักษณะที่ไม่เท่ากันนี้นับเป็นความงดงามอีกแบบสำหรับผู้ต้องการวางเป็นธรรมชาติได้แบ่งคุณภาพของกระเบื้องชนิดเดียวกันออกเป็นเกรดต่างๆ คือ A B C มีและไม่มีตำหนิตามเกรด บางชนิดผลิตเพราะการสั่งของสถาปนิกเท่านั้น

- กระเบื้องที่ผลิตจากต่างประเทศ ส่วนมากมักผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงเรียวย่อยสวยงามคงคนกระเบื้องที่มีคุณภาพที่สุดคือ กระเบื้องของญี่ปุ่น สวยที่สุดของอิตาลี แต่ปัจจุบันได้ถูกสั่งห้ามเข้าจากรัฐบาลเพื่อเป็นการสนับสนุนใช้ของไทย การปู จะต้องทำ ความสะอาดพื้นเทพื้นไว้เรียวย่อยจึงเรียกให้ตั้ง เพื่อกำหนดแนวระดับความสูง - ต่ำของ กระเบื้อง แล้วเทพื้นทรายใส่ วางกระเบื้องตามแนวเชือกก่อนปู ต้องแช่น้ำกระเบื้อง เพื่อให้ติด กับปูน การรักษากระเบื้องก่อนปูจึงไม่ควรตากแดด เมื่อนำเอามาแช่น้ำ อาจทำให้แตกได้ ทิ้งไว้ สัก 5 ชั่วโมง ให้ปูนจับแล้วจึงยาด้วยแนวปูนผสมสีฝุ่น การดูแลรักษาอาจใช้แว็กซ์ลงเดือนละ 2 ครั้ง หรือรักษาความสะอาดธรรมดาก็ได้

3. วัสดุประเภทไม้

เป็นวัสดุที่เหมาะสมกับการตกแต่งภายใน ที่ต้องการความเป็นธรรมชาติเพราะหาได้ง่าย ทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ และมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมไม่มีหลายชนิด เช่น

ไม้สัก เป็นไม้เนื้อปานกลางระหว่างไม้เนื้อแข็งกับไม้เนื้ออ่อน ใช้กับงานประณีตได้ดี รวมทั้งมีสีและลวดลายสวยงามเหมาะสมแก่การทำเครื่องเรือน ในส่วนที่ต้องการความสวยงาม และคงทน การนำมาใช้ ควรขัดผิวให้เรียวย่อย อาจย้อมสีให้เข้มเล็กน้อยก็จะสวยงาม

ไม้ฉัดสัก คือไม้สักที่แปรรูปให้เป็นแผ่นบางฉัดทับกับไม้เนื้อแข็ง เพื่อให้มีความแข็งแรงไม่ ปิดงอหรือหัก ใช้กรุเครื่องเรือนที่ทำโครงด้วยไม้สัก

ไม้ฉัดยาง เป็นไม้ฉัดชนิดเดียวกับไม้ฉัดสักมีความแข็งแรงทนทานพอๆ กันกับไม้ฉัดสัก แต่มีเนื้อสีไม้และลวดลายน้อยกว่ามาก นิยมพ่นหรือกรูวัสดุอื่นทับผิวหน้าอีกที ราคาถูก แต่การใช้ ไม้ฉัดยางพ่นสีทำผิวเครื่องเรือน จะดูแลรักษายากกว่าเครื่องเรือนทำผิวด้วยไม้สัก

ไม้นสนหรือไม้จำจา เป็นไม้เนื้ออ่อน ไม่นิยมใช้ทำเครื่องเรือนมากนัก แต่มีใช้ประกอบหรือ ตกแต่งบางส่วนของเครื่องเรือนให้ดูสวยงาม และราคาค่อนข้างถูก

นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ที่อัดแปรรูป แล้วใช้ทำเครื่องเรือนได้อีก มีความแข็งแรงเท่าเทียม กับไม้ แต่ราคาถูกกว่า เรียกว่า "ยิปซัมบอร์ด" แต่ต้องมีวัสดุกรุทับผิวหน้า

4. วัสดุประกอบแร่ธาตุอื่นๆ

วัสดุที่นำมาทำเครื่องเรือน นอกจากไม้แล้ว ก็ยังมีวัสดุอย่างอื่นอีกมากมายชนิดที่ใช้ได้ พอติดกัน และได้ความสวยงามแปลกตาออกไปอีก ดังต่อไปนี้

เหล็ก เหล็กที่ใช้ทำเครื่องเรือนมี 2 ชนิด คือ เหล็กแผ่น และเหล็กทอกลมซึ่งมีให้เลือกอยู่ หลายขนาด สามารถดัดแปรรูปได้ด้วยการหล่อให้เป็นรูปอย่างไรก็ได้ ผิวชั้นสำเร็จทำได้ตั้งหลาย อย่าง เช่น ขุบโครเมียม, พ่นสี, รมดำ ฯลฯ แต่เหล็กมีข้อเสีย คือ เป็นสนิม ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีผู้นิยม ทำเครื่องเรือน นอกจากในชนิดที่มีราคาถูก หรือเครื่องเรือนที่ผลิตเป็นพวกอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ การให้บริการขายทะเล จะทำให้อายุการใช้งานสั้นลงไปมาก

เครื่องเรือนเหล็กที่ใช้กรรมวิธีตัดนั้นมียุคราคาถูกที่สุด ส่วนที่ใช้กรรมวิธีหล่อ นั้นแพงกว่า ประมาณ 3 เท่า โดยเฉพาะที่ต้องหล่อเป็นลวดลายพิเศษ ต้องใช้ช่างแกะสลักไม้ชิ้นในมาเป็นแบบเสียก่อน อนึ่งวัสดุประเภทนี้อาจยึดเหนี่ยวตัวเองได้ตามคุณสมบัติต่างกัน ดังนั้นจึงไม่เหมาะสมสำหรับนำไปประกอบเป็นเครื่องเรือนร่วมกับวัสดุอื่นๆ ตัวอย่าง เช่น ใช้เก้าอี้ที่นั่งเป็นไม้ แต่ขาเป็นเหล็กตัดกันติดติดกัน เมื่อใช้ไปจะพบว่าระหว่างรอยต่อจะคลอนแคลนแก้มไม่หาย แต่ถ้าใช้เหล็กทำทั้งตัว จะทนทานและแข็งแรง

สแตนเลส เป็นโลหะดีพิเศษกว่าเหล็กธรรมดา คือ ไม่เป็นสนิม แข็งแกร่ง แต่ราคาสูงกว่าเหล็ก มีทั้งแผ่นและเป็นท่อกลม มีผิวมันสะท้อนแสงจึงดูเบาว่าเหล็กและไม้

ทองเหลือง เป็นโลหะที่มีความแข็งแรง ผิวสีทอง ราคาแพง บำรุง รักษายาก แต่ให้ความรู้สึกหรูหรา มีคุณค่า มีคุณสมบัติดัดโค้งหรืองอให้เป็นรูปต่างๆ ได้

อลูมิเนียมอัลลอยด์ เป็นโลหะแข็งแรง มีน้ำหนักเบา ไม่เป็นสนิม หล่อเป็นลวดลายละเอียดได้ทำผิวได้หลายแบบ ราคาแพงกว่าเหล็กประมาณ 2 เท่า

5. วัสดุประเภทพลาสติกหรือวัสดุประเภทสังเคราะห์ประเภทเดียวกัน

ลักษณะเป็นแผ่น แข็งใสมีทุกสี และขนาดความหนาหลายขนาด รวมทั้งมีทั้งแบบโปร่งและทึบ สามารถดัดโค้งงอ หรือทำเป็นรูปกลมได้ ให้ความโปร่งเบา แต่ดูแลรักษายาก เสื่อมคุณภาพเร็ว เป็นริ้วรอย ชีตช่วนง่าย

6. กระจก

กระจกเป็นวัสดุสำคัญในการตกแต่งภายในอย่างมาก เพราะมีความสวยงามในตัวเอง สามารถใช้ร่วมกับวัสดุอื่นๆ ได้อย่างดี มีความโปร่งแสง ทนไฟ และกระจกเงามีความสำคัญในการเพิ่มความโปร่ง โล่ง และมีคุณค่า หูหยาให้กับสถานที่

กระจกมีหลายแบบ สามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการ เช่น กระจกดูดความร้อน กระจก 2 ชั้น ช่วยกระจายแสง และกรองความร้อน กระจกบานเกร็ด รับลมได้ กระจกมีซ้อดี คือสามารถกันน้ำ ลม ฝนได้ ปลอดภัยจากเชื้อรา และสามารถป้องกันเสียงรบกวนได้แต่มีข้อเสีย คือมีขนาดใหญ่ไม่มาก ถ้าต้องการใหญ่พิเศษ ต้องสั่งทำจากต่างประเทศ ขนส่งลำบากและมีน้ำหนักจะเป็นรอยขีดข่วน และฝุ่นเกาะได้ง่าย

7. พรม

พรมที่ใช้ในปัจจุบันมี 5 ประเภทคือ

- พรมมาตรฐานทั่วไป เป็นพรมที่ทอจากไหมจริงๆ แบ่งเป็น
  - พรมชนิดขนสัตว์แท้
  - พรมชนิดใยผสมหรือสังเคราะห์

พรมชนิดนี้มีความหนาตั้งแต่ 2-6 ปอนด์ ราคาของพรมขึ้นอยู่กับความหนา อุปกรณ์การปูพรมได้แก่ ยางรองพรม เทป ตะปูตีขอบ

- พรมมาตรฐานแยกชิ้น เป็นพรมที่มีลักษณะเหมือนแบบแรก แต่มีขนาดย่อย และขายเป็นชิ้น ไม่ต้องมีอุปกรณ์ประกอบ ใช้วางลงบนพื้นได้เลย
- พรมกันน้ำ เป็นพรมทำจากใยสังเคราะห์พิเศษ กันน้ำได้ดีกว่า 2 แบบแรก แต่ความสวยงามหนานุ่มนั้นด้อยกว่า บางครั้งเรียกว่า “พรมสักหลาด” คือ “พรมอัด” มีทั้งเป็นม้วนใหญ่ และเป็นแผ่นสี่เหลี่ยม ปูทีละแผ่นต่อกันเป็นผืนโดยใช้ทากาว ส่วนชนิดเป็นม้วนต้องจ้างช่างปู
- พรมที่ใช้วัสดุพิเศษ เป็นพรมที่ผลิตจากวัสดุพิเศษในท้องถิ่น เช่น ปอ มักใช้ในการประดับผนังมากกว่าปูห้อง เพราะไม่เหมาะสมกับการรับน้ำหนัก
- พรมอื่นๆ เช่น พรมน้ำมัน ราคาถูก ไม่มีปัญหาในการผลิตพรมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ เป็นวัสดุผิวสัมผัสอ่อนนุ่ม มีสีสรรลวดลายให้เลือกมาก เก็บเสียงได้ดี แต่รักษาความสะอาดยาก เหมาะกับห้องที่ปรับอากาศเท่านั้น

การปูพื้นและวัสดุพื้นผิว สามารถแบ่งออกเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. พื้นหินอ่อน

ให้ความรู้สึกที่รุ่มเย็นสว่าง และดูสมฐานะ แต่มีข้อเสีย คือ อาจลื่นได้ ดังนั้น เส้นทางของแขกควรปูพรม ตลอดจนบริเวณทางเข้าใหญ่ ควรมีพรมเช็ดเท้าเฉพาะ

2. พื้นไม้

ให้ความรู้สึกที่อบอุ่น ข้อเสียอยู่ที่การดูแลรักษายาก ต้องมีการดูแลเอาใจใส่อย่างดี ไม่นิยมใช้ปูในส่วนห้องพักผ่อน เพราะเป็นการสิ้นเปลือง และใช้ประโยชน์ได้ดีไม่เท่าที่ควร

3. พรม

ให้ความรู้สึกสะอาด สบาย อบอุ่นใจและเชื้อเชิญดี ปูได้เกือบทุกสถานที่อาจใช้ปูจนถึงบริเวณหรือปูเฉพาะส่วน เพื่อเน้นความสำคัญก็ได้ ทั้งนี้ต้องขึ้นกับบรรยากาศแวดล้อมต้องให้เข้ากันดี ทั้งการเลือกใช้โทนสี และลักษณะรูปร่างต่างๆ

4. ผิวนูนหยาบ นูนน้อย และผิวนูนชนิดอื่น ๆ

ผิวนูนชนิดนี้ทำให้เกิดความสกปรกง่าย และยากต่อการทำความสะอาดอาจใช้กับ
ชั้นบันไดทางเข้าตึก และช่องทางระหว่างประตูในกับประตูนอก ให้ความรู้สึกหยาบ ไม่เรียบร้อย

5. แผ่นปู (แผ่นคอนกรีต แผ่นหิน)

ให้ลักษณะของความแข็งแรงไม่สึกกร่อน แต่ควรคำนึงถึงความหยาบและการสะท้อนเสียง
ควรใช้สีเข้าส่วนอื่นๆ ได้ดี เหมาะสมกับโรงแรมตากอากาศ ที่มีคนไปมากันพลุกพล่าน
การตกแต่งผนัง

เป็นส่วนประกอบที่ส่งผลต่อการตกแต่งภายในห้องโถง และยังแบ่งบริเวณให้เป็นสัดส่วน
เพื่อใช้งาน และสามารถตกแต่งผนังนั้นให้สวย มีความรู้สึกในการมองและไม่ขัดตากับส่วนอื่นๆ
การออกแบบควรคำนึงถึงความสะอาดอีกด้วย การตกแต่งผนังอาจทำได้หลายวิธี เช่น

1. ฉาบปูนโดยใช้เกรียงแต่ง
2. ฉาบปูนเรียงทาสี
3. โชว์โครงสร้างของวัสดุ เช่น อิฐหรือหิน
4. พ่นด้วยวัสดุเคลือบผิว โดยใช้กับพื้นผิวเรียบ
5. ใช้วิธีปูเซรามิคตกแต่ง ตีคภาพ PHOTOWALL WALL PAPER
6. อื่น ๆ

ผลกระทบที่ควรคำนึง

- โครงสร้าง พื้นผิวที่ใช้ตกแต่งมีความสามารถทนต่อ แรงกด เมื่อต้องการใช้การขีดเขียน
กับผนังในกรณีออกแบบให้ติดตั้งดวงโคม หรือกรูทึบด้วยไม้ อุปกรณ์ต่างๆ

- ความทนต่อไฟ ความไวไฟ และการที่ไฟจะสามารถแผ่ไปได้บนพื้นผิว

ข้อนี้การออกแบบห้องโถงถือว่าสำคัญมาก เพราะสามารถใช้ห้องโถงอพยพหนีไฟได้ ควร
คำนึงการกันไฟในช่องโปรง โดยจัดแผ่นรองกันไฟไว้ด้วย

- การป้องกันเสียงสะท้อน การซึมของเสียงและฉนวนกันเสียง ปริมาณที่สูงมากของเสียง
ในห้องโถงโรงแรมที่สะท้อนกลับขึ้นมา เป็นข้อคิดช่วยแก้โดยการออกแบบเพดานการปูพรม ตีค
ม่านหรือ การป้องกันเสียงอื่นๆ โดยรอบของบริเวณของต้อนรับนี้ การใช้ฉนวนก็จะช่วยกันเสียง
อื่นๆ ได้ดีจากห้องทำงานที่ทำให้เกิดเสียง

- บริเวณที่ต้องการรักษาเป็นพิเศษ เช่น เคาน์เตอร์ส่วนหน้า โถงที่นำไปสู่บันไดหรือลิฟท์
นอกจากนี้รวมถึงการป้องกันการขีดขีดจากรถเข็น กล้องของวัสดุ

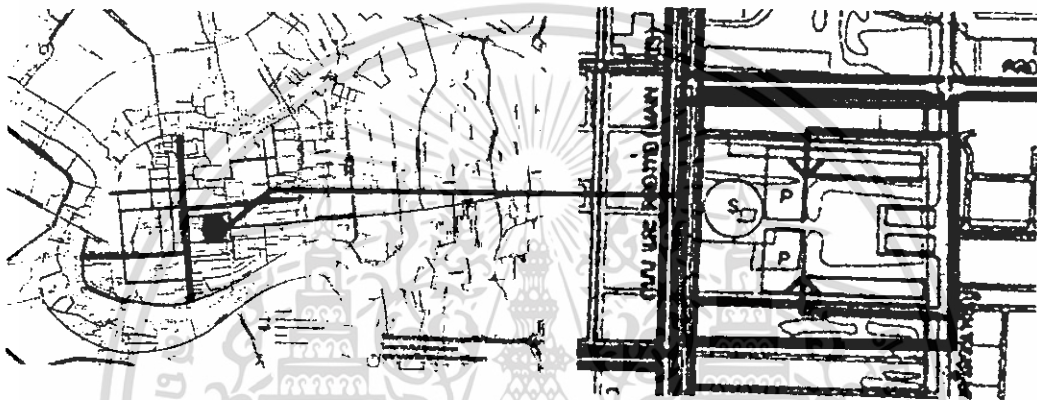
- ไม้** **ข้อดี** หาง่าย สะดวกต่อการขนส่ง ต่อเติมซ่อมแซมได้ง่าย แข็งแรง สวยงาม เก็บความร้อนได้น้อย มีลวดลายงดงาม เหมาะในการนำไปตกแต่งสถานที่ ทำเฟอร์นิเจอร์ราคาไม่แพงนัก
- ข้อเสีย** จะเสื่อมคุณภาพได้ โดยน้ำ ความร้อน ลม อากาศ และแสง ไม้จะผุพังได้เร็วจากเชื้อรา ปลวก มอด แมลงกัดไช ต้องหาวิธีป้องกัน
- อิฐ** **ข้อดี** มีความคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ทนต่อการเผาไหม้ นำความร้อนได้ดี อิฐบางชนิดทนไฟได้
- ข้อเสีย** ถ้าเผาไม่ดีพอ เนื้ออิฐไม่อัดแน่น ทำให้ซึมเข้าไปได้ และแมลงต่างอาจอาจเข้าไปอาศัย ควรฉาบปูนเพื่อป้องกัน
- หิน** **ข้อดี** มีความแข็งแรงทนทานต่อการกระแทก การกัดกร่อน ไม่อมน้ำ เหมาะสำหรับใช้ตกแต่ง ทำกำแพงกันดิน จัดสวน
- ข้อเสีย** ค่าขนส่งแพง หักบิ่นแตกง่าย มีน้ำหนักมาก
- ซีเมนต์** **ข้อดี** สามารถตกแต่ง บัน ก่อน ให้ได้ตามแบบต่างๆ ที่ต้องการมีความแข็งแรงทนทานถาวร
- ข้อเสีย** ดูดซับน้ำและดูดความร้อนได้มาก
- คอนกรีตบล็อก** **ข้อดี** ไม่แตกร้าวในอากาศร้อนแล้ง ใช้ในการก่อสร้างได้ง่าย ประหยัดคนต่อความร้อนสูง นำความร้อนได้ดี เหมาะในการก่อผนังรับน้ำหนักได้โดยไม่ต้องมีเสาหรือหินเหล็กเสริม
- ข้อเสีย** เปราะ แตกง่าย เนื่องจากมีการยึดหดตัว ดูดซับความชื้น ป้องกันได้ด้วยการฉาบปูน
- ยิปซัม** **ข้อดี** คงคุณภาพที่ดีได้ในระยะเวลาอันยาวนาน แม้ในที่ที่มีอากาศร้อนแรงใช้กันความร้อนได้ดี
- ข้อเสีย** เปราะ หลุดล่อน ตกง่าย
- อลูมิเนียมและโลหะผสม** **ข้อดี** แข็งแรงทนทานต่อความร้อน ไม่เป็นสนิมมีคุณสมบัติในการสะท้อนสูง น้ำหนักเบา สะดวกต่อการขนส่งไม่ต้องระวังในการแตกหัก ผลิตได้ทั้งขนาดเล็กและบางมากๆ
- ข้อเสีย** ราคาแพงกว่าโลหะชนิดอื่น

กระจก	<p>ข้อดี กันน้ำ กันฝน และฝุ่นละอองได้ดี (ในที่ที่ไม่ต้องการ) ปลอดภัยจากเชื้อรา กระจกจะดูดความร้อนผ่านเข้าไปในห้องได้ ถ้าเป็นกระจกสองชั้น (GLASS BLOCK) จะกระจายแสงได้ดี และช่วยกรองความร้อนจากบานเกร็ดจะช่วยให้อุณหภูมิในห้องได้รับลมโดยป้องกันฝนได้ และได้รับแสงสว่างด้วย เหมาะสมสำหรับเมืองร้อน กระจกที่เคลือบผิวด้วยแผ่นฟิล์มรูปสารเคมีออลูมิเนียมจะสะท้อนความร้อนออกไปได้ดี โดยภายในได้รับแสงสว่างเพียงพอช่วยในการตกแต่งได้สวยงาม</p> <p>ข้อเสีย แผ่นใหญ่ๆ จะแตกง่าย ไม่เหมาะกับที่ที่มีลมแรงมากๆ เป็นตัวนำความร้อนได้ดี แต่เป็นฉนวนความร้อนที่เวลาที่นำมาทำเป็นหน้าต่างจะรับแสงสว่างได้มาก กระจกตัดแสงจะช่วยลดความร้อนที่มองไม่เห็น (LONG WAVE) เข้าไปภายในการใช้กระจกฝ้า หรือกระจกใสที่ดูดความร้อนน้อย แล้วใช้มีม่านสี ขอนๆ บาง VANETION BLIND ภายในจะทำให้ความร้อนสะท้อนออกไปได้ดีกว่า</p>
สีทา	<p>ข้อดี เพิ่มความสวยงาม มีหลายหลากสีให้เลือกใช้ ทาผิวป้องกันตะไคร่ และเชื้อราได้ สีอ่อนจะช่วยสะท้อนแสง ทำให้เกิดแสงสว่างภายในห้องมากขึ้น</p> <p>ข้อเสีย ซีด เก่าเร็วเมื่อแสงแดดเผาแตกร้าวง่าย เนื่องจากสภาพอากาศชายทะเลที่เปียกชื้นและแห้งแล้วสลับกันไป</p>
ไม้อัด	<p>ข้อดี ทนทานได้ดีกว่าไม้ธรรมชาติ ทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศได้ดี ไม่ยัดหรือหด เมื่อใช้ในร่ม ด้ดแปลงได้ งามเป็นรูปต่างๆ ได้ ทนต่อสารเคมี กรด ด่าง เกลือ ได้ดี น้ำหนักเบา ใช้เป็นชิ้นส่วนสำเร็จรูปได้ดีกว่าไม้ธรรมชาติ เหนียวแน่น ตีตะปูไม่แตก นอกจากนี้ยังมีลวดลายต่างๆ ที่สวยงาม</p> <p>ข้อเสีย จะโค้ง บิดงอและแตก ถ้าอยู่ในอากาศชื้นและแห้งแล้ง ในกลางแจ้ง ดูดสีและสิ่งซัดมันทำให้เปลี่ยนสี</p>
ACOUSTIC	<p>ข้อดี เก็บเสียง ดูดเสียงได้ดี มีเนื้อนุ่ม ป้องกันความร้อน น้ำหนักเบา บุผนังทาสีได้ มีความทนทานถาวรไม่บิดงอ ตกตะปูไม่แตกเลือกได้ตามต้องการ ก่อสร้างง่าย</p> <p>ข้อเสีย มองเห็นรอยต่อ ถูกน้ำขุ่น</p>
พรม	<p>ข้อดี ช่วยเก็บเสียงได้ดี แก่เสียงสะท้อนได้นุ่มนวล อ่อนนุ่มน่าสัมผัส ไม่สิ้นเสริมคุณค่าของสถานที่ให้ดูสง่างาม ใช้เน้นจุดสำคัญ เหมาะสำหรับปูพื้นห้องทำงาน ห้องนอน มีให้เลือกหลายสี รวมทั้งแบบและลวดลาย</p> <p>ข้อเสีย ราคาแพง ทำความสะอาดยาก สกปรกง่าย ติดไฟง่าย</p>

บทที่ 5

การวิเคราะห์และการออกแบบ

5.1 วิเคราะห์ที่ตั้ง

5.1.1 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มและทุ่งนา ไม่มีภูเขา อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๓.๕๐ เมตร มีแม่น้ำไหลผ่าน ๔ สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำน้อย นอกจากนี้ยังมีลำคลองอีกเป็นจำนวนมาก ทำให้สภาพพื้นที่กลายเป็นเกาะใหญ่ๆ หลายเกาะ เช่น เกาะใหญ่ เกาะลอย ฯลฯ

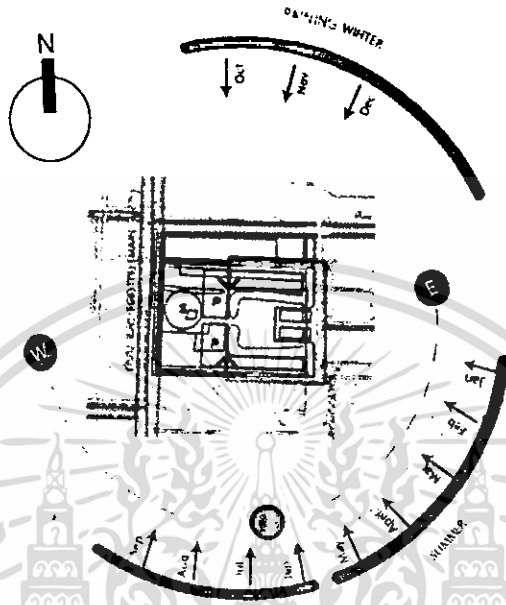
เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นเกาะของตะกอนจากแม่น้ำ ๓ สาย ได้แก่ แม่น้ำลพบุรีทางทิศเหนือ แม่น้ำป่าสักทางทิศตะวันออก และแม่น้ำเจ้าพระยาทางทิศตะวันตกและทิศใต้ แม่น้ำทั้งสามสายไหลมารวมกันที่ตำบลบางกะจะ อำเภอพระนครศรีอยุธยา แล้วไหลลงสู่ทะเลทางทิศใต้

ภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยามีคลองหลายสายตัดผ่าน แต่เดิมคลองเหล่านี้ใช้เป็นเส้นทางคมนาคม เป็นทางระบายน้ำและแหล่งน้ำที่สำคัญของเมือง แต่ในปัจจุบันลำคลองหลายสายถูกปรับเปลี่ยนสภาพไป ได้แก่ คลองฝาง ลำคูปากสระ ฯลฯ ถูกถมเพื่อสร้างเป็นถนน เป็นที่ทิ้งสิ่งปฏิกูล บางคลองก็ตื้นเขินไป เช่น คลองแกลบ คลองเมือง เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก เนื่องจากน้ำระบายลงสู่แม่น้ำไม่ทัน

ทิศทางลม

ลมที่พัดมาสู่โครงการ โดยทั่วไปจะมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ในฤดูร้อนและตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาวทำให้โครงการได้รับลมเข้ามาอย่างเต็มที่ เพราะโดยรอบโครงการไม่มีอาคารสูงมาขวางทิศของลม โดยรวมแล้วมีลมพัดผ่านตลอดปีทำให้มีการระบายอากาศที่ดี

ทิศทางแสงแดด

ได้รับแสงแดดอย่างเต็มที่ทั้งโครงการ ซึ่งตัวอาคารมีลักษณะการวางตัวตามแนวยาวตามทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ทำให้ตัวอาคารไม่เกิดความร้อนที่เกินไป

สภาพภูมิอากาศ

ภูมิอากาศแบบเป็นร้อนชื้น คือมี 2 ฤดู คือฤดูร้อนและฤดูฝนที่เด่นชัดกว่าฤดูหนาวที่แทรกผ่านในช่วงเดือนพฤศจิกายน-มกราคม

ทิศทางแดด

พระอาทิตย์ขึ้นทางด้านหน้าและพื้นที่ว่างของโครงการทำให้ได้รับแดดอย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากยังพอมีกาบลูกต้นไม้อยู่บ้าง จึงทำให้ช่วยลดความร้อนและการสะท้อนของแสงแดดลงไปได้

ทิศทางลม

หน้าร้อนลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นจากต้นไม้ทำให้ไม่ร้อน ลมหนาวที่พัดมาทางตะวันออกเฉียงเหนือจะพัดเอาลมเย็นและความชื้นของต้นไม้ ทำให้บรรยากาศเย็นสบาย

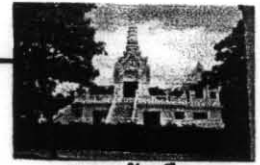
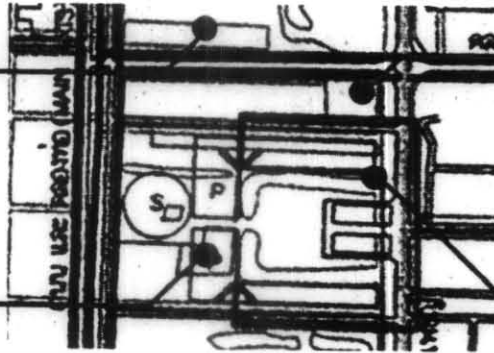
- อุณหภูมิเฉลี่ย 33-38 องศาเซลเซียส สูงสุดในเดือน เมษายน 43.7 องศาเซลเซียส
- ต่ำสุดในเดือน ธันวาคม 23 องศาเซลเซียส

ตลาดน้ำ

อาคารอนุรักษ์ 1

ศาลหลักเมือง

สำนักงาน ททท.

อาณาเขต

ทิศเหนือ

ถนนป่าไธม ปางช้างและคุ้มขุนแผน

ทิศใต้

พื้นที่ว่างปัจจุบันเป็นป่าไม้

ทิศตะวันออก

ถนนศรีธรรมเพชร ทิวทัศน์เจ้าสามพระยาและมหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตก

คลองท่อ วัดโคกขาม วัดพรหม วัดเก่าและวัดปรีาย

การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่ง ในปัจจุบันนิยมใช้การขนส่งทางบกเนื่องจากสะดวกและรวดเร็ว มีทั้งการคมนาคมขนส่งทางรถยนต์และรถไฟ ส่วนการคมนาคมขนส่งทางน้ำใช้ในระยะเวลาใกล้ๆ และขนส่งพืชผลทางการเกษตรในเขตที่มีเส้นทางน้ำมากเนื่องจากสะดวกในการขนถ่ายลงเรือใหญ่ไปต่างประเทศ แต่มีปัญหาในช่วงที่มีน้ำน้อย เพราะเป็นเส้นทางเก่า มีปัญหาเรื่องน้ำเซาะตลิ่งพัง และมีร่องน้ำตื้นเขิน

การคมนาคมขนส่งทางบก แยกเป็นทางรถยนต์และทางรถไฟ ดังนี้

ทางรถยนต์ มีเส้นทางรถยนต์ติดต่อกันภายในตัวจังหวัดกับอำเภอต่างๆ ระหว่างอำเภอกับอำเภอ และระหว่างจังหวัดกับจังหวัดอื่นๆ ได้สะดวก โดยมีทางหลวงแผ่นดินสายประธาน ๒ สาย คือ ทางหลวงหมายเลข ๑ สายกรุงเทพฯ-วังน้อย-สระบุรีกับทางหลวงหมายเลข ๓๒ สายบางปะอิน-อยุธยา-อ่างทอง นอกจากนี้ยังมีทางหลวงแผ่นดินสายรอง ทางหลวงจังหวัด ทางหลวงท้องถิ่น และทางหลวงชนบท

รถยนต์ที่ให้บริการรับส่งผู้โดยสารภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามทะเบียนที่ได้รับใบอนุญาตจากขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้

- รถโดยสารประจำทาง จำนวน ๘๘๖ คัน
- รถขนาดเล็ก จำนวน ๕๑๕ คัน
- รถยนต์รับจ้างสามล้อ จำนวน ๒,๖๑๑ คัน

สำหรับรถยนต์โดยสารประจำทางวิ่งระหว่างจังหวัด ชิ่น-ล่อง และรับส่งผู้โดยสาร ณ สถานีขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประมาณ ๖๐๐ คัน

จำนวนรถ บ.ช.ส. ที่วิ่งรับ-ส่ง ผู้โดยสาร ณ สถานีขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนเที่ยว ดังนี้

- รถที่วิ่งไปยังจังหวัดภาคเหนือตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ขึ้นไป

วันธรรมดา	วิ่งประมาณ	๒๕๕	เที่ยว
วันเสาร์-อาทิตย์	วิ่งประมาณ	๒๕๕-๓๐๐	เที่ยว
ช่วงเทศกาล	วิ่งประมาณ	๓๐๐-๓๕๐	เที่ยว

- รถที่วิ่งจากกรุงเทพฯ แต่ไม่ถึงจังหวัดนครสวรรค์ (รวมสายบางปะอิน อยุธยา อ่างทอง และสุพรรณบุรี)

วันธรรมดา	วิ่งประมาณ	๕๐๐	เที่ยว
วันเสาร์-อาทิตย์	วิ่งประมาณ	๕๕๐	เที่ยว
ช่วงเทศกาล	วิ่งประมาณ	๗๐๐	เที่ยว

ทางรถไฟ มีรถไฟสายเหนือและสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในเขตท้องที่อำเภอบางปะอิน พระนครศรีอยุธยา ภาชี และอำเภอท่าเรือ โดยมีขบวนรถผ่านเป็นประจำทุกวัน ทำให้การขนส่งและการเดินทางติดต่อระหว่างอำเภอต่างๆ ภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงมีความคล่องตัวและรวดเร็ว

ขบวนรถไฟโดยสารชิ่น-ล่อง รับส่งผู้โดยสารที่สถานีรถไฟอยุธยา ประมาณ ๖๐ ขบวน เป็นเที่ยวชิ่น ๓๐ ขบวน เที่ยวล่อง ๓๐ ขบวน

ทางน้ำ ปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำเหลือน้อย เนื่องจากใช้การสัญจรทางบกเป็นส่วนใหญ่ยังคงมีทางสัญจรทางน้ำในเขตชุมชนที่อยุธยาแม่น้ำลำคลอง และสามารถใช้เส้นทางน้ำนั้นได้ การขนส่งผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ซึ่งสะดวกในการขนส่งเพื่อการส่งออก นอกจากนี้ยังใช้เป็นเส้นทางท่องเที่ยว โดยเฉพาะแม่น้ำเจ้าพระยา

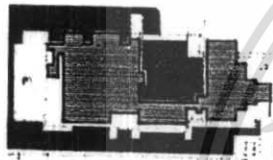
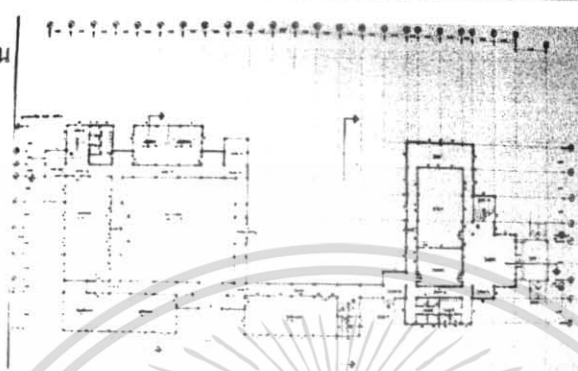
ได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนได้เข้ามาศึกษาความเป็นไปได้ในการส่งเสริมความเป็นไปได้ในการส่งเสริมให้เกิดท่าเรือขนถ่ายสินค้าพืชไร่ เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์ขนถ่ายสินค้าเพื่อส่งออกในเขตท้องที่อำเภอท่าเรือ รวมทั้งการขุดลอกร่องน้ำได้เขื่อนเจ้าพระยา ปรับปรุงพัฒนาแม่น้ำป่าสักช่วงอำเภอท่าเรือ-อยุธยา เพื่อให้ใช้ได้ตลอดทั้งปี

5.2 วิเคราะห์อาคารในโครงการ

อาคารที่นำมาใช้ในโครงการศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วย

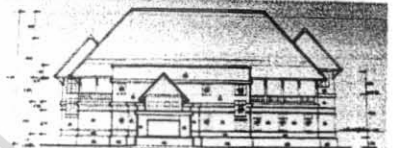
BUILDING A

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายใน มีการเปิดมุมมองของพื้นที่ใช้สอย แต่ละส่วนสู่ลานโล่งตรงกลาง มีการยกstepพื้นตรงประตูทางเข้าห้องเพื่อเน้นให้เกิดความสำคัญ

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

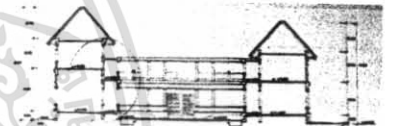
เป็นอาคารระบบเสาและคาน ผนังก่ออิฐฉาบปูนลักษณะรวมสมัย ตามองจาเปลี่ยนจะประกอบด้วยMass 2 ก้อน เล็กและใหญ่ เชื่อมกันด้วยcorridor โอบล้อมลาน ทำให้เกิดพื้นที่ลานโล่งแบบไทย ส่วนของรูปคานจะมีความสมดุลแบบ formal balance มีการทอนscale หลังคาขนาดใหญ่ และมีcorridor โค้งรอบตัวอาคารทำให้ดูเบาตลอดตัว

ELEVATION-A

ELEVATION-B

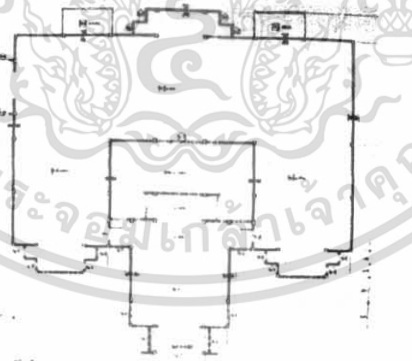

SECTION-B

BUILDING B

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

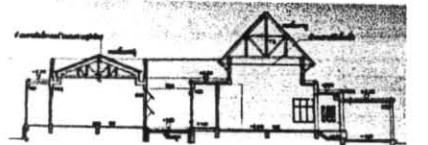
อาคารเป็นระบบเสาและคาน ผนังก่ออิฐฉาบปูน ลักษณะอาคารเป็นแบบร่วมสมัย รูปแบบอาคารได้นำรูปแบบของอยุธยามาใช้คือ การออกแบบโม2 และการเจาะช่องแสงตามคั้ง มีตัวมุกหน้าต่างหลังคาแบบ hip สีแดงเป็นตัวแทนทางเข้าอาคาร

ELEVATION-A

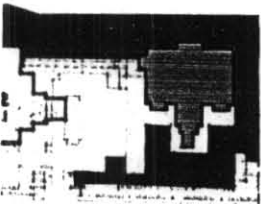
ELEVATION-B

SECTION-A

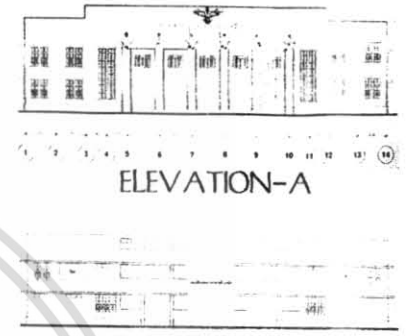
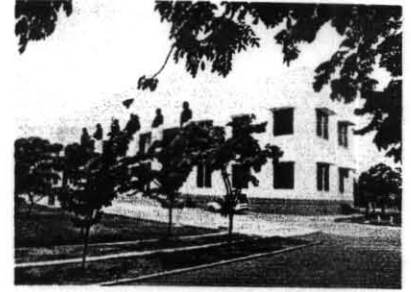
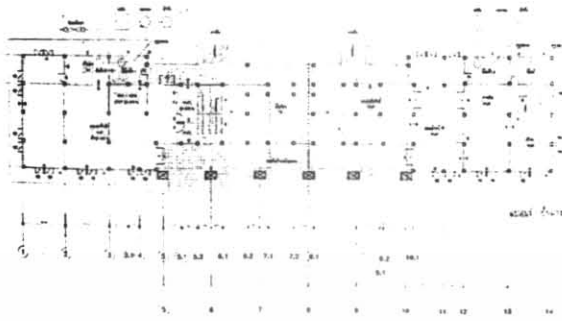
ลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายใน

จากทางเข้าหลักด้านหน้าอาคาร จะมีโถงเป็นค้ำจั่วเข้าสู่พื้นที่การใช้งาน ทั้งฝั่งและยังมีการเปิด cord open เชื่อมกับภายนอกอาคารตรงสวนกลางของอาคาร เป็นเชื่อมบรรยากาศภายนอกเข้ามาสู่ตัวอาคารอีกทางหนึ่ง

BUILDING C

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม
อาคารเป็นระบบเสาและคานทรงก่อรูป
ฉาบปูนมีทั้งหมดชั้น ตัวอาคารเป็นรูป
สี่เหลี่ยมผืนผ้า ลักษณะเป็นmass วางตัว
ตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ทำให้ได้รับแดด
และลมอย่างเต็มที่

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายใน
พื้นที่ใช้งานถูกแบ่งเป็น 2 สิ่งอาคาร โดยที่ชั้นที่ 1 มีส่วนทางเข้าหลัก
จากบันไดลานหน้าอาคาร มีการdefine space โดยมีเสาเสาสูงทะลุ
ขึ้นไปสู่ชั้น 2 รับตัวหลังคา ทำให้เกิดspace ที่ค่อนข้างใหญ่บนทรงสาม
ก่อนที่จะนำเขาไปสู่ตัวโรงที่ทำหน้าที่เป็นลิฟต์แจกไปสู่สวนต่างๆ

เจ้าของโครงการ
ที่ตั้ง
เนื้อที่ทั้งหมด
ลักษณะอาคาร

กรมศิลปากร

ภายในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

6,000 ตารางเมตร

เป็นกลุ่มอาคารประกอบด้วย 2 อาคารหลักดังนี้

- 1 อาคารจัดแสดงการอนุรักษ์ ฯ
- 2 อาคารปฏิบัติการอนุรักษ์ ฯ

2.1 ส่วนอำนวยความสะดวก

2.2 ส่วนโบราณคดี

ส่วนโครงสร้าง สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม

2.3 ส่วนวิทยาศาสตร์

โดยอาคารทั้ง อาคารถูกเชื่อมด้วยลานทางเดินอิฐมอญสลับกับสนามหญ้า

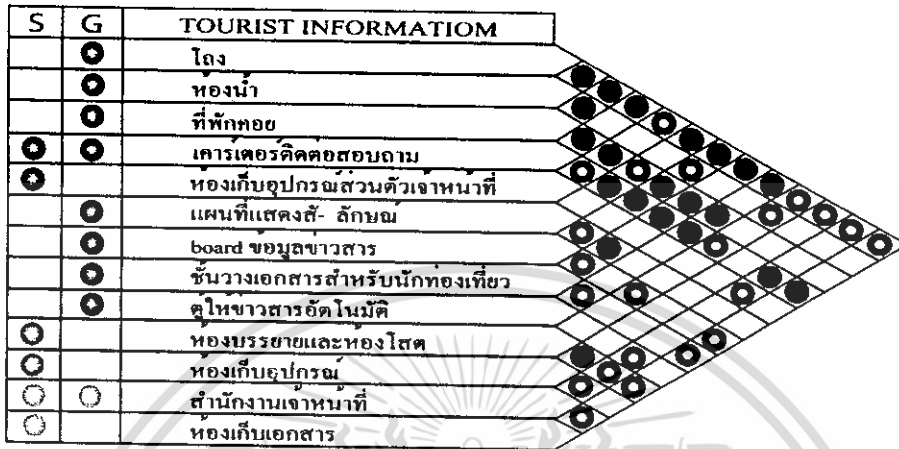
รูปแบบสถาปัตยกรรมของอาคาร เป็นอาคารในระบบเสาและคาน ฉาบก่ออิฐฉาบปูน ดูร่วมสมัย

(contemporary)อาคารดูเบา โปร่ง และได้รับแรงบันดาลใจจากการยอมุมไม้ 12 และ

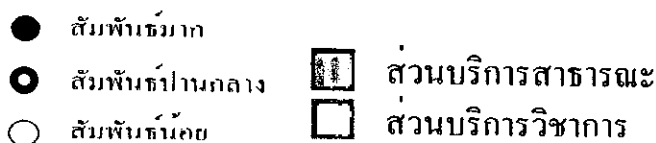
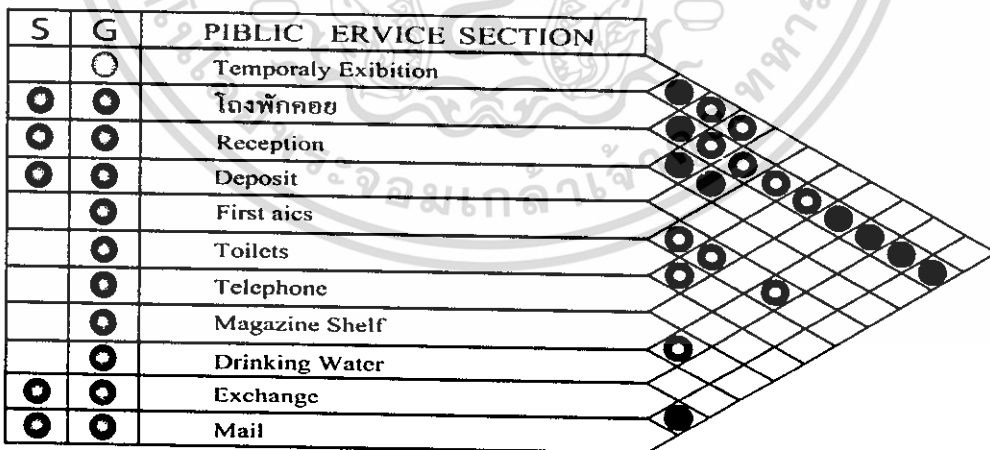
การเปิดลานโล่งแบบไทย

5.3 วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์พื้นที่ (Relation matrix)

RELATION DIAGRAM OF TOURIST INFORMATION

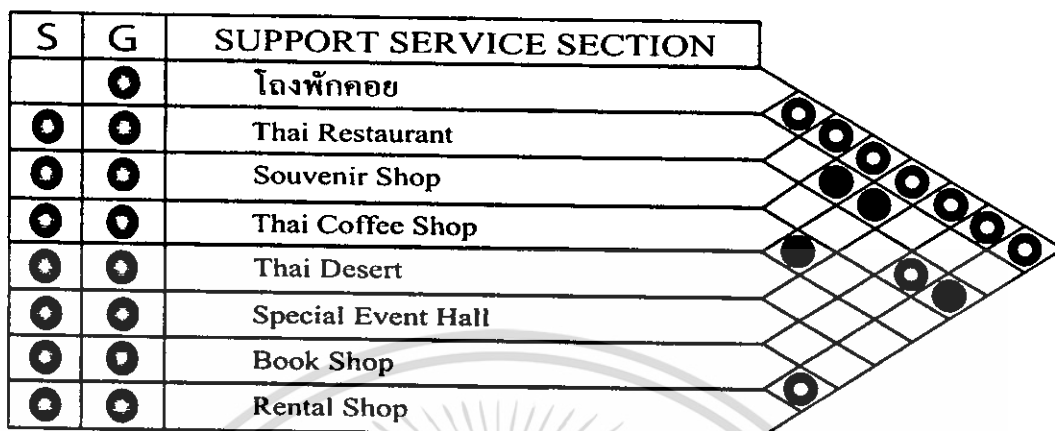

RELATION DIAGRAM OF PUBLIC SERVICE SECTION

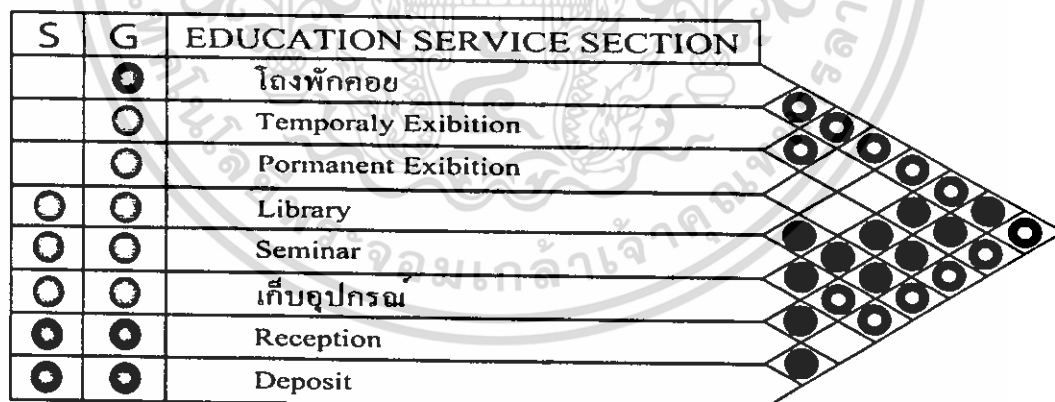
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ 117 การค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

RELATION DIAGRAM OF SUPPORT SERVICE SECTION

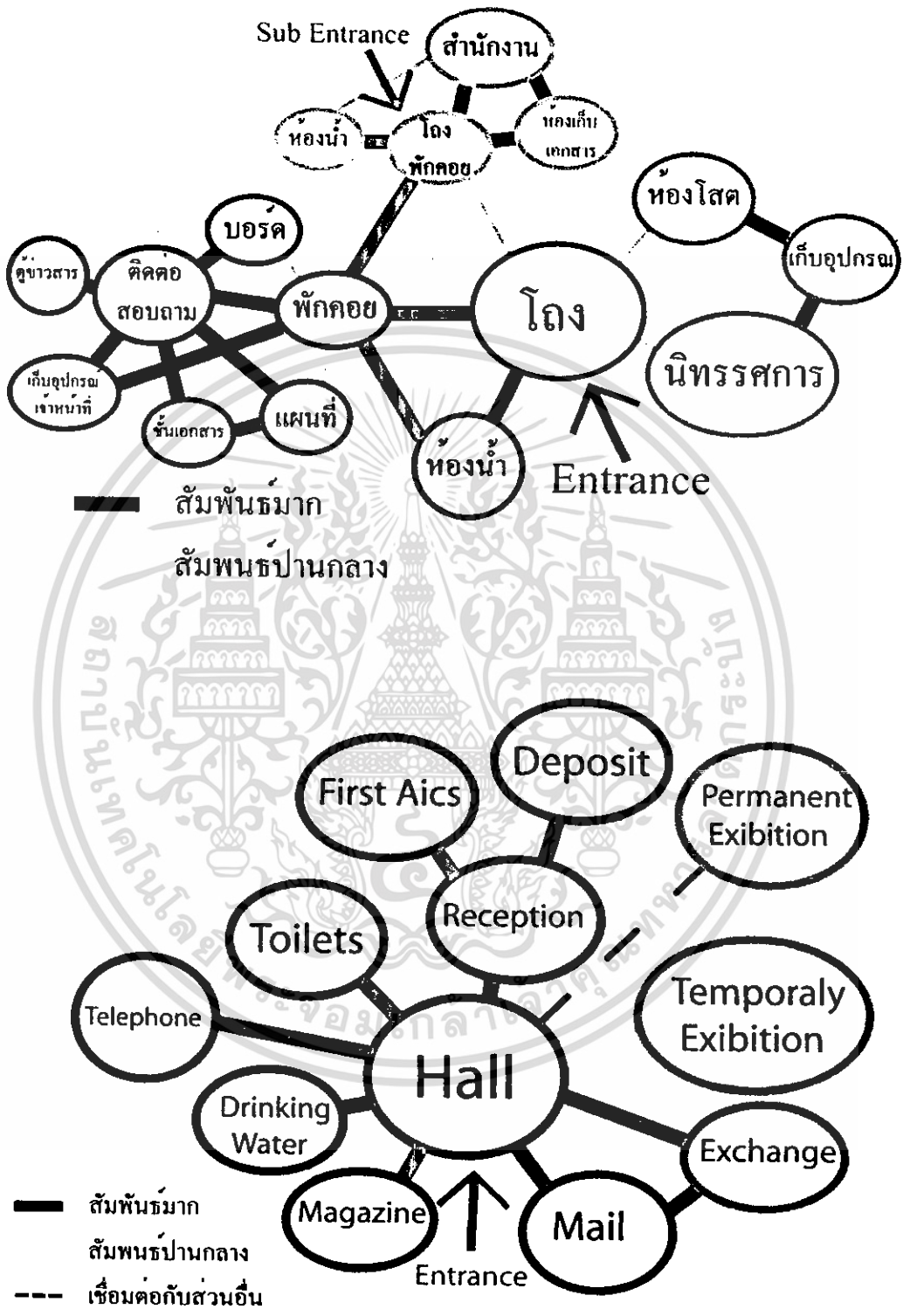
- สัมพันธ์มาก
- สัมพันธ์ปานกลาง
- สัมพันธ์น้อย
- ส่วนบริการสาธารณะ
- ส่วนสนับสนุนโครงการ

RELATION DIAGRAM OF EDUCATION SERVICE SECTION

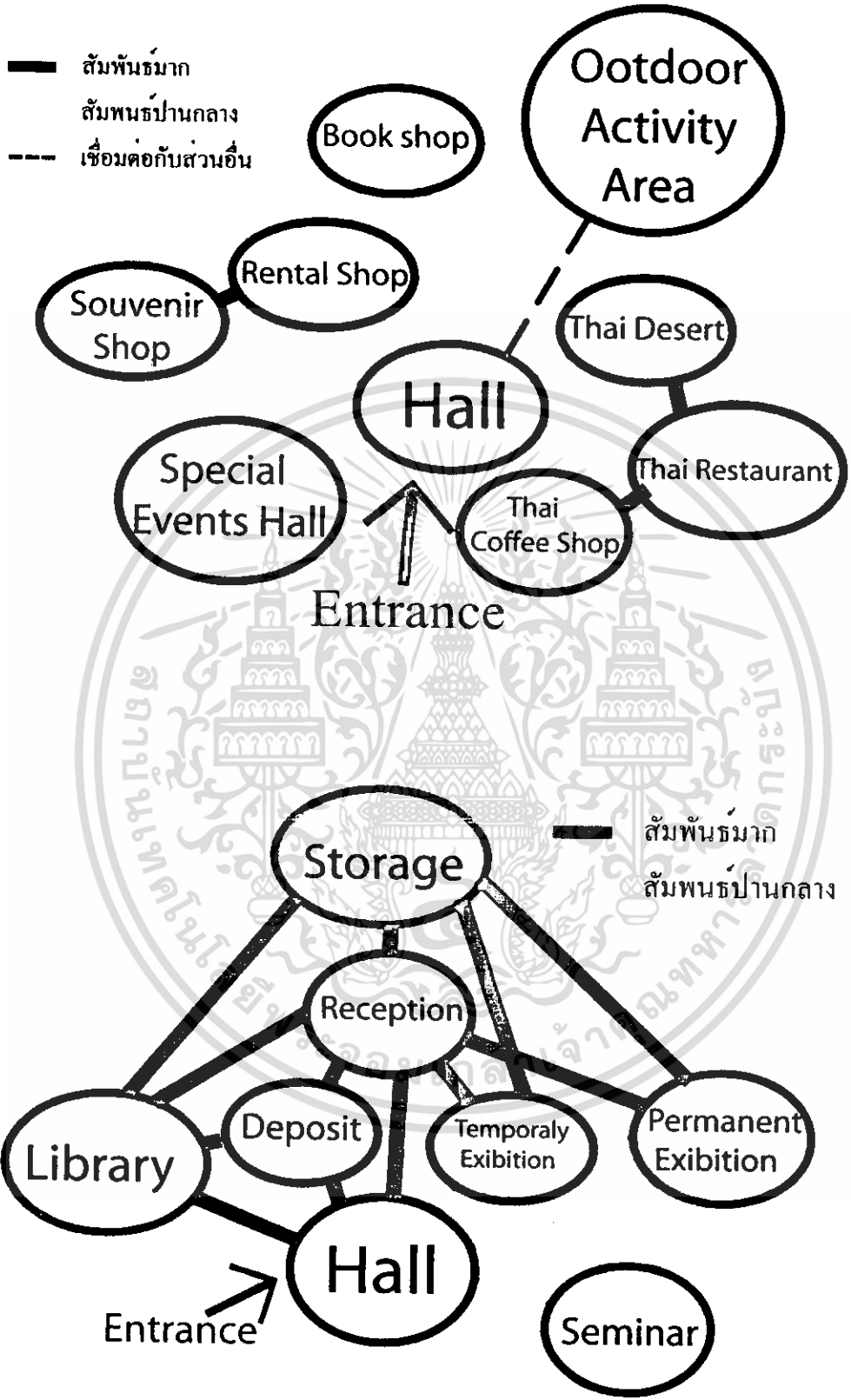

- ส่วนบริการสาธารณะ
- ส่วนบริการวิชาการ
- สัมพันธ์มาก
- สัมพันธ์ปานกลาง
- สัมพันธ์น้อย

5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของพื้นที่ (Bubble diagram)

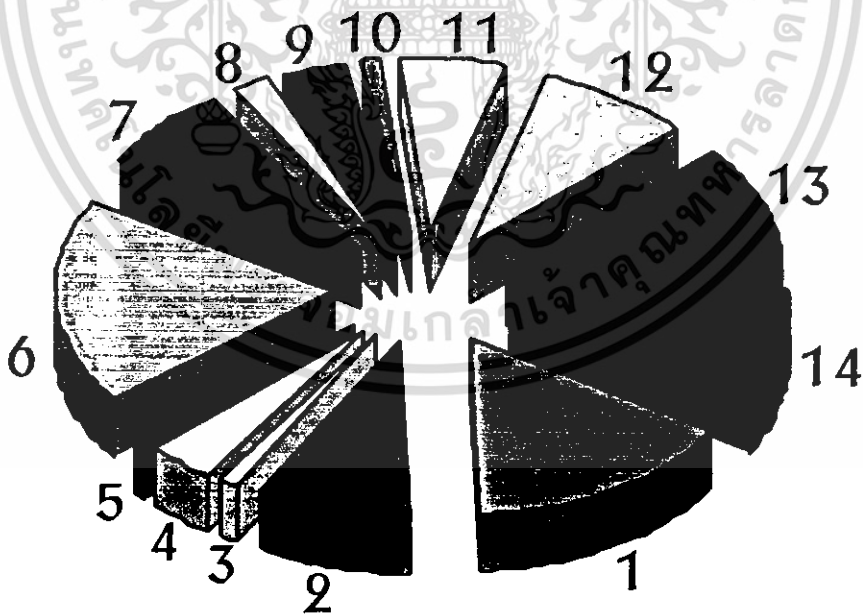
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ 119 การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใด ๆ การค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 การวิเคราะห์สัดส่วนขนาดพื้นที่ (Pie chart)

FUNCTION	AREA	PERCENT
1 PARKING	668.57	16.26
2 OUTDOOR ACTIVITY AREA	388.78	9.46
3 RENTAL SHOP	46.25	1
4 SOUVENIR SHOP	180.75	4.39
5 BOOK SHOP	45.41	1.1
6 RESTAURANT	745.73	18.14
7 OFFICE	314.54	7.65
8 SEMINAR	67.15	1.63
9 LIBRARY	184.15	4.48
10 PERMANENT EXIBITION	60	1.45
11 TEMPORALY EXIBITION	252.85	6.15
12 SPECIAL EVENTS HALL	357.11	8.69
13 PUBLIC SERVICE	400	9.73
14 INFORMATION SERVICE	399.68	9.72
	4110.97	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

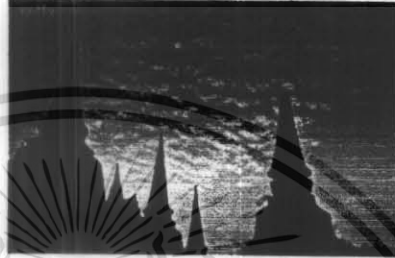
5.8 แนวความคิดในการออกแบบ (Concept design)

DESIGN CONCEPT

Concept: "Welcome Point"

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว

-PREVIEW ภาพลักษณ์และความน่าสนใจของตัวจังหวัด
ด้วยวิธีการที่เข้ากับจังหวัดนั้นๆและน่าสนใจ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- ราชธานีเก่า-ประวัติความเป็นมาคร่าวๆ
- อุ้มข้าว อุ้มน้ำ-วิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ
- เลิศล้ำกานต์กวี-ศิลปะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี
- คนดีศรีอยุธยา-บุคลิกและลักษณะของชาวอยุธยา

DESIGN CONCEPT

"MODERN THAI"

ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

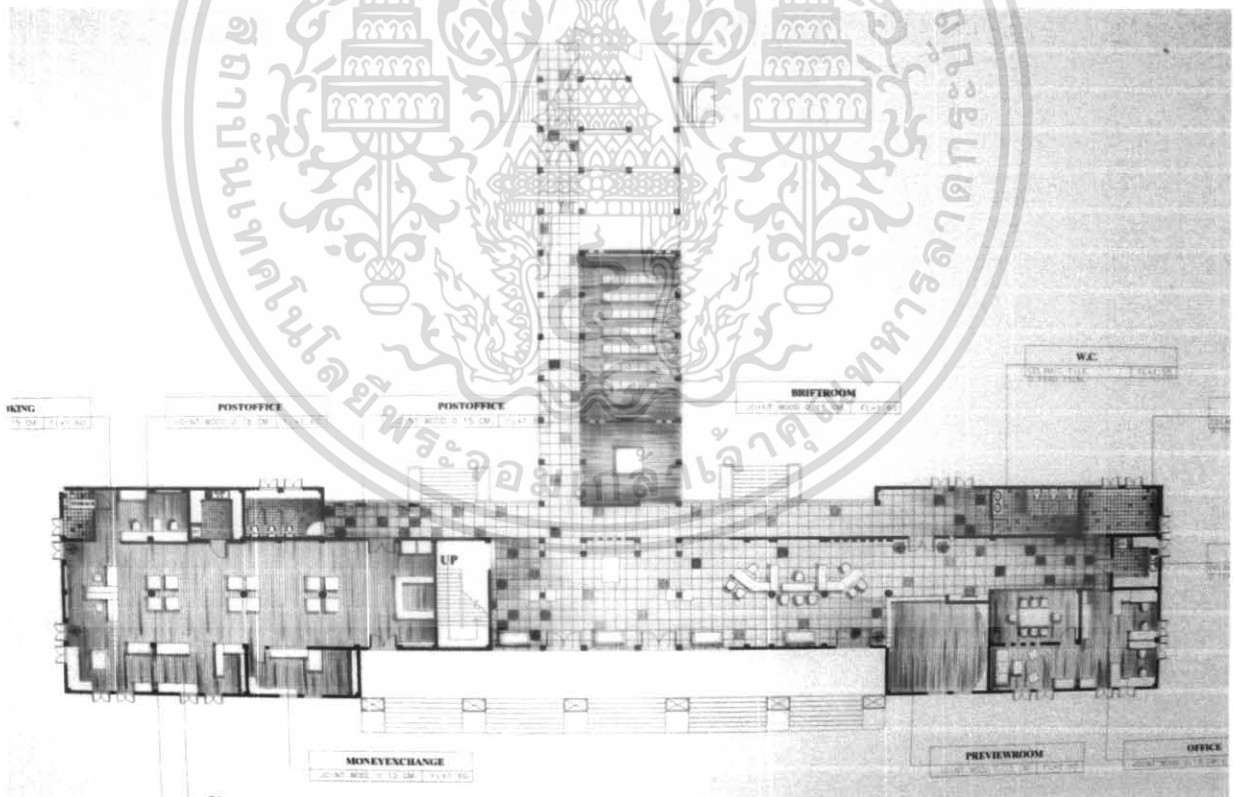
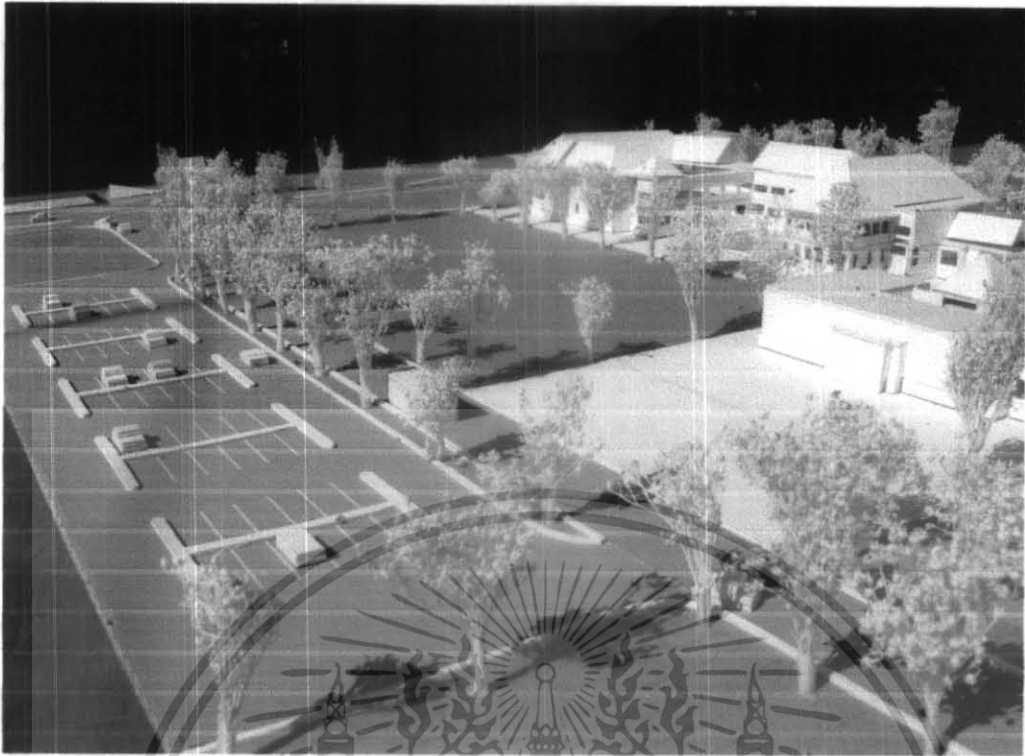
- สื่อถึงเรื่องราวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด ด้วยวิธีการที่น่าสนใจ
(ในรูปแบบของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา)
- การสร้างSPACE และบรรยากาศให้ได้กลิ่นอายของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โดยต้องเรียบง่าย เข้าใจง่าย และส่งเสริมตัวโครงการ

บทที่ 6

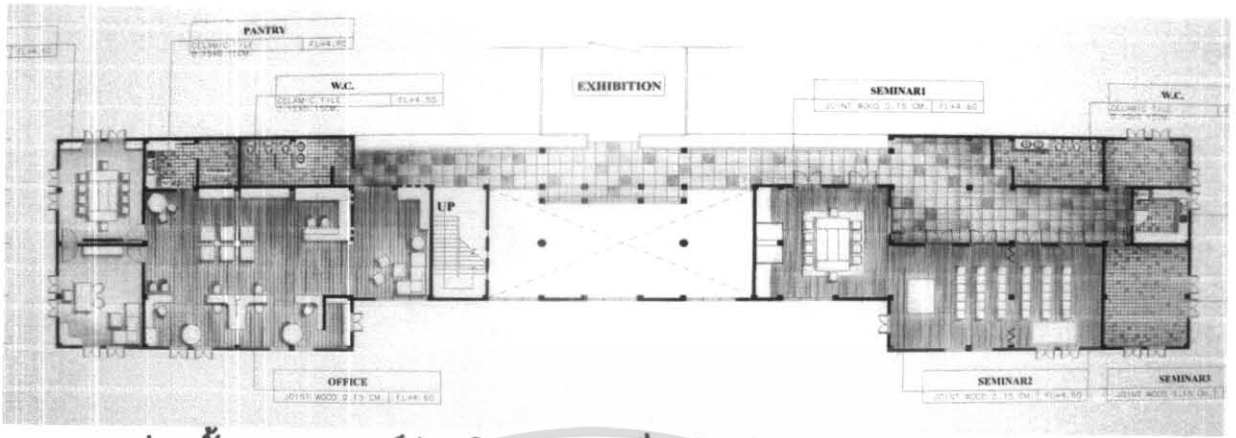
รายละเอียดการออกแบบ

6.1 ผลงานการออกแบบ

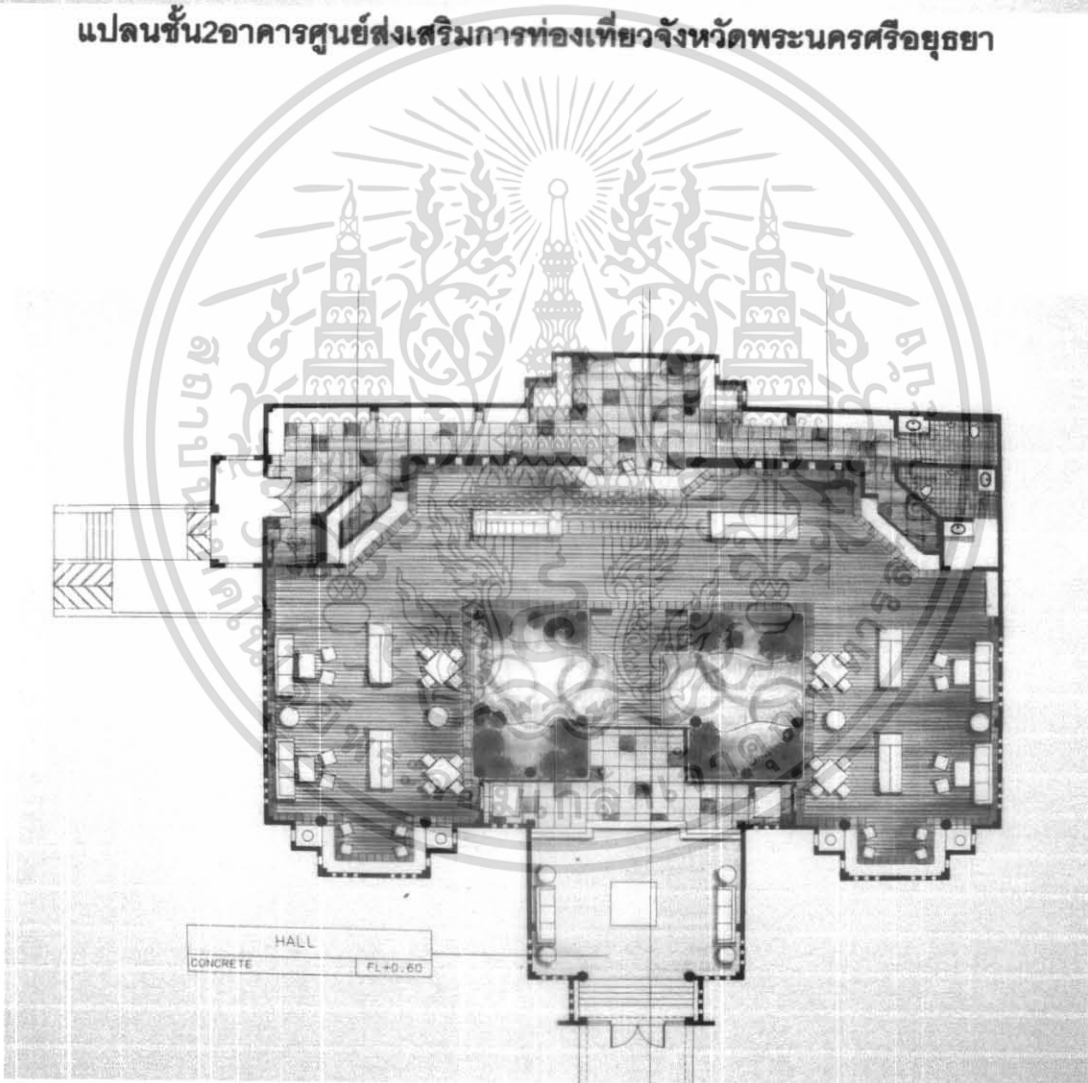

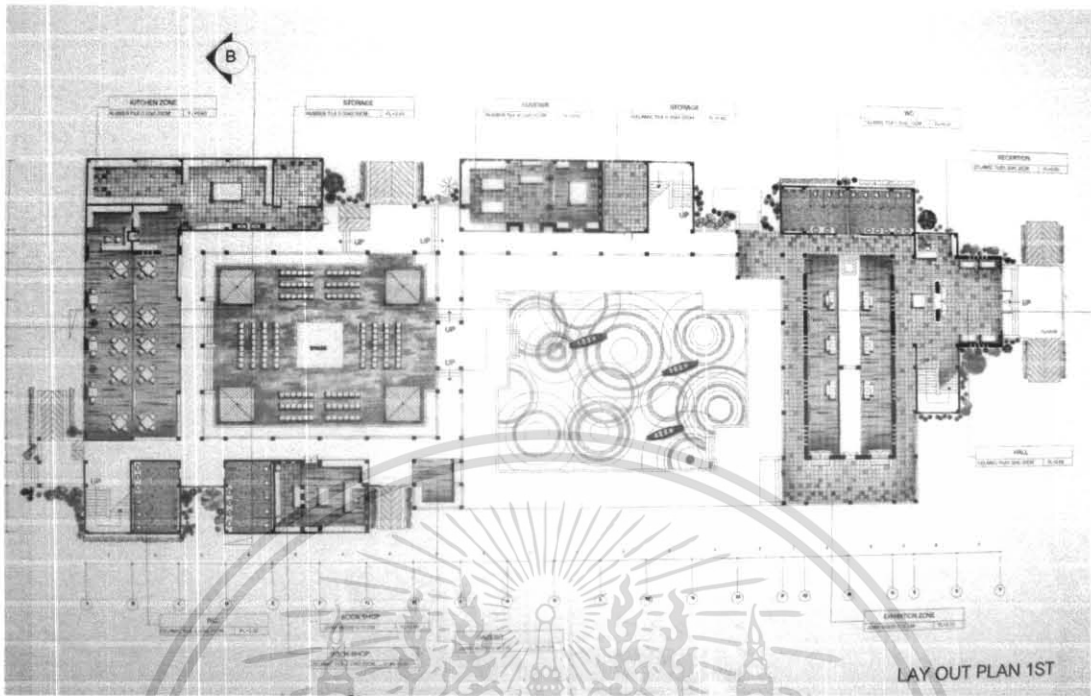
แปลนชั้น1อาคารศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

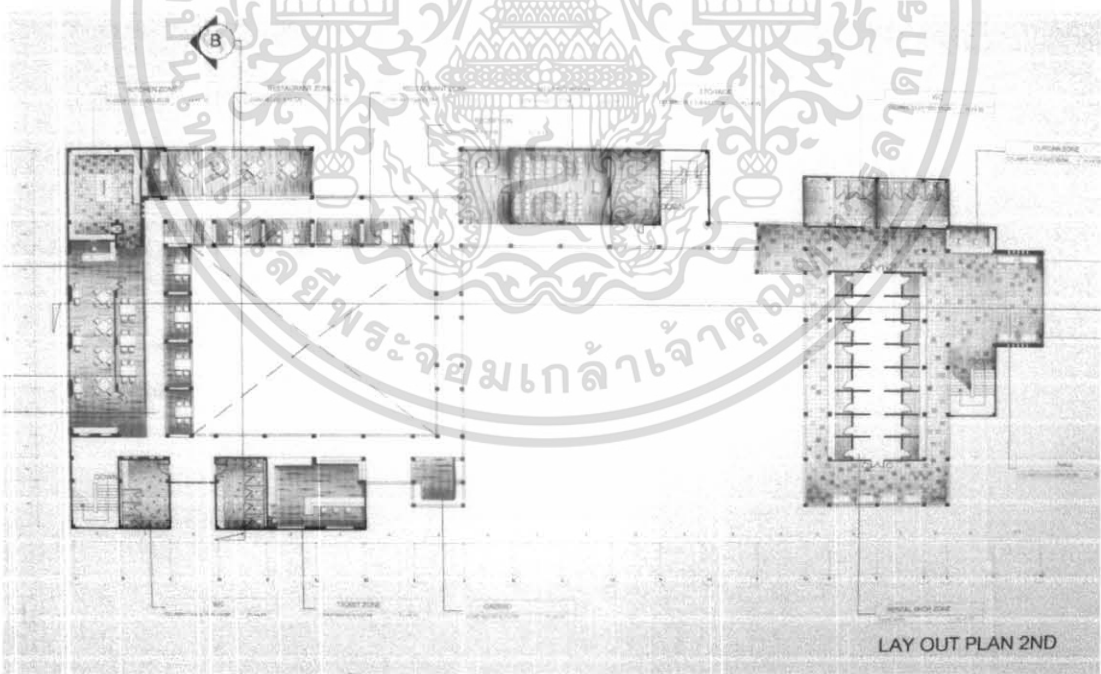
แปลนชั้น2อาคารศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

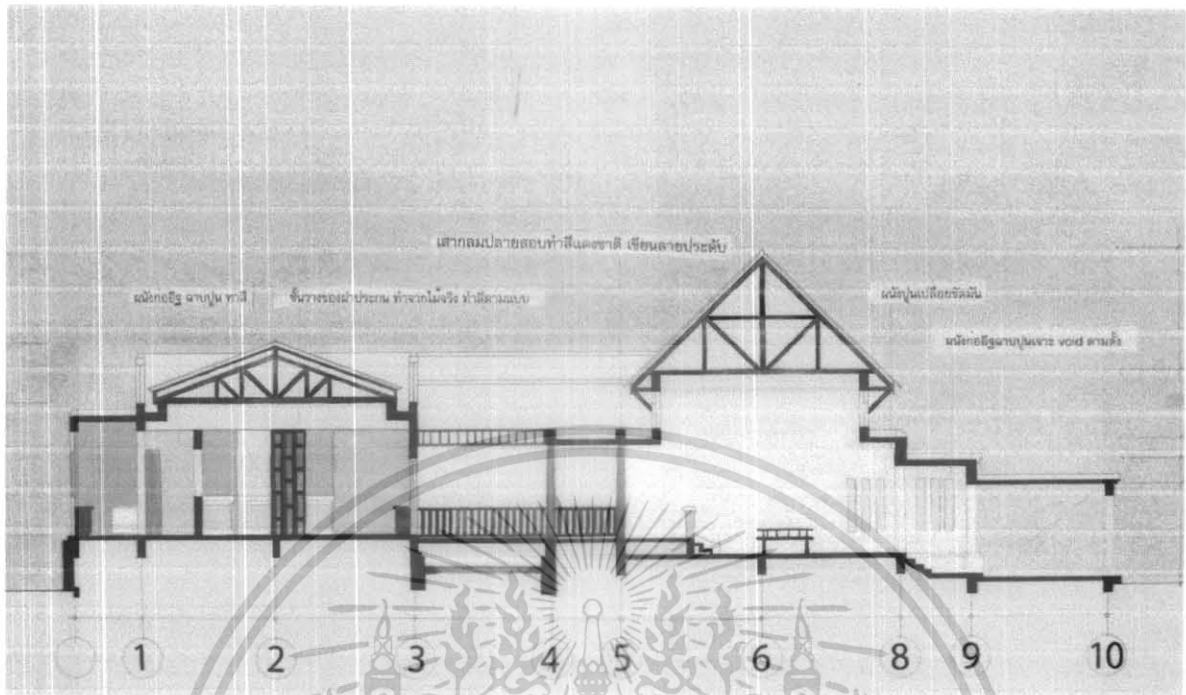
แปลนอาคารReading&Internet Zone

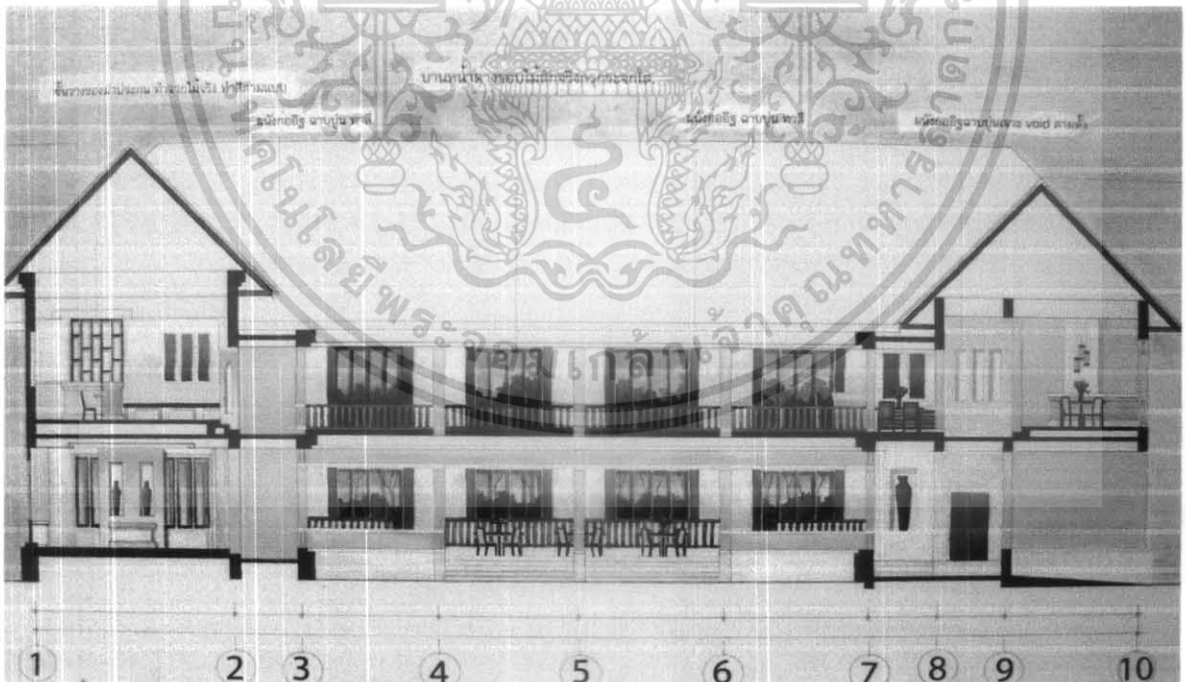
แปลนชั้น1อาคารสนับสนุนโครงการ

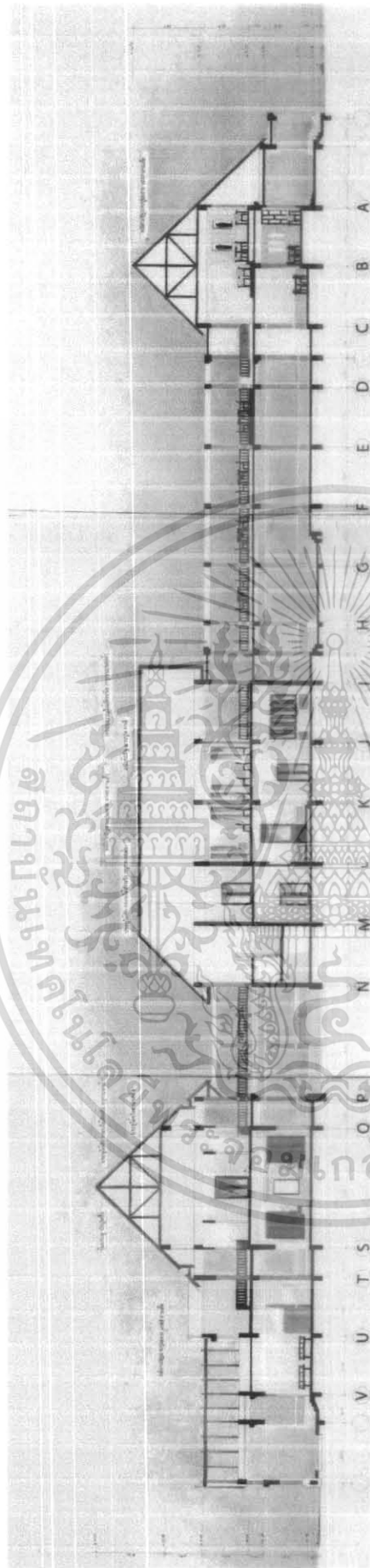
แปลนชั้น2อาคารสนับสนุนโครงการ

รูปตัดอาคาร Reading & Internet Zone

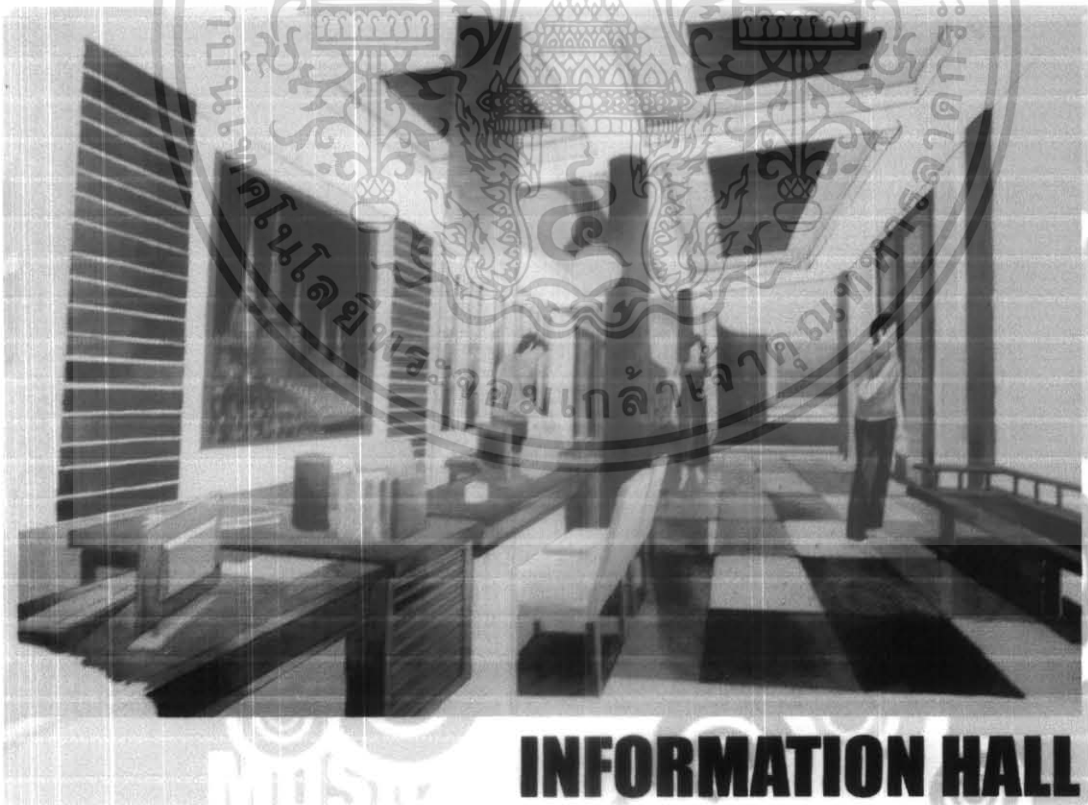
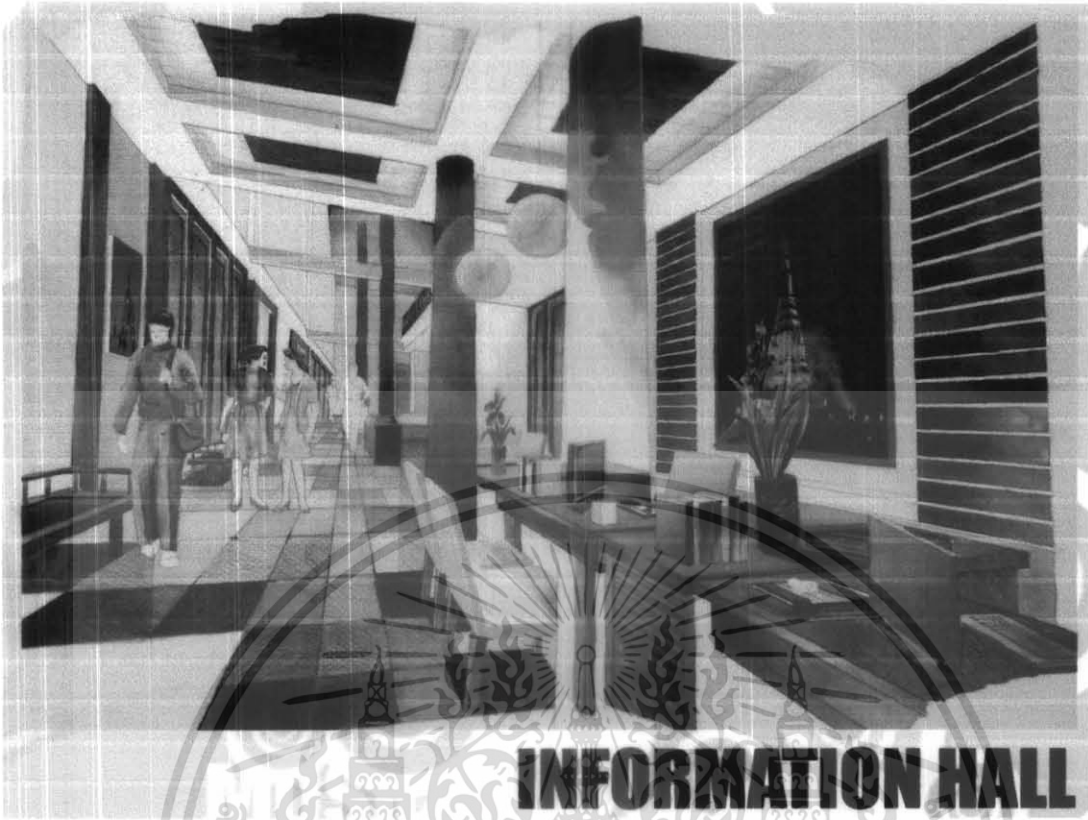

รูปตัดอาคารสนับสนุนโครงการ

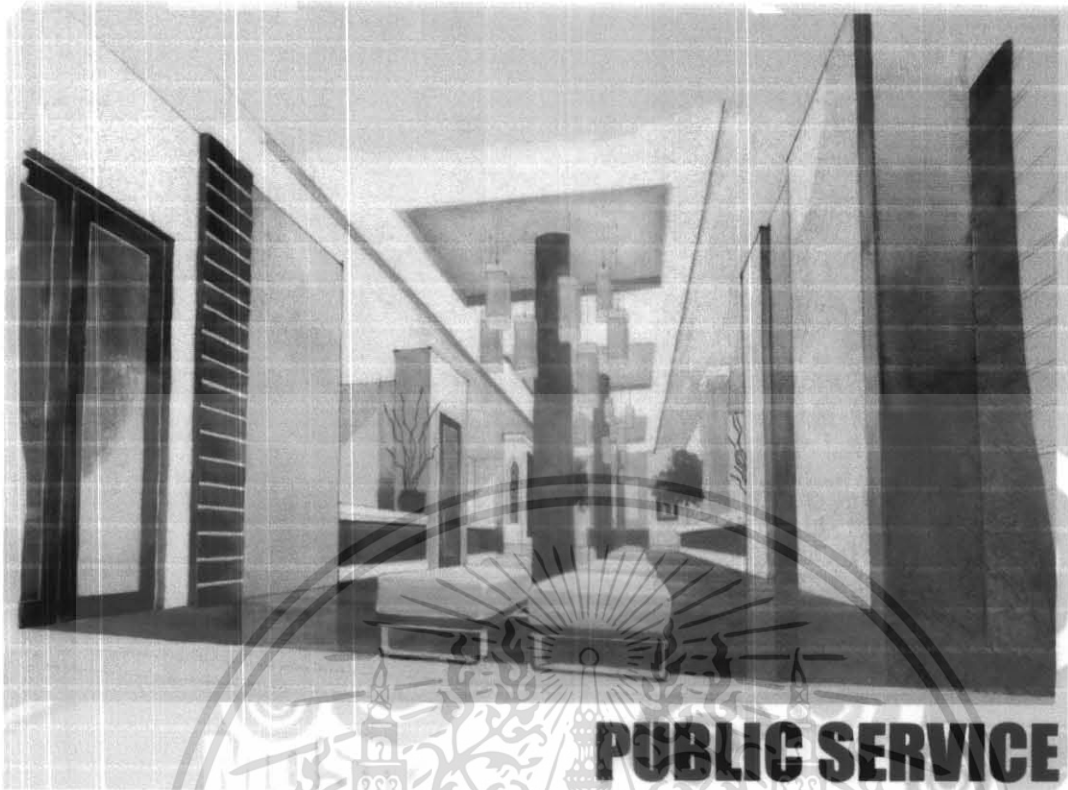

รูปตัดอาคารสนับสนุนโครงการ

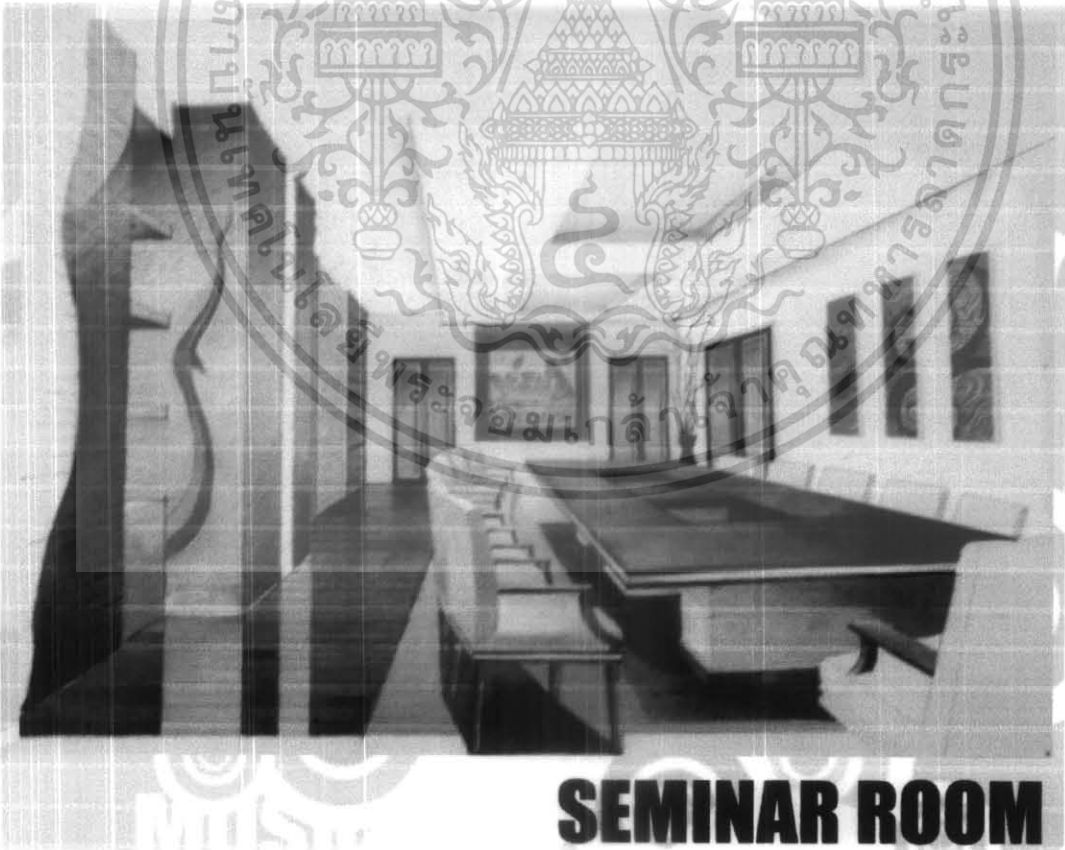
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PUBLIC SERVICE

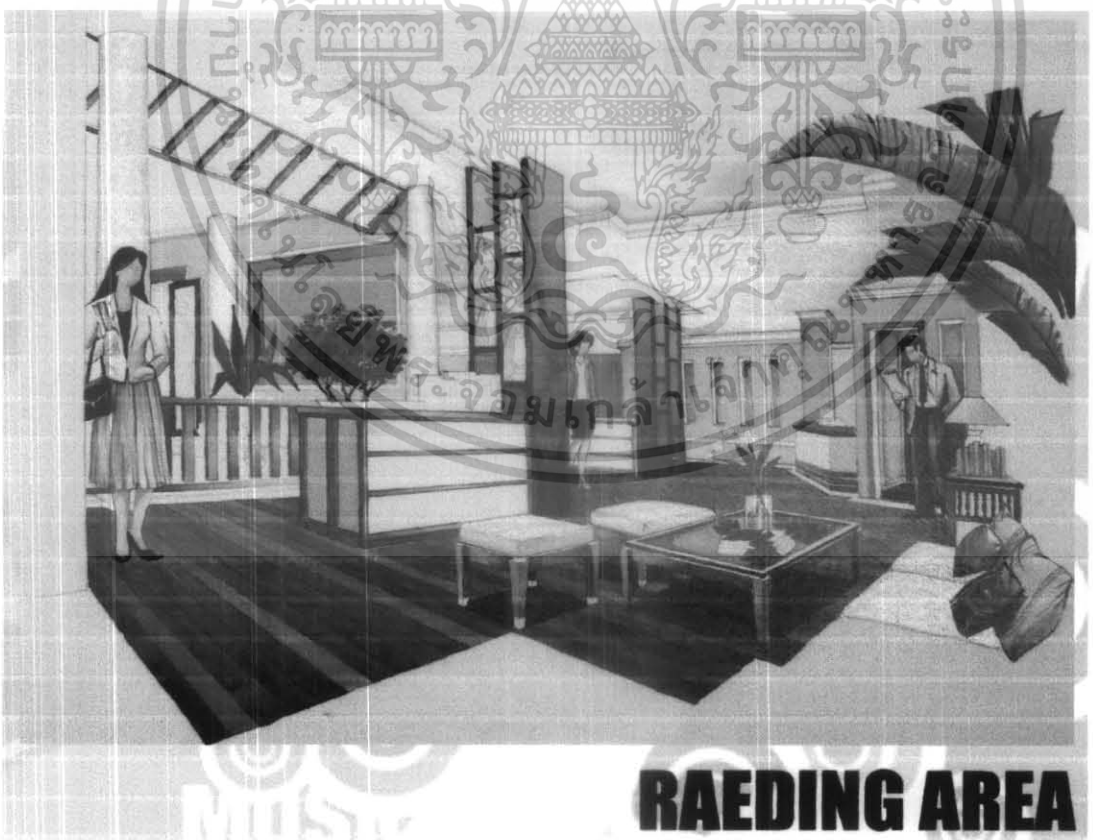

SEMINAR ROOM

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

OFFICE

READING AREA

132
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

RESTAURANT

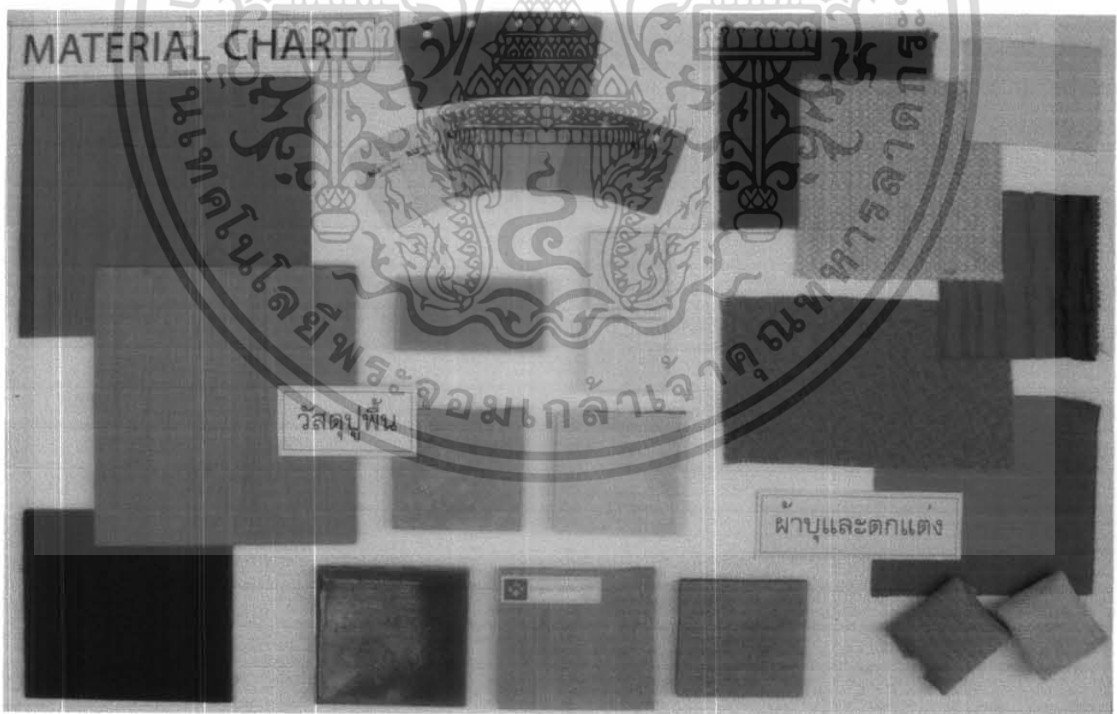

RESTAURANT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

TICKET

บรรณานุกรม

1. ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. **ของดีกรุงเทพ..บริษัท เอ.ซี.ที.พับลิชชิง จำกัด**
2. บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย **อะเมซิ่งเมืองกรุงเก่า**
3. บริษัท อาริวิแพลน(ประเทศไทย) จำกัด. **โครงการศึกษาแนวทางการจัดตั้งและออกแบบรายละเอียดอาคารศูนย์ให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว..องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย2540**
4. กองโบราณคดี,กรม. **ศิลปากรแผนแม่บทนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา กรุงเทพฯ,2539**
5. **จุฬาลงกรณ์.องค์ประกอบทางกายภาพกรุงรัตนโกสินทร์ : จัดพิมพ์โดยเงินทุนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจลิมฉลองสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.กรุงเทพฯ, 2534**
6. น. ณ ปากน้ำ. **แบบแผนบ้านเรือนในสยาม : พระนครศรีอยุธยา.เมืองโบราณ,2543**
7. สถิติการให้บริการนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติปี 2544 . **ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวพระนครศรีอยุธยา**
8. นางสาว วนิตา เย็นสุข . **โครงการเสนอแนะศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อการท่องเที่ยวไทย: วิทยานิพนธ์ ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต(สถาปัตยกรรมภายใน) ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง,2545**
9. นาย กิติพัฒน์ ศุกศิริสินธุ์. **โครงการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่บริเวณท่าเตียนและศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวข้อมูลเกาะรัตนโกสินทร์: วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2543**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. นาย จัตรชัย แซ่จั่ว .โครงการออกแบบศูนย์บริการวิชาการและการท่องเที่ยวกรุงรัตนโกสินทร์: วิทยานิพนธ์ ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2543
11. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย วารสาร อ.ส.ท. ปีที่ 23 ฉบับที่ 9 กรุงเทพฯ.
12. การศาสนา. กรม. ทำเนียบวัดที่วราชอาณาจักร กรุงเทพฯ. 2523
13. พระนครศรีอยุธยา, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมโภชพระเจดีย์ศรีสุริโยทัย กรุงเทพฯ. 2543
14. ศิลปากร กรม ทำเนียบวัดที่วราชอาณาจักร 2516 กรุงเทพฯ
15. ศรีศักร วัลลชีโกตม. กรุงศรีอยุธยาของเรา กรุงเทพฯ.2527
16. www.thailandtoday.com/ayutthaya

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ห้องสมุดดิจิทัล

แนวความคิดและการประยุกต์ใช้งาน

โดยอุบล สุทชนะ บริษัทซัม ซิสเต็ม จำกัด และอาจารย์ Eastern Asia University

ห้องสมุดดิจิทัลเป็นแนวความคิดใหม่ในเรื่องการจัดเก็บข้อมูลสื่อประสม (Multimedia) การจัดเก็บเป็นการจัดเก็บในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า ข้อมูลดิจิทัล ห้องสมุดดิจิทัล จะเป็นตัวเสริมห้องสมุดปกติที่เก็บเฉพาะข้อมูลหนังสือและวารสารซึ่งอาจอยู่ในรูปของ USMARC (US Machine Readable Catalogue) ห้องสมุดปัจจุบันจะใช้ซอฟต์แวร์ห้องสมุดอัตโนมัติ (Library Automations Software : LAS) เพื่อช่วยงานด้าน ยืมคืน จัดซื้อ และงานให้บริการสืบค้นโดยตัวเองจากเครื่อง OPAC (Online Public Access Catalogue Workstation) ซอฟต์แวร์ LAS ในปัจจุบันที่อยู่ในชั้นแนวหน้าจะสามารถจัดเก็บข้อมูลมัลติมีเดีย และสามารถทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตได้

ห้องสมุดดิจิทัล มีลักษณะการทำงานที่คล้ายกับระบบห้องสมุดปกติ แต่จะซับซ้อนในแง่ที่ต้องบริหารข้อมูลเนื้อหาที่เป็นดิจิทัลไม่ว่าจะอยู่ในรูปของตัวอักษร (Text) ภาพ (Image) เสียง (Sound) หรือ วิดีโอ (Video) ซอฟต์แวร์ห้องสมุดแบบ LAS สมัยใหม่จะเก็บข้อมูลมัลติมีเดียในระดับหลายร้อยกิกะไบต์ (Gigabyte) ได้ ส่วนห้องสมุดดิจิทัลเก็บได้ในระดับหลายพันกิกะไบต์ หรือในระดับเทราไบต์ (Terabyte) นั้นเอง (1 ล้านไบต์ = 1 เมกะไบต์, 1000 เมกะไบต์ = 1 กิกะไบต์ , 1000 กิกะไบต์ = 1 เทราไบต์) ห้องสมุดดิจิทัลจะปฏิรูปการเรียนการสอนในศตวรรษหน้า ขณะนี้มหาวิทยาลัยต่างๆ เริ่มศึกษาเทคโนโลยีนี้ และ บางแห่งก็ได้เริ่มสร้างระบบที่เก็บสะสมเนื้อหาเพื่อใช้งานการเรียนการสอน และงานวิจัย

บทความนี้จะอธิบายถึงซอฟต์แวร์ห้องสมุดดิจิทัล ซึ่งผลิตภัณฑ์ของไอบีเอ็ม ชื่อ IBM Digital Library (DL) จะเป็นเทคโนโลยีล่าสุดในการใช้สร้างห้องสมุดดิจิทัล

ความเป็นมาของซอฟต์แวร์ห้องสมุดดิจิทัล

ในปี 1994 รู เกิร์ตเนอร์ ประธานกรรมการบริหาร บริษัท IBM ได้มอบหมายให้กลุ่มสถาปนิกซอฟต์แวร์วางแผนการสร้าง "Digital Library" ซึ่งสามารถบริหารจัดการข้อมูลดิจิทัลบนสื่อดิจิทัล

IBM ซึ่งมีความเชี่ยวชาญมากในการสร้างระบบข้อมูลขนาดใหญ่ และมีเทคโนโลยีทั้งด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และบริการที่ยอดเยี่ยม ย่อมมีขีดความสามารถที่จะจัดการกับข้อมูลมัลติมีเดียขนาดใหญ่หลายๆ ที่เก็บเป็นคลังข้อมูลดิจิทัล หลังจากมีวางแผนพัฒนา และได้รับการสนับสนุนงบประมาณเริ่มต้นประธาน IBM ประกาศว่าต้องสร้างซอฟต์แวร์ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน

คณะทำงานได้ทำงานอย่างเต็มที่จนถึงเดือน มีนาคม 1995 IBM ได้ประกาศผลิตภัณฑ์ "Digital Library" ที่ห้องสมุดประชาชนแห่งนครนิวยอร์ก IBM Digital Library (IBM DL) เป็นซอฟต์แวร์เครื่องมือสำเร็จรูปที่สามารถรวบรวม จัดการบริหารป้องกัน และให้บริการเนื้อหาสื่อประสม (มัลติมีเดียคอนเทนต์)

หลังจากที่ได้มีการใช้ "Digital Library" โดย พิพิธภัณฑน์ มหาวิทยาลัย ห้องสมุด และวงการฮอลลีวู้ด IBM มุ่งหวังที่จะสร้าง "Killer Application" ที่เป็น On-Line ซึ่งจะมีผลกระทบต่อชีวิตการทำงานของมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้านที่ทำงานกำลังเดินทางและอยู่ระหว่างการสนทนาการกรรมวิธีการและเทคโนโลยีการจัดการเนื้อหาดิจิทัลที่เก็บใน IBM DL เมื่อไปรวมกับความสามารถด้าน e-business จะก่อให้เกิดสถานะที่เหมาะสม ในการซื้อขายและใช้เนื้อหาดิจิทัล ทุง่ายๆ IBM เอง ยอมให้ Microsoft, Netscape และ Apple เป็นเจ้าใหญ่ในงานข้างลูกข่ายเครื่อง PC ที่ใช้ Browser และซอฟต์แวร์ Desktop ส่วน IBM ได้ดำเนินการอย่างเจียมๆ ในการสร้างผลิตภัณฑ์จริงขึ้นมาใช้งานกับเครื่องแม่ข่ายหรือ Server และ Middleware สำหรับทำงานและจัดการกับข้อมูลเนื้อหาที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเครือข่ายทั้งหลาย

1.1 การจัดการกับ Content นอก Database

โอกาสการตลาดที่ IBM สืบเนื่องมาจากข้อเท็จจริงที่ข้อมูลกราฟิก วิดีโอจำนวนมาก ยังคงเก็บในรูปแบบอะล็อก หรือเป็นแฟ้มข้อมูล ซึ่งการสืบค้นทำได้ค่อนข้างจำกัดมาก ในทำนองเดียวกันข้อมูลที่เก็บในฐานข้อมูลทั่วไป ยังคงเป็นข้อมูลตัวเลขและอักษร

แผนขั้นแรกของ IBM คือการทำให้ฐานข้อมูล DB2 ของ IBM (ฐานข้อมูลชั้นนำอื่นได้แก่ Oracle, Informix) สามารถเก็บข้อมูลมัลติมีเดีย ซึ่งฐานข้อมูล DB2 นี้จะเป็นพื้นฐานของการสร้าง IBM DL นอกจากนี้ IBM จะสร้างตัวเชื่อมชื่อ Datalink เชื่อมจาก DB2 ไปยังข้อมูลมัลติมีเดียที่เก็บภายนอกฐานข้อมูล

ขณะนี้ IBM DL และ DB2 สามารถเชื่อมกับแฟ้มข้อมูลมัลติมีเดียอื่นนอก DL ได้เมื่อ Datalink ใช้ได้ในปี 1998 การเชื่อมแฟ้มข้อมูลของ IBM จะมีขีดความสามารถเทียบเท่าฐานข้อมูล เพราะจะมีขีดความสามารถทำงาน การกู้และสำรองข้อมูลอย่างสมบูรณ์ และการทำให้ Content ในระดับองค์การขนาดใหญ่ได้ง่ายยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะองค์กรสามารถใช้ IBM DL และ DB2 เป็นแหล่งการเก็บข้อมูลที่จะนำมาใช้ผ่าน Web หรือนำมาใช้สร้าง Web-Based Application ที่ช่วยให้การบริหารสารสนเทศของ Content สื่อประสมขององค์กร มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ระยะเวลาถัดไป : E-business

ปัจจุบัน เครื่อง Server ของ IBM ทำงานกับ Transaction ถึง 20 พันล้าน Transaction ต่อวันและใช้งานกับเมืองงานธุรกิจถึง 70 เปอร์เซนต์ในตลาดโลก

IBM เห็นว่าการสร้างเศรษฐกิจบนเครือข่าย จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงธุรกิจสังคมและรัฐบาลอย่างมาก จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตและการทำงานของทุกคน IBM เห็นว่า DL จะเป็นตัวประกอบสำคัญในการเปลี่ยนแปลงนี้

1.3 IBM DL Version 2

IBM ประกาศ DL Version 2 ในเดือนสิงหาคม 2540 ซึ่งใช้กับฐานข้อมูล DB2 ยุคใหม่ที่ สามารถเก็บข้อความ ตัวอักษร ภาพ เสียง และวิดีโอ ในรูปดิจิทัลและกระจายไปใช้ทั่วทุกแห่งอย่างปลอดภัย

DL Version 2 มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างมาก เช่น ความสามารถการสืบค้น การสนับสนุน Video Server การจัดส่งข้อมูลไปยังจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัยผ่านเครือข่าย เครื่องมือการพัฒนาระบบงานให้ตรงกับความต้องการจะใช้จาวา (Java) เครื่องมือจัดการเรื่องลิขสิทธิ์โดยใช้ Watermark ที่เห็นได้หรือแบบล่องหน การจำลองนิ้วมือ การสำรองข้อมูล ในปัจจุบันมีผู้ใช้ DL แล้ว ได้แก่ สำนักวาติกัน, DreamWork SKG, CBS News, School of Music มหาวิทยาลัยอินเดียนา บริษัท EMI Music Publishing ฯลฯ จาวา 1995 ถึงปี 1997 มีผู้ใช้ IBM DL กว่า 50 แห่งทั่วโลก IBM ต้องการใช้ประสบการณ์จาก Site ต่างๆเพื่อเข้าใจการสร้าง Killer Application ที่จะมีผู้ใช้จำนวนมาก

Java – Based Administration

IBM DL Version 2 ออกแบบซอฟต์แวร์การติดตั้งบำรุงรักษาระบบ เป็น Java Applet หมด ซึ่งทำให้ DL สามารถทำงานผ่าน Web ได้ หน้าจอของซอฟต์แวร์บริหารระบบจะเป็นแบบเดียวกันไม่ว่าระบบ DL จะวิ่งบนเครื่องอะไร นอกจากนี้ Online Help จะอยู่ในรูป HTML ซึ่งดูจาก ได้จากส่วน Web Browser

สถาปัตยกรรม 3 เหลี่ยมของ IBM DL

IBM DL เป็น "Enabling Middle" ที่อยู่ข้างบนและฐานข้อมูลที่อยู่ข้างล่าง สถาปัตยกรรมการสร้างระบบของ IBM DL เป็นแบบ Client Server ที่ประกอบด้วยกลุ่มของ Server ซึ่งได้แก่ Library Server 1 ชุดและ Object Server n ชุด ที่ต่อกับ Client เครื่อง Library Server จะจัดเก็บ Index การสืบค้นและการ Access ข้อมูล ส่วน Object Server จัดเก็บและบริหาร Content ที่อยู่ในรูปดิจิทัล

แนวทางนี้ทำให้ IBM สามารถใช้เทคโนโลยีการบริหารข้อมูลทีอิสระจาก Application และ Content ซึ่งเหมาะกับโลก Open อย่างมาก การแยกข้อมูลการสืบค้นใน Library Server ออกจาก Content ใน Object Server ทำให้สามารถ Scale up ระบบงานที่มีจำนวนข้อมูลวิดีโอและภาพได้เป็นอย่างดี

แก่นของ IBM DL คือ Library Server ที่ใช้ฐานข้อมูล DB2 หรือ Oracle(IBM แ่นอน ย่อมผลักดัน DB2 เพราะทำงานกับ DL ได้ดีกว่า) เครื่อง Library Server จะบริหารแคตตาล็อกใน IBM DL ทำการสืบค้นแบบต่างๆ การค้นข้อมูลมาใช้อย่างปลอดภัยและการติดต่อ Object Server เครื่องอื่นๆ

Content ที่เป็นดิจิทัลเก็บอยู่ใน Object Server เหล่านี้ต่อกับอุปกรณ์เก็บข้อมูลแบบต่างๆ และสามารถกระจายไปทั่วเครือข่ายเพื่อให้ผู้ใช้ติดต่อได้สะดวก Content ใน Object Server ไม่ต้องได้รับการ Normalized ผิดกับระบบของคู่แข่งอื่นๆ บางเจ้า IBM DL จะเก็บแฟ้มข้อมูลในรูปแบบ Native และไม่ขึ้นกับประเภทของ Content ไม่ว่าจะข้อมูลจะเป็นวิดีโอ Scanned Image หรือ แบบ Text File ในกรณีที่ Video Server เป็นแบบ Push Server เครื่อง Object server จะกระตุ้นการส่งสายข้อมูลอย่างมีจังหวะ ทำให้เครื่องลูกข่ายสามารถตีวิดีโอจากเครื่องแม่ข่ายได้อย่างต่อเนื่องไม่กระตุก

1.4 การประเมิน IBM DL Initiative

ถึงแม้ว่า IBM เริ่มจะประสบความสำเร็จอย่างมากในธุรกิจ DL แต่ก็ได้รับการท้าทายที่สำคัญจาก Oracle และ Microsoft ปัญหาอยู่ที่ว่าเทคโนโลยี Content Management ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ดังนั้น IBM จึงต้องเพิ่มความรับผิดชอบในการสร้างตลาด ในการให้ความรู้แก่ลูกค้าในเรื่องการนำ Content มาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ IBM เคยทำให้ตลาดเติบโตในอดีตในเรื่องอื่นๆ แต่การที่ IBM จะทำได้สำเร็จในเรื่อง DL หรือไม่ในอนาคต เมื่อได้รับการกดดันจากคู่แข่งอื่น เป็นเรื่องที่ต้องรอดู

ยิ่งกว่านี้ IBM ยังต้องรอการทดสอบระบบ DL ที่ได้รับการสร้างแล้วอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้จะมีเรื่องภาพพจน์ของ IBM ที่ต้องเปลี่ยนไปในขณะที่ IBM มีชื่อเสียงอย่างมากในการแก้ปัญหาระบบสารสนเทศขององค์กร IBM จะปรับตัวทันทีที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับ อัจฉริยะภาพของ Content Provider ที่ได้ใหม่ เป็นเรื่องที่ต้องจับตามอง เพื่อที่ตอบคำถามดังกล่าว จะต้องพิจารณาถึงสถาปัตยกรรมของ DL ชิ้นส่วนต่างๆ ของ DL และคุณสมบัติผู้นำธุรกิจยุค ค.ศ.2000 ซึ่งจะต้องเป็นผู้นำด้าน Contents Management ในการสร้าง Solutions สำหรับองค์กรรวมทั้งข้อเท็จจริงที่วัฒนธรรม ของบริษัทธุรกิจสื่อและบันเทิง ธุรกิจระดับนานาชาติที่มุ่งไปด้าน e-business

โครงสร้างของซอฟต์แวร์ IBM DL

IBM DL สนับสนุนการทำงาน 5 อย่างที่ประสานกันของห้องสมุดครอบคลุมเรื่อง การจัดเก็บ(Collection) การแยกหมวดหมู่ (Organization) การบริหารหน่วยความจำ (Storage and Management) การป้องกัน (Protection) และการกระจายจัดส่ง (Distribution) ของข้อมูล Multimedia Object

โครงการการสร้าง IBM DL ดูแลโดย Dr. Willy Chiu (ผู้อำนวยการ IBM DL) Dr. Reimer และทีม IBM DL เมื่อตอนปี 1994 หลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์กับลูกค้าถึงความต้องการซึ่งสรุปได้ว่าระบบ Digital Library มีฟังก์ชันหลัก 5 ฟังก์ชัน

ระบบ DL มีฟังก์ชัน 5 ประการ

- สร้างและจัดเก็บข้อมูลดิจิทัล (Creation and Capture)
- บริหารการจัดเก็บ (Storage and Management)
- การสืบค้น (Search and Access)
- การกระจายจัดส่ง (Distribution)
- การบริหารลิขสิทธิ์ (Right Management)

จะอธิบายแต่ละฟังก์ชันโดยสังเขปดังต่อไปนี้

สร้างและจับเก็บข้อมูลดิจิทัล (Creation and Capture)

ข้อมูลดิจิทัลจากแหล่งต่างๆสามารถนำเข้าสู่อินเทล DL โดยการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาประยุกต์ใช้ หรือไม่ก็นำเข้าโดยกรรมวิธี Import IBM DL Version 2 นี้ จะสนับสนุน เครื่อง Scanner ในปัจจุบันแทบทุกยี่ห้อ และสามารถ Import ข้อมูลในรูปแบบหลากหลาย ในระหว่างนี้ ก็กำลังออกแบบซอฟต์แวร์ที่สนับสนุนระบบแฟ้มข้อมูล OMF จากบริษัท Avid Technology ซึ่งเป็นผู้นำด้าน Digital

Video Editing

เครื่องมือ Authoring จาก IBM หรือจากบริษัทอื่นๆ สามารถใช้ในการสร้างข้อมูลดิจิทัลที่ มาเก็บใน IBM DL IBM DL Version 2 นี้สนับสนุนการพัฒนาโปรแกรมโดยใช้ภาษา Java, Microsoft Active X และภาษา C++ นอกจากนี้ใน Version 2 นี้ยังมี Java Developers Kit แถมมาด้วยการ พัฒนาโปรแกรมที่ง่ายๆ ก็สามารถทำได้โดยการเขียนโปรแกรมเชื่อมกับ API ของ IBM DL ซึ่งมีมาพร้อม โปรแกรมสำเร็จรูปนี้

บริหารการจัดเก็บ (Storage and Management)

IBM DL เป็นสถาปัตยกรรมแบบกระจายที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถโดยการเพิ่ม Server และ Client ได้เมื่อต้องการ ระบบนี้สามารถเริ่มได้ทันทีบนเครื่อง Workstation เพียงเครื่อง เดียวแล้วเติบโตเป็นระบบขนาดใหญ่ในระดับองค์กร ข้อมูลที่จัดเก็บสามารถเริ่มในฮาร์ดดิสก์ บน PC ตัวเดียว แล้วเติบโตไปจนกระทั่งต้องบริหารด้วย Object Server หลายๆตัวที่จัดเก็บข้อมูล ขนาด Terrabyte หรือใหญ่ถึงระดับ Pentabyte ข้อมูลมหาศาลสามารถจัดเก็บใน Network IBM Tape Library แล Optical Library แล้วบริหารโดยซอฟต์แวร์ System Managed Storage (SMS)

ในระดับล่าง IBM DL ทำงานบนเครื่อง PC ที่วิ่ง NT ลูกค้าของ IBM ต้องการเริ่มที่ ระดับล่าง และสามารถย้ายไปอยู่ในเครื่องมินิระดับ AIX หรือ IBM เมนเฟรม ระบบ IBM DL ยังสามารถวิ่งได้บนแพลตฟอร์มขนาดเล็กไปถึงแพลตฟอร์มขนาดใหญ่ ลูกค้า IBM มีความ ต้องการอย่างมากในการให้ระบบทำงานกับผู้ใช้ถึง 2000-3000 คน พร้อมๆ กัน ส่วนถ้าต้องการ สนับสนุนคนใช้เป็นหมื่นๆ คนแล้ว ก็ต้องใช้เครื่อง MVS ขนาดใหญ่ที่มีโปรเซสเซอร์จำนวนมาก ที่วิ่งพร้อมกันในรูปแบบ Shares Memory หรือเครื่อง SP2 ที่มีประสิทธิภาพสูง

นอกจากฮาร์ดแวร์ที่เหมาะสมกับระบบ IBM DL แล้ว เนื่องจากระบบ IBM DL Client Application Object Server เพื่อให้เกิดการควบคุมและรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้หลายๆ คนที่ต้องการใช้ข้อมูลเดียวกันจาก Object เดียวกันก็สามารถนำข้อมูลมารอไว้ก่อนใน Object Server ที่อยู่ใกล้ที่สุดซึ่งทำให้เกิดสมรรถภาพการทำงานดียิ่งขึ้น

เทคโนโลยี DB2 ก็ช่วยให้ IBM DL ทำงานในรูปแบบเปิดที่ใช้เครื่องหลายรูปแบบได้ ทำให้สามารถทำงานในระดับที่มีความแน่นอนสูงไม่ว่าจะเป็นการใช้ข้อมูล การบริหารข้อมูล และการบริหารระบบจาก ส่วน IBM DL ก็สามารถใช้กับฐานข้อมูล Oracle แต่ก็จะได้งาน IBM DL ไม่ครบทุกงาน เพราะฟังก์ชันงานบางส่วนมีเพื่อทำงานกับ DB2 เท่านั้น

ซอฟต์แวร์ DB2 รุ่นใหม่ของ IBM เป็นที่ยอมรับกันว่าสามารถสู้กับ RDBMS อื่นๆในตลาดที่ดูเด็ด DB2 Universal Server เป็นซอฟต์แวร์ที่ทำให้การบริหารข้อมูลทำได้แบบ Scalable และ Extensible เมื่อได้เพิ่มขีดความสามารถของ Parallel Processor การวางรูปแบบการทำงานของ Client โดยใช้ซอฟต์แวร์การสนับสนุนการทำ Replication หน้าจอ GUI แบบสโตน์ตันไม้ การที่ทำงานได้กับ NT จนถึงเมนเฟรมทำให้ DB2 ดูแน่นขึ้นไปอีก การสืบค้น (Search and Access)

การสืบค้นใน IBM DL เป็นการสืบค้นที่ Meta Data ที่เก็บอยู่ใน Object Server และสามารถสืบค้น Content ของ Object ที่เก็บ เมื่อเก็บ Text Object ข้อมูล Index แบบ Full Text ก็ได้รับการสร้างขึ้นอย่างอัตโนมัติและเก็บพร้อมกับ Object นอกจากนี้ IBM DL ยังมีความสามารถในการสืบค้นได้หลายชนิด หลายเทคโนโลยี ผู้ใช้สามารถสอบถามโดยใช้ Keyword หรือ Boolean Text Search หรือพร้อมกัน เป็นการสืบค้นแบบหลายรูปแบบ นอกจากนี้คำสั่งการสืบค้นสามารถใช้แบบภาษารวมดา (ขณะนี้คงเป็นภาษาอังกฤษ) ผลลัพธ์ที่ได้จะเรียงตามลำดับจากน่าจะใช้ที่สุดลงไป

การสืบค้นของ IBM DL จะกระทำโดย "Broker" บน Server ที่ทำให้การสืบค้นแบบสหพันธ์ (Federated Search) บน Server ที่เชื่อมต่อกันเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำการสืบค้นแบบสหพันธ์แทนที่จะไปให้เครื่อง Client PC ทำเพียงตัวเดียว IBM ออกแบบให้ทำงานโดย Server Process นั่นคือยกภาระการสืบค้นไปอยู่ข้าง Server ทำให้ IBM ทำให้สนับสนุนการใช้ "Thin Client" ในรูปแบบ Browser ได้ดี IBM เรียกการจัดการลักษณะนี้ว่า "Middle" Search Server เนื่องจากใช้สถาปัตยกรรมแบบ 3-Tier Client Server ซึ่งประกอบด้วย Client หลายๆ เครื่อง และ Server หลายๆ ชุด

ความสามารถสืบค้นร่วมกันอย่างสหพันธ์ (Federates Search)

โครงสร้างของระบบ DL ซึ่งข้อมูลกระจายอยู่ในหลาย Server ทำให้ต้องสามารถสืบค้นบน Server ได้โดยใช้กรรมวิธีสืบค้นที่เหมาะสมกับ Server นั้น ซอฟต์แวร์สืบค้นบน Web Crawler จะต้องมีการรวม Object ก่อนค่อยทำการสืบค้นชื่อ การสืบค้นแบบรวมกันก่อนนี้จึงไม่เหมาะสมกับการสืบค้น Object ขนาดใหญ่ หรือเมื่อ Content มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเนื่องจากมี Latency การสืบค้นสูง นอกจากนี้การสืบค้นยังต้องคำนึงถึง Referential Integrity อีกด้วย IBM DL ทำได้ทั้งแบบสืบค้นธรรมดา และแบบรวมกันก่อนและสืบค้นแบบสหพันธ์ (Federates Search)

ดร. เจมส์ โรเมอร์ ของ IBM DL กล่าวว่า การสืบค้นที่ล้มจำนวนมากที่จัดเก็บแบบดิจิทัลดอต ใน DL สามารถทำแบบ Scalable เมื่อใช้โครงสร้างการสืบค้นแบบสหพันธ์ เนื่องจากสืบค้นได้รับการแยกเป็นส่วนๆ ตามความเหมาะสม เช่น ส่วนที่ใช้ Keyword ส่วนที่ใช้ Full Text ส่วนที่ใช้กรรมวิธี Relational หรือบางส่วนที่ใช้ภาพ โดยกรรมวิธี QBIC (Query By Image Content)

